This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

B 972,250

WILLEM KLOOS

VERZEN

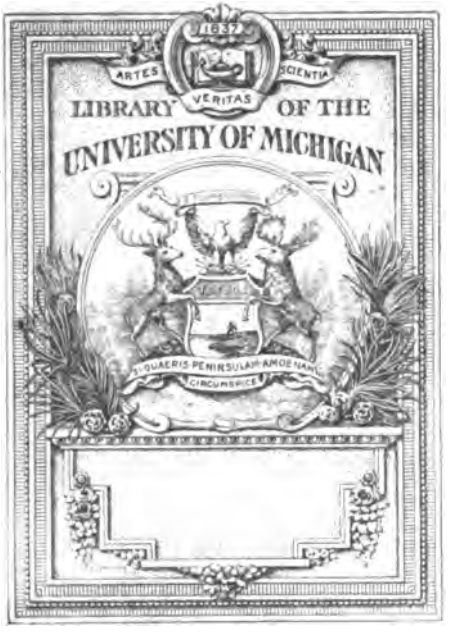
1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN

839.38
K665
R2

VERZEN

VERZEN

VAN

WILLEM KLOOS

II

AMSTERDAM — W. VERSLUYS
MCMII

I.

Bliksmend zal 'k u ter-neer slaan als een beest,
Beest gewelddadig, dat den toorn Gods aanschouwt,
Maar toch uw mensch-toorn tot een gods-toorn saambrouwt,
Kleinling, die nooit iets werklijks bent geweest

Dan een onrein-zwakjes in zich-zelf schaam-koud
Kereltje ellendig, wanend dat dit Feest
Gods zelfs, dit Leven, úw ding is geweest....
Bid, slechtaardje eens, opdat ge uw handen saam-vouwt, —

Saam-vouwen moogt, o, mensch! o, 'k bid, groot-heerlijk
Hoog-needrig, needrig: — needrig zijn is niets,
Dan 't puur gevoelen van 't Al-Eenig Iets,
Dat is de onwendbre macht Gods zelfs, Die deerlijk,

Neen, Die niet, Die niet, want dat Die is niets —
O, laat al menschen zijn devootlijk-eerlijk!

259605

II.

'k Ben als de Wind, die door de boomen vaart:
De boomen buigen niet, maar het gebladert
Is licht-bewegelijke stem, bewaard
In zachten wind soms, die dan weer opradert

Onvatbaar òp.... O, wind, die niet bezwaard
Van menschen-beurlijkheden zijt, wat radert,
Ja, wat, wat, wát òp 't ruislende gebladert,
Dat leeft zoo stil-zacht naar zijn zelf-zelfs aard?.

O, wind, gij zijt als alle daên der menschen,
Hoog-heerlijk vliegend in uw kalm-groot goed-doen,
Of zacht-staeg schreiend in een heel stil boete-doen,

Waar we allen als stout' kinderen door drensen.
O, laat ons alle', als lief klein kindjes, zoet-doen.....
Maar dit 's iets anders dan wat menschen wenschen.

III.

Een dood-gaand wezen is een heel stil ding,
  Dood-gaand hoog-nederig, wijl 't niet kan weten
  Dingen, koud-werklijk, die 't in zich opvreten
Moet, daar het moest van daar 't in zich aanving

Te zijn 't arm jongetje, door zich geweten,
  Onwetend, klaar, voor zich-zelf arm kleinling,
  Andren verdoemeling. Maar ik, die zing
Heerlijk, zoo 'k hoop, als alle echt' menschen weten,

Omdat elk zingen is een klaar puur uitslaan
  Van dingen, die geen dichter aêrs kon uitstaan
    Dan in 't vers manlijk-magnifiek, dat wroeten

Niet wil, maar uit der Ziel Zelfs-Zelf kan Uit-Staan....
  O, dat, wat we alle, ellend'ge menschen, moeten,
  Wij zijn dat wat wij zijn, na zeerlijk boeten.

IV.

't Mysterie is niet van de lucht al. 't Weten,
Arm mensch-kind klein, is het verdoemlijk iets,
Dat niets is dan een Niets, beklaaglijk Niets....
Want al mensch-weten is maar meenen weten.

Wees sterk, arm kindje, dat u-zelf opvreten
Zou willen om zijn-zelfs wil, wien elk diets
Te maken tracht 't hoog zelf-staan van zijn niets....
O, dat ge u zelf kondt in u-zelf vergeten!

De menschen zijn niet kwaad, 't is maar 't begeeren,
Bewustloos slecht of goed, dat op de aard heerscht
Onstuimig, daar toch niemand weet het Goede.

O, laat ons all' bevroeden, neen, vermoeden
Dat wat het Leven ons zou kunnen leeren....
Wees stil, dom menschje, want een veers, een veers 's 't.

V.

'k Heb gekregen zoo veel, 'k weet niet waarom, —
't Wordt weer genomen na een kort eind levens,
Al wat ik voelen mag is vreugd, maar tevens
Een levenslange, ondelgbre smart, die stom-

Klagend zat altijd in mijns diepsten Levens
Middenpunt mysteriëus, o, dat klom,
Onwetend voelende, maar voort, een dom,
Zacht kindekijn, schreiende in heel veel bevens

Om dezer wereld droef-doende gebeuren,
Dat gaat maar door groot-goed. Groot-goed? ach, kwaad,
In der arm' stervelingen keurend zeuren

Om wat waar' menschelijk geluk.... O, praat
Niet veel, heel veel.... Praten kan zijn zoo kwaad....
En moge elk mensch den anderen opbeuren....

VI.

's Menschen geluk is als de wind, die vaart
  Door het zoo geheimzinnig-op weg-deinend,
  Stil in zich-zelve levende, verkwijnend
Later dan weer, kortstondige geblaart,

Dat niet wil leven, bewustlijk opschijnend,
  Dus schijnend, ijdele schijn zijnd, bezwaard
Van donkere aardschheid en in de aard verdwijnend....
  Waarachtig mensch, leef of ge een boom-blad waart!

Zwak-trotsche menschjes, gij, die brast in zwelging
  Van uw verdoemelijk verstand, dat niets
  Mag zijn voor elk Zelf, als dat Zelf is Iets.

  O, laat ons drieën zijn grandiooslijk-eerlijk
  En in ons zelf devotelijk ondeerlijk...
Machtlooze menschtrots, uw doem is verdelging.

VII.

God wil mij dulden, want zoo durf ik Hem
  Dulden gedraagzaam in staeg-schoon verblijden,
  Mág Hem geduldig dulden in den wijden
Omtrek mijns geestes, die kracht krijgt uit Hem!

O, wie niet hooren in zich-zelf Gods stem,
  O, o, dat die quasi-menschen mij mijden....
  Eerst wie verdraagzaampjes-naarstiglijk lijden
Mogen komen wel van zelven tot Hem.

O, ik ben eindeloos lief begenadigd,
  Daar ik mijn arm zelf als een vreemd mensch ken,
    Wisselend stil in dein-bewegend wroeten.

God ziet het al, 't zijn Ceremoniën,
Maar waar we God, God mee groeten, als zoeten.
Mensch, wees een kind van menschen, dus goed-dadig.

VIII.

Ouderdom is eerbiedwaardig
In wie oud IS,
Dat 's: hebbende geleerd volvaardig
's Levens geheimenis.
Maar wie den ouderdom naar jaren meet,
Is 't verwaand mensch-dier dat zich-zelf dood beet.

O, laten we allen mensch zijn, schoone lijding
Standvast van wat geleden worden moet
En waar wellicht een hoogre levenswijding
In opwast uit ons onbewust gemoed
In niet om uit te spreken bittre ziele-strijding....
Slechts dit is waar: wat wordt *gevoeld* is goed.

Zóo'n oudre wordt niet oud
In 's Levens door geen mensch vaststelbaar woelen,
Omdat hij steeds blijft levens-blij gevoelen,
'Schoon menschlijk droef, des klaren levens koud
Gelaat, dat zwijgend, zonder één bedoelen,
In zijn arm mensch-zijn, naar het komend' schouwt.

IX.

Mann'tje onbenoemelijk van wanbegrip
  En zwaklijk voelen, kerel haast te deerlijk
  Van gansch geen mensch zijn! Gij die 't eerlijk, heerlijk
Mensch-zijn verknoeit, tot een lafhartig, sip,

Naarstig, naargeestig leelijk-doen en smeerlijk
  Grijpen met groezlig hand-paar wilt, hip, hip,
  Naar 't schoone, dat u aanspuwt en dan, wip!
Weer troont in haar Hoog-heerlijkheid ondeerlijk.

Kom, wees waarachtig man, en waarlijk-eerlijk
  Kom uit voor uw vermaledijde streken,
    Lafhart'ge, die niets zijt als een indringend

    In 't allerheiligste der heilgen, zeerlijk
  Vertoornd op u, klein katertje, dat zingend
Des nachts op 't dak zit in miauwend preeken.

X.

Gij maaksel van een ander mensch, wees stil,
Laat toch uw diepste zelf niet staêg uitbreken
In 't slimlijk, klein-vermaledijde spreken,
Want dat 's wat uw allerdiepst Zelf niet wil....

Uw wil 's vernietigen, zoo houd u stil,
Heel zoetlijk broeiende over doembre streken,
Die zacht opwoekeren tot rijp uitbreken.
Doe 't als gij kunt, want dán is 't 's Hoogsten Wil.

Trawant zijt gij des duivels, duivel niet,
Want duivel-zijn is ook een Zijn, groot-statelijk,
Als maar de duivel zich-zelf in 't hart ziet.

Ja, ook de duivel heeft een hart niet hatelijk,
Schoon op zijn onverwinbre kracht verwatenlijk...
Maar mislukt winkelpopje, *gij* zijt *niet.*

XI.

't Vijfjarig kind lag in zijn bedje en waande
Zich loopend in een kerk vol manne' in 't zwart,
Oók loopend.... preekstoel zag 't en zich zelf staande
Tussche' al dier mannen zwartheid, dringend hard

Elkandren op. Dan weêr langs een vliet gaande,
Met schimge vrouwe' op schuite' als op een mar't...
O, als dat kindje 's morgens wakker werd,
Blij de armpjes naar het gele zonlicht slaande,

Dan kreeg 't een boterhammetje met boter
Weer als gewooulijk en sprak, 't stil opetend,
Wel van wat het des nachts gezien had, wetend

Niet, maar voelend toch, dat het was als goot er
Iets een emmer koud water op 't vergeten

Kindje, dat steeds vergeefs op blijheid vlaste,
Als de stiefmoeder het de handjes waschte.

XII.

Gij, gij zijt niet trotsch als gij dacht, alleen
Kwaad overmoediglijk in vuil begeeren
Naar geld en zinsgenot en 't overheeren
Van eens gansch volks allerdiepst zijn. O, meen,

Ellendeling, niet dat dit vers is een
Optrotsend donderen van mij, die eerend
Al het Groote en Goede is, en daaruit leerend,
Maar daarvoor, g'loof mij, zijt gij veel te kleen.

Ik zelf ben trotsch, neen trotsch niet, daar 't niet past en
Ik zelf maar half weet wat ik ben, vaag tastend
Naar mijn verleden, arm en gansch niet vóórziend,
Dat wat slechts God waarachtiglijk is dóorziend.

Ja, heel uw Zijn was eene brute aanmaatging....
O! dat gij zelf eens bij God zelf te raad ging'!

XIII.

Bladeren zijn als kinderen der boomen.
Die groeien zoo stil naast waar hun vader staat,
Wegende licht op de' ijdlen wind, die komen
Durft sterk-trotsch man, maar weer aarzelend gaat.

O, bladeren leven altijd in droomen.
Wetende niet hoe 't wreede Leven gaat:
Zachtelijkjes deinende in altijd schromen,
Vertrouwen zij toch, omdat de boom staat.

Al lieve bladeren zijn goede dingen,
Voelende zwijgende, in hun zacht-dooràerd,
Broos Zijn, des Levens geheimzinnig dringen.
Dat altijd verder stuwt, rustloos-bedaard.

Maar ook een blad kan, als de wind sterk vaart,
Klagende, o, o, melodiëus uitzingen....!

XIV.

Ieder mensch heeft eene sfeer wonderbaar
Om zich zelf heen, door géén mensch begrijplijk
Dan door wie naadren met needrig gebaar
Van hand niet of hoofd, maar van heel 't onrijplijk

Aardsche mensch-zijn, dat op elk mensch weegt, rijplijk
Wordend alleenlijk grootmachtiglijk, waar
Een waar mensch tracht te leven, fijn-beschrijflijk
Door al wat daar naast leeft, schoon-ziend klaar....

Alles wat leeft hier is een heilig ding!
Als maar dat heil'ge zich zelf om-hoog-houden
Mag in des levens bittre wisseling!

Slechts wie, onwetend, gestadig omhoog schouwden,
Zonder te grijpen telkens of 't iets ving,
Blijven heerlijk omhoog den victorie-boog houden!

XV.

Een mensch hoeft niets te krijgen door het bidden,
Een mensch mag blij zijn als hij bidden mag,
Want bidden is gelijk een zachte lach
Voor al die menschen, overwegend dit en

Dat weer en nog eens dat... Neen, dáarvoor, ach,
Zelfs als zij liggen in hun stille bedden,
Zijn zij als reeknaars zelfs te stom. Een lach
Zachtlijk is alles wat die menschjes redden

Zou kunnen uit hun dwaaslijk zich verspelen
Aan, weet ik wat? van kleinlijk ijdeltuiterig
Bekrabb'len van alles wat voor hen opstaat.

Alles wat ópstaat is iets waar men óp slaat.
Omdat het zijn arm zelfje gaat vervelen....
O, mensch, word liever een mensch wat meer fluiterig!

XVI.

O, o, dat vrouwtje zoo zacht-stil bewegend
Op den lichte' achtergrond van 't dorps-cafétje,
Dat gaat al wandelend, zachtjes, 'n klein beetje,
Wijl de voel-voetjes 't zand des vloers wegvegen;

En die boer-menschen, pratend, wie het kreeg en 't
Verloor weer, om een o, o, zoo klein veetje
Van „als ik zeg" en „weet je dit en weet je
Ook dát nog bovendien?" — O, wees gezegend,

Onzichtbre Mensch, die leeft door al 't mensch-woelen
Onwederstaanlijk, wijl Gij klaar en wijs
Deedt niet, niets anders dan maar puur gevoelen, —

Terwijl Gij toch begreept, wijl wist de wijs
Van 't menschenleven, het groote, in klaar koelen
Gang heengaand door de weerld, een spanne tijds

XVII.

Elk mensch heeft eenen rechten weg door 't leven,
Elk, elk echt mensch schoon ook zachtlijkjes gaand,
Maar altijd voelende en altijd verstaand
Al dat, wat om zijn eenzaam Zelf komt zweven,

Aldoor maar wisselend om hem, te leven
Zittend zachtzinniglijk, wijl het oog traant
En de zwakkelijke armen dreigen, slaand
Al wat daar tegen hem in wilde streven;

Tracht niet, o, mensch, u zelf zoo te bezinnen,
Als alles goed om u is en vertrouwd...
Blijf liever, mensch, inniglijk, klaarlijk minnen

De' aloverwinnende', onschendbare' eenvoud,
Die prachtiglijkjes zit zoo diep hierbinnen
Mijn armen mensch-wil, op de' Eeuwgen gebouwd.

XVIII.

O, die wreed-booze of huilerige verzen,
Die 'k heb gemaakt, 't is zooveel jaar geleên,
Die vrij zijn geworden als vogels, die persen
De lucht voor zich uit in 't vliegen vêr-heen.

Nu ben 'k een wezen, dat zacht aanschouwen
Mag wat gebeurt en op God vertrouwen.

Ik wil leven op mijn eigen manier,
Goeddoend zooveel mooglijk in wachtend uitzien
Naar al de dingen, die het leven geeft.

Laat toch het Leven leven als het leeft,
Ik-zelf leef rustig mede en heb plezier
Bove' al die menschen, die in alles buit zien.

XIX.

Klein, klein mannetje, wat maakt ge u zoo bang
  Voor 't uws kleinlijk-leelijkjes zelfjes hoog-staan
  Op dezes Levens onwendbare boog-baan,
Glijdend door 't mensch-bereeknen als een slang.

Menschen, gij, die uitrekent: ach, een slang
  Slingerender nog, dan gij, zal omhoog slaan,
Pakken in uw lurven u als een tang —
  Ach, ik zeg je, mannetje, alleen: ach, poog staan:

Sta voor u-zelfs aller-al-beste Weten
  Van wat rechtvaardig is en goed en hoog,
(Op zich zelf staand door Gods kracht) nooit vergeten,

  Dat onze menschen-ziel van Hèm uitvloog,....
  Schoon ook de wereld om u heen bewoog
In zelf-neer-duizling, blijf dat ééne weten!

XX.

De Grieken hadden het lichte leven zoo lief
  En zagen na den dood niets dan een somber
  Zwerven door den al-verlatenen omber,
Als door nachtelijke straten een dief

Stilkes gaat zonder eenig geruisch om der
Woningen innerlijke pracht, een wonder
Mysteriëus, maar niet tot zijn belief....
De Grieken hadden 't leven lichtlijk lief!

Laten wij óok het schoone leven minnen,
  Wij geboornen onder donkerder lucht,
Helder van hoofd en hoog-open van zinnen

Voor alles wat buiten en al wat binnen
  In ons-zelf sluimert nog, met zacht gerucht....
O, laten we alle', allen het leven minnen!

XXI.

O, laat dit àrm mensch-kindje heel alleen zijn,
Alleen met wat zijn droef zelf je vertrouwt,
Wetende zekerlijk dat wat gebouwd
Is door dit arm mensch, is slechts door 't geween mijn,

Dat klagende luidelijk duidlijk heen zijn
Aller-al-grootmachtigste onmacht aanschouwt,
En dan zachtjes-weenende lief vertrouwt
Op dat wat in mij, menschje, blijft alleen mijn.

Denk maar een beetje toegevend van mij,
Mij, die zoo kalm-zwaar geslagen in 's Levens
Warrling zit onwetend van al 't vaag komen

Kunnende onzichtbaarlijk, waarvan 'k niet vrij
Zou kúnnen blijven.... Wee! 't Geheel ons levens
Lijkt op de innerlijkste essens van ons droomen.

XXII.

O, 't onbewuste, dat in een klein beestje
Zit, groot-klaar onschuldigjes, breed-uit doend....
Vliegje, dat wegvliegt als het heeft gezoend
't Warme menschenhandje, een princelijk feestje

Voor 't wicht, dat in zich zelf klaarlijkjes boemt,
Vliegende wijdelijkjes weg, een Geestje
Onkennelijk-innig dat maar voortzoemt
Naar 't wijd-al-ongrijpbare door 't lief beestje:

Vlieg, vlieg jullie maar, o, vliegjes lief spelend
In 't broênde middagje, dat zacht neêrlicht
Op al het zijnde, dat zachtelijk zwicht.

Wees jullie alletjes, kindertjes, vrij saam
En alleen door elkandren zoetlijk blij saâm....
Want anders werd mijn vers, helaas! vervelend.

XXIII.

Wen ik in de eenzame uren van mijn leven,
  Aan al de dingen, als zij glijden, denkend
  Zit, zie 'k altijd een hand kalm-groot hoog-wenkend
Onzichtbaar, dat ik zacht begin te beven....

O, ik weet niet, zeg gij het, wat is leven,
  Zeg het, begrijpen pogende, niet krenken
  Willende het onbegrijplijke Streven,
Dat 's elk ding, elk mensch, 't zijne schenkend.

't Is alles zoo mooi, o, klaag dan maar niet,
  Laat maar het lieve leven zacht betijen,
Een mensch weet nooit wat buiten hem geschiedt.

O, kijk maar niet zoo fel naar alle zijen:
  Het Goede bestaat slechts, het Slechte niet,
En wat geschied is, dat is er geschied.

XXIV.

Moogt, moogt ge al een eindje weegs, langzaam aan
Medegegaan zijn op des Levens deining,
Ziende zoo droomende naar alle schijning
Van wat zacht vergaan gaat, maar in 't vergaan

Nog even aarzelend waant te bestaan
Voor zijn al-algeheele op-eens-verdwijning,
(Daar wel alle schijning toch moet vergaan)
Werk dán den boel vast klaar tot forsche lijning.

Houd u, ja u-zelf vast en wat gij keurt
Allerbest puur voor uw-zelfs diepste essentie,
Die zich zelf hoog, zoolang zij mag, opbeurt!

Want ook, weet wel, de ure waarin gij treurt
En uwe al-allerdiepste al-indolentie
Is toch een factor voor al wat gebeurt.

XXV.

O, al wie niet hebben in zich de dankbaarheid
  Voor al 't gekregene in hun korte leven,
Vervallen verdoemelijk in schandbaarheid.
  Van altijd te nemen en nooit meer geven.

Laat al menschen zijn in elken band bereid
  Zachtelijk te leven en voort te leven,
  Angstiglijk blikkende in biddende beven,
Maar zich zelf blijve' in heilige onaanrandbaarheid.

Laat àl leven zijn één groote ontbrandbaarheid
  Van nieuw leven wekken in 't lichte allerheiligste,
G'loovende, ondanks alles, dat eene Hand daar wijdt

  Onzichtbaarlijk zienbaar, ook 't allersteiligste,
En zachtelijk 't lage wat op den rand daar leit.
  Zeg menschen, is niet voor elk mensch dat 't veiligste?

XXVI.

OUDEJAARS-AVOND.

I.

De klok gaat slaan
Met droef misbaar.
Het jaar is vergaan....
Vaarwel, droef jaar!

Het jaar is vergaan, met zijn al te luide zangen
Van bittere spot-zucht en ingehouden hoon.
Het jaar is vergaan en ik lig gevangen,
Genepen door gloeiend-heete smarte-tangen...
Het jaar is vergaan,
Het jaar is vergaan,
Vergaan.

Dit moet het droefste jaar van gansch mijn leven heeten,
Het allerdiepst-bedroevende jaar,
Omdat ik werd van-een-gereten
In angstige kreten,
Omdat ik werd omvèr-gesmeten,
Waar ik was gezeten,
Van het toppunt mijner droomen tot bijna op de baar.

O, snerpend jaar van wieden,
O, wild, woest jaar van zieden,
O, jaar van ellende, o jaar vol gevaar,
O, eindeloos, eindeloos, eindeloos jaar....

De klokken bommen nog somber door de lucht,
Mij, tranen-dronkene, na...
Waar ik, roerloos gestrekt-uit, klaag en zucht....
Het jaar klaagt mij na...
Na...

Ben ik dan niet een goed mensch geweest,
Was ik niet vroolijk en vierde ik niet feest,
Voor ellende onbevreesd,
Schoon... ó, zoo bedeesd,
Zoo bedeesd.

Was dan mijn diepste ziel niet vol muziek,
Hel-hooge muziek,
Een klaar kantiek,
Dat ik dacht te maken eens tot een tempel van geluid,
Om mij heen, voor gevoel'ge, meêvoelende menschen,
Wat de menschen wenschen,
Een wonder-zoete buit.
Maar 't is nu alles uit... uit... uit...

Speelt nu geen vroolijken feest-deun meer...
Want alles doet mij zeer,
Want alles doet mij zeer...
Laat nu het lied der rouw weerklinken...
Ik voel mij zinken,

Komt er nieuw licht?
Strak staat mijn gezicht
Op de eeuwigheid gericht.

Klachten, versmoort U! en Hoop, o vlied!
Menschen begrijpen mijn droefenis niet.

Vaarwel, droef jaar...
Ik staar...
ik staar...

II.

Ik deed verkeerd met ontvangen te worden
En gebaard daarna:
Want toen ik geboren was, morden
De horden,
En ik weende ze na.

Mijn jeugd is een tijd van schreien geweest
Onder dor geplaag,
Dat òm mij, staêg,
Ging als een wild, en naar roof zoekend beest,
Dat ik 's nachts wakker werd en uitbarstte bevreesd
In vaag geklaag,
Geklaag.

Mijn jongelings-tijd was een tijd van droomen
En mijmeren in hoop,
Of het geluk ook misschien mocht komen,

Eenmaal komen,
Op-eens uit der jaren tragen loop...

Maar nú ben ik een man, die álles heeft geleden
Wat een mensch lijden kan,
Die gezocht heeft en gemeden
En gevloekt en gebeden,
Een zwaar-beproefd man.

III.

O, als mijn lichaam gelegd ter ruste
Zal zijn voor het laatst,
Omdat de goede dood mij zoo hartelijk kuste,
Mij, door mijn leven,
Mijn treurig leven,
Maar *niet* door dien zoeten doods-kus verbaasd...

Weent dan niet, menschen, o weinigen, die wouden
Wel weenen om *mij*,
Om mij, den eenzame, mij, den koude,
Van al wat verheugde en al wat mij rouwde,
Vrij, vrij...

Laat mij liggen stil, als een mensch, die gedaan heeft,
Wat dit arm mensch kón,
En daarom in een ander en beter bestaan leeft.
O, laat op mijn lijk schijnen het licht der Zon,
De wonderklare Zon,
Mijn eens geliefde Zon,
de Zon.

XXVII.

O, nú ga ik, op licht-geschoeide voeten,
Als een jong godje wêer door 't leven dansen
Na dit doodsdroef jaar van lijden en boeten
En twijflend bereeknen van alle kansen.

Nu mag ik weêr des Levens Schoonheid groeten
Met reverentiën herhaald. Den transen
Van mijns Levens hemel ontsteeg, een zoete
Opglorieïng onmeetbaar, weer de al-ganŝche

Essens van mijn ziel, als een zon, die heerlijk
In gloênde statigheid daar komt door-kreisen
De wijde lucht, zoo donker lang. Wil teêrlijk,

Needrig verheugd zijn om dit jaar van ijzen,
En de ongenaakbre Almacht, die sloeg zoo deerlijk
Mijn gansch mensch-bestaan lofjuichende prijzen.

XXVIII.

O, ik ben zoo vroolijk: mijn lichaam gaat
Op 't rhythme van mijn zingen, als waar 't bidden,
En danst, ja! gloriëuslijk-jolig midden
Door de ruime kamer henen, wijl slaat

Hoog-op mijn hart in mijn borst: borst, die staat
Weer open als nooit voorheen, voor 't onmiddelijk overstroomende leven waar baadt
Mijn ziel in, na 'n gansch jaar weenen en bidden.

O, danst gij allen meê, die 't groote begeert
Te houden recht omhoog in des levens strijding,
Het groote en 't goede, door mij, rijk mensch, vereerd,

Mijn leven lang, in onbewuste belijding....
Rijk? arm mensch, ach, ik, die, ten dood toe bezeerd,
Heeft gezien, rijk nú, 's Levens goddlijke wijding.

XXIX.

Me voici, mes amis! voyez donc où je suis:
  Dans une très-bonne chambre, haute, un peu chaude,
  Et bien garnie, si, si, très bien, mais où rôde
Le silencieux esprit vague de l'ennui.

J'y végète, sain de corps, de coeur et d'esprit,
  Et lorsque des rayonnants avenirs j'y brode,
  L'on me dit que mon gilet n'est pas à la mode...
Et mes fainéants jambes se croisent d'ennui.

Saint Martyr, pauvre moi, en ce nauséabonde,
  Lugubrissime monde, qui m'a mis ici,
Pour me bien guérir, on le dit, de ma profonde
•
Cupidité de vers, brûlants comme du feu...
  Pauvre, pauvre Martyr, que je suis, je me dis:
Il me faut souffrir encore un tout petit peu.

XXX.

Was ik zoo zwaar-droef, nu kan ik weêr vroolijk zijn,
Zingen en springen in dartelen ronde-dans,
Klinkende rhythmen uitstrooiend bij monde gansch
Van mijner eeuwige ziele lief, oolijk-fijn,

Trippelend geluk klaar, dat straks zoo snoôlijk-klein
Vertrappeld nog werd haast, als eens gebonden mans
Allerkostbaarste schat. O 'k heb gevonden thans
Alles verdubbeld bij vroeger. 'k Mag vroolijk zijn.

O nú kan ik weêr wel eindeloos lachen,
Dat de wanden rinkinke' in luid pleizier,
Mij teêr-breed omwevende met een raggen

Sluier van luchtge zaligheid, met vlaggen
Statig omwaaiend mijn hoofd, daar geen zier
Mij verder kan deeren, noch daar, noch hier.

XXXI.

In donkre diepten van den droom besloten
Lag ik, ... en waande mij van de aard verplaatst al, ...
't Was me of des vleesches banden van mij vloten,
En klare waarheid werd mij 't zware raadsel,

Wàt, ná den dood, met ons gebeurt. O, schoten
Daar stralen niet uit donkre vert', dat kaatste al
Eén straal op de andre, door elkaâr, tot goten
Allen gezamentlijk één licht, ten staatshal?

Hoog-hooge opglorieïng van milliöenen
Zwierende engelen, onafzienbaar cirkelend
Om het al-eenig midden-punt dat vast-staat,

Stekend omhoog klaar-koperen klaroenen . . , .
O. ten allen hoeken van 't wijde firmament,
Dat dondrend, àl toon, op muziek te gast gaat.

XXXII.

Een trouw soldaat in 't leger van het Noodlot,
Sta ik en vecht met vasten greep der hand,
En schut en heel, of houw naar iedren kant,
Terwijl mijn lijf, schoon bang voor dood, met dood spot.

Ja, schoon mijn lichaam met bloed volspat, rood tot
Den navel, — tegen 't helsch geweld bestand,
Aemechtig, en in d' allerlaatsten nood, God!
Sta ik en roep, in 't hart zelf aangerand:

Wat blijft gij allen toch op mij losjakkeren
Met dreigend-snel bevel of gladden greep
Der tong, die wipt in dubiëuse bochten?

Heb ik dan nú zelfs niet genoeg gevochten,
En wacht nog me achterhoede'e laatste sleep?...
Maar zege blijft toch steeds het loon der wakkeren!

XXXIII.

O, 'k heb muziek in mijn ziel wel voor honderd
Feestelijke optochten gaand door de straten
Langs buigende lijne' op wisslende maten
Van 't aangehouden orkest dat opdondert

Even, weer zacht dan glijdt neêr in gelaten
Wiegeling der tonen, dat elk verwonderd,
Hoe de atmosfeer zoo op eenmaal versombert,
Gaat zachten staps voort en houdt op met praten.

Maar wàt gaat menschen muziek aan, die speelt,
Door 't grenzenloos ruim, hierbinnen, tierlierend....
Muziek onmuzikalen snel verveelt.

Wee, wee, wie een eeuwigen feestdag vierend
Voor zich maar alleen, niet zwoegt of krakeelt,
Dringend niet òp in der menschwereld zwieren...!

XXXIV.

Eeuwge vernietiging kan mij niet schelen,
Want als dit lijf geworden is als lood
Door den allerlaatsten vellenden stoot,
Waarin de ledematen nog wat spelen,

Komt rust in ons van alles. 't Lijden sloot
Zijn vingren samen in berusting: streelen
Onvoelbaar dan beroert in algeheele
Omvatting ons arm lijf, eindlijke dood.

Maar àls er komt een leven na den dood,
Een leven onverklaarbaar-snel opsteigerend
Ontlooknen oogen van ons diepste zelf-zijn,

Dán zeker, zeker! in gerustlijk derven
Van aardschen glorie-schijn, zal de aard gewelf klein
Ons lijken van ellende en ons stil sterven
De poort des rijks, waar niemand is iets weigerend.

XXXV.

Ik weet niet, wat er nú met mij gebeurt, maar dit
Ie zeker, dat ik zal gelukkig leven,
Alleenlijk door mijzelf en alles wat daar, wit,
Hoogheerlijk wil en kan samen met mij meê-streven.

Streven is het niet, 't is alleen maar laten gaan
Je zelf op des levens eindelooze deining,
En zachtjes aan je laten bestaan
Tot dees vreemden levens algeheele verdwijning..

XXXVI.

O, ik kan het niet helpen: ik voel mij zoo jong
  En het statige bloed door mijn lichaam marcheerend
  Op passen van jeugdkracht en luchtigjes weer keerend
In snel-overmatige vreugde met een sprong

Door der zoo fijn-zacht-wentelende aderen kronk-
  eling onnagaanbaar, daar ik, vastlijk braveerend
  Al wat mijne trotsche ziel tergend was trotseerend,
Eindelijk voelde mij zachtzinnig wijl ik zong.

O, láat dan alle menschen luisteren naar 't rondslaan
  Van den verborgenen, opborlenden kadans:
Alles, alles gaat mede weer, wat ik eens vónd gaan...
  Mooi was het vroeger wel, maar mooier veel nog thans...
O, o, één en al ben ik rhythmiek wijl ik dans,
  Wijl 't al-álles kwam op weêr, wat eens woû te grond gaan.

XXXVII.

O, o, de murmelende melodieën,
Die in mijn menschenziel zoo week opdeinen,
Als een stoet opdoemende profetieën,
Als raadslige voorboôn dat gaat verschijnen

't Grootst levensgeluk, dat nooit meer verdwijnen
Zou kunne', al wou het, tot de harmonieën
Onhoorbaar van 's doods lied, in fantasieën
Van leven nieuw het weêr laten opschijnen.

't Geluk is een vaagjes-getinte veêr
Die, nauw-bewogen maar, vliegt heen en weer
En dán toch keert, waar zij 't eerst had gelegen.

't Geluk 's een ding, dat men vat en verliest,
Maar wie, op den tast af, het goede kiest
Heeft op àl, wat hij ooit bereikt, Gods zegen.

XXXVIII.

Liefde is een macht, die mij stadig geschraagd heeft,
Waar 'k liep en, gevalle', opworstlend weer stond,
Al is het dan ook, dat mijn hart geklaagd heeft,
Als 't, doodzwak, gehoond, neêrlag op den grond.

Liefde brak alles, wat ooit mij geplaagd heeft,
Maakte mij ziek en opeens weêr gezond,
Omdat zij, alleen wijl mijn hart gevraagd heeft,
Kuste mijn oogen en kuste mijn mond.

Liefde door geen valsche menschen te teugelen,
Liefde breidt over mijn hoofd hare vleugelen,
Heerlijk mij leidend op koelvasten slag.

Liefde overzweeft me in genadige heiliging,
Dragend door stormen me, in weeke beveiliging.
Lang, lang was het nacht mij; thans naakt de dag.

XXXIX.

Teveel wordt het niet, als ik steeds maar mag duren
In zalige zachtzinnigheid,
En niet hoef uitklagen in prachtvolle innigheid
't Leed van veel uren.

't Leed dat mij heeft gemarteld ten grave
Bijna, en bijna den weer-ópzwaai heeft belet
Mijns armen eenvoudigen zijns, dat ik, brave,
In mijn stil leven zoo kalm had gezet,

XL.

Beminnen is een macht onwederstaanbaar,
  En bemind te worden een heel vreemd ding,
Geloof het maar niet: o, o, zie het aan maar...
  Lievend niet geliefd te worden, maakt dat ik zing.

Ja, 's levens zware weg wordt eerst begaanbaar,
  Als men, versmijtend forsch-trotsch elk valsch ding,
  Dwars door ontsteltenis en marteling,
Beminnen blijft, beminnen, wàt ons aanvaar'.

Is dan niet geboren-worden iets heiligs,
  En 't geheimzinnige sterven iets schoons,
    Dat wij wel aanzien, maar tòch niet verstaan?

Maar heilger, schooner is lieven, en 't veiligst
  Voor elk is, 't te leeren en, zachtjes-aan,
Liefde te geven zonder hope loons.

XLI.

Triomf roept thans door mijne ziel de statige
Klaroen mijns diepsten Iks, dat God slechts kent:
Want, als een zwerm van vampyrs, stoof de vratige
Krijsch-gierende verdoemelingen-bent,

Die mij den broozen, den al te nalatigen,
Den wonder-gevoeligen, kind-gelijken vent
Had willen sleuren heen in den onmatigen,
Cirklenden dans, waar de Satan ment.

Thans ben ik weder vrij en mag gelooven
Dat liefde mijn geluk is en nabij:
Want mijne liefde zweefde al immer boven
Der bittre en dolle razernijen rei:
Mijn liefde was en is en durft beloven
Een leven u van klare vreugd. En Mij?

XLII.

O lichtstraal, door het duister mijner nachten
Brekend met onafwendbren glorie-slag,
Heil-zonder-einde, dat ik wel verwachtte,
Ach, dat ik wist wel, maar toch nimmer zag....

O, nu weet ik het alles, nu vermag
Ik, stil-getroost, den pracht'gen dag verwachten,
Dat 's Levens Schoonheid, als 't zoo vaak al plach,
Een eind maakt aan mijn lijden en mijn klachten.

't Leven is schoon, maar al wat kwade menschen
Die quasi-leven, wilden wel beweren,
Als zouden *zij* het leven gansch begrijpen,

Is schoone schijn slechts van hun ijdle wenschen....
Maar al die menschen moeten nog wat leeren
En, statig, zich tot diamant doen slijpen.

XLIII.

Mijn pleizier kan ik wel op,
Die gezwierd heb door der menschen
Gedachtetjes en willetjes, al zooveel jaren lang.

Lang, ach, niet zoo erg lang,
Met mijn eenvoudgen wil die bang,
Zelfs niet voor vernietiging van mijns zelfs diepste wenschen,
Hield eenvoudig recht-omhoog den trouw-vasten kop.

Maar pleizier, ach, heb ik toch,
Die vermocht heb te genieten,
Al is het màar wat matigjes, zoover in MIJN kracht lag ....
Want wát is 't, wát ik anders zag
Dan mijn krácht-gevend diepste Zijn, dat niemand verdrieten
Heeft gewild, en nóg niet wil. Dan, wát wil? Och ....!

XLIV.

't Is zoo verschrikkelijk, te scheiden van alles wat ons lief is.
En in onze gedachten zacht . . .
Verschrikkelijk wanneer het daar is of een dief is
Gekomen om te stelen, in den pikzwarten nacht,
Alles wat ons eigendom, en alles wat ons lief is.

Mij is alles gestolen, behalve mijn arm Zijn,
Dat maar opklimt steeds hooger door duisteren nacht:
Ik voel weer mijn arm Zijn zoo diep-innig warm zijn
En weet, weet: Gods liefde houdt stadig de wacht.

XLV.

Arm jong, dat alleen blijft,
Met een onzichtbare praal om je heen,
Weet toch heel zeker en klaar dat er géen blijft,
Dan *gij* alleen.

Alleen gij *niet*, want daar zijn wel gevoelenden,
Gevoelenden wel weinig, maar toch ook wat,
Schimmen op de vreemde zee, je staeg omspoelende...
Arm, arm mensch, val neder, en voel vóór alles dàt!

XLVI.

O de wonderen der liefde zijn grandiöos....
Want liefde is een heel sterk willen en heel fijn voelen.
Met het ontzettend-onzelfzuchtige bedoelen.
Anderen gelukkig te maken eindeloos.

Daarom voelt liefde zich als zoo iets vreemds en grootsch,
Als een deining zonder einde, die komt omspoelen,
Met haar warme zelf, 't Geliefde zonder verkoelen:
Daarom duurt ware liefde schijnbaar maar een poos.

Ware liefde is als een klaar, kalm licht om de daden,
Die men daaglijks doet voor een ander dan zijn Ik,
Liefde is als een helder licht, dat zich plots laat raden
Uit een zich gevend gebaar met een diepen blik.
Liefde is een macht, sterk als dood, die dieper verzaden
Dan dood, wil, kan 't Geliefde, tot den laatsten snik.

XLVII.

Heb mij lief, heb mij lief, heb mij lief, 'k zal u lieven
Tot waar al zielen schittren in ondoofbren staat,
En nog daar, waar nooit herboorne denkt aan haat,
U eindeloos in klare onsterfelijkheid lieven,

En al zou het ook wezen, dat het leven gaat
Verloren met zichzelf, en dat nooit, ach! verhieven
Zich nieuwe levens ná dit zijn — toch.... klieven
Moogt ge dús niet dit mensch, dat zoo eenzaam hier staat.

Liefde is 't al-eenige dwangbevel stuwend
De arme menschen voort op hun donkre baan,
Liefde is de macht, die de menschen duwend
Zacht op 's levens weg, ze voort laat gaan....
En al mag nu ook zijn uwe liefde wat luwend,
Liefde wint wederliefde en kan nimmer vergaan.

XLVIII.

O de verrukkende vreugd, dat ge op aarde leeft,
Deze lucht in-ademt en uwe handen uitbreidt
Over alle dingen en mijner staege luidheid
Van ziel de zachte stem van den avondwind geeft.

O de verrukkende vreugd! O, mijne hand beeft,
Die duidlijk schrijven wilde van mijne liefde. Uitspreidt
Zich mijne ziel als een wade, o mijn ziel, die buit zijt
Haar eeuwiglijk, eeuwiglijk, Ziel, die eeuwig streeft

Te worden een wonderzacht tapijt voor haar voettred,
Die murw zijt gebeukt, o, gij, mijne ziel, helaas!
Waar zij rustig op treden kan in 't aardsch geraas,
Al waar zij maar ooit ook den in-dierbaren voet zet,
Te worden een kroon op haar fier-schoon hoofd, in plaats
Van mindere glorie haars wonderen gelaats.

XLIX.

Ik ben een vogeltje, dat piept,
  Omdat het is geboren,
En vluglijkjes weg van een takje, dat zwiept,
  Weer vliegt ver-heen, 'wijl 't ijlinkjes laat hooren
Een toontje, fel-geboord door de nauw-bewogen lucht...
  O, o, wat een kluchtig, gelukkig gerucht,
Door de kalme lucht,
  Is zoo'n vogeltje dat vlucht
En nog even wat laat hooren.

L.

Omdat gij goed zijt en 't geheimenis
Van een me onbekend, aantrekkend bewegen
Ligt in uw diepste ziel en komt gezegen
Uit uw klare oogen en die wondre nis

Van uw schoon ziel-zijn, de gestaltenis
Uws dierbren lichaams, die maar steeds gestegen
Boven àl mijn ellende, kon bewegen
Tot opstaan uit den dood mij, zóo gewis,

Al wilt gij tot mij komen niet, ik kom
Teeder tot ú, lief, in de donkre nachten,

Als gij zijt droomend en de lieve drom
Van 't-leven-overtoovrende gedachten

U noodt te gaan zachtjes tot waar ik, krom,
Sta 't allerhoogst geluk van ú te wachten.

LI.

o, Heilige, in de luchten hoog verrezene,
Voor mij. arm mensch, die lig te snikken, vragend,
Waarom dan gij, die zijt de nooit-volprezene,
De al heil der wereld in uw boezem dragende,

Wilt toch niet wezen de door mij belezene
En door uw schoone sterkte mijn zwak schragende,
Die lig 't brevier van mijne smart te lezen en
Dan val weer neder, in mijn onmacht klagende.

O, aan de trappen van uw altaar kruip ik op,
Mijn moede lichaam in veel bochten wringende
En leg aan uwen voet, gedwee, den kop.
O, dat ik, begenadigd eens opspringende
Door ééne vriendlijke beweging, op
Mijn voeten stond weêr, luid juichende opzingende!

LII.

O, uit dat vagevuur, waarin 'k zoo lang gelegen
Heb, snikkende in mijn eenzaamheid zoo zwaar,
En heelemaal niet wist of u nog iets gelegen
Kwam aan mijn innerlijkste zelf, zoo waar,

Zwaar-waar van liefde, dat ik haast verlegen
Zou worden van mij zelf, als niet, groot-klaar,
Ik weten moest wel, dat er niets meer, tegen
Mijn diepste zelf, van ú zou zijn gevaar, —

Kwam ik dan eindelijk in den hemel, teerlijk
Hebbend gebeden zoo lang om uwe liefde,
Die 'k heb verdiend, is 't niet? door wat ik mócht doen.

Nu ga ik stijgen allerhoogst en heerlijk,
Op breede vleugelen van mijne liefde,
En zal weêr vinden wat 'k zoo innig zocht toen.

LIII.

Ik ben bereid te sterven, verder weet ik,
Dat, als ik sterf, ik sterf om u, die dragend
De kroon der schoonheid op het hoofd, vertragend
Mijn al te rassen stap waart, door het zedig

Opzien mijns hoofds naar 't heilig licht, dat vredig
Afglimmerde op mij van uw haar... Ach, vragend
Aan d' Onbekende om uw bezit en wagend
Voor dát bezit mijn trouwen trots volledig,

Heb ik gezworven door der spitse menschen
Enghuizige gedoe veel donkre stonden,
Van buiten kalm, maar mijn geheimste wenschen

En smartenrijke aanbiddingen gebonden
Bergend diep in mij. Maar helaas!... wie weet,
Of mij niet beter voegt het doodenkleed...

LIV.

Ja, wellicht àls ik waar gestorven, dan
Zoudt gij zacht komen tot mijn sponde, blikkend
Met beving op mijn bleek gelaat en, schrikkend
Plots in uw diepste zelf, zacht fluistren: Kan

Dat dan nog wezen wel die zelfde man,
Dat lijk zoo roerloos daar, die, arme! snikkend,
Luid-op, lag aan mijn voeten eens, tot, stikkend,
In onbeklaagde foltering, den ban

Des ijzren doods hij naderbij riep? Leven
Dan Goeden óok maar een leven wat schijn is
En bij den laatsten ademtocht vergaat?

Is innig-ijdel zoo àl menschlijk streven....
Laat mij dan keeren maar, waar 't zacht en rein is,
Totdat ook mij de dood terneder slaat.

LV.

O gelaat, dat mij lichtte in den nacht mijner dagen,
Als gloed-schijn op golven onstuimiger zee,
Gelaat dat weerblonk boven 't stormend klagen,
Wonderzon schijnend boven 's winds wee!

Wees genadig, laat nooit uwe klaarheid omsombren
Door donkre gedachten aan vroegere vreugd ...
De ware vreugd kómt nog, maar hooger, gezonder en
De puurstille bloesem van een nieuwe jeugd.

LVI.

Verzen zijn de beweging van 't leven,
Klaar-luidende, al naar het mensch-hart gaat,
Of droeviglijk schreiende zacht, òf kwaad
Als een donderslag door des levens kalm beven.

LVII.

Ik, zwevend in een atmosfeer van jokken,
Om mij geweven door twee vrouwelippen,
Die aldoor gaan maar, heel den dag, de tippen
Van elk reëel ding rakend, maar de brokken

Daaronder ordnend, denkend zóó, met wippen
Losweg der gladde tong, dat vaak, geschrokken
Van gruwlijke verheveling, getrokken,
Door list, op 't klaar ruim van mijn brein, ik nippen

Niet wilde haast meer van het speelrig schuimen,
Dat me als de waarheid zelf werd voorgespiegeld,
In druk gepraat, gekruid door woede-accessen.

Maar 'k ben zoo'n kalm man in mijn eigen ruimen,
Al-klaren aether, waar mijn ziel in wiegelt,
En 'k leer uit Leugen zelf der waarheid lessen.

LVIII.

Lieve bedrevenheid
In 't zachte verneêren
Van mannen-trots-evenheid
Door eenen teêren,

Breeden omgang (naar waar het leven leidt),
In staêg devootlijk elkandren vereeren,
Zonder die woorden van kwasi-verhevenheid,
Zonder 't zoo makklijk elkandren bezeeren:

Dat was uw geheimzinnige macht, o vrouw,
Die kwaamt aangetreden
In ach! aanbiddelijke pracht van koû
Om de fier-teêre leden
Tot mijn arm mensch-zijn, dat anders in nacht van rouw
Stil was gegleden.

LIX.

Vertrouw, vertrouw: ik heb zooveel geleden
  En lijd voortdurend in geduldig zwijgen.
  Ik lijd, maar, o, vredig en langzaam stijgen,
Door 't stille luchtruim, mijne zachte beden.

O 'k heb geleerd: 'k heb alle drift gemeden
  Al voelde ik 't toornen in mijn borst ophijgen
  Tegen die dwaze menschen, die mijn eigen,
Mijn kindren-leven hadden stukgesneden.

Is was een kindje, dat niet wist, hoe dat
  De menschen allen maar wat ijdlijk praten,
    Wegnemend weêr, wat zóó daar was gezegd.

    Maar nú heb ik mij stilkes neergelegd
  In mijn arm leven, dat 'k niet mág verlaten,
En droom zacht-hoopvol... van ik weet niet wat.

LX.

Opperst gevoel, dat in mijn leven troont,
  Hoog boven al mijn andere aardsche willen,
  Gevoel dat al mijn zenuwen doet trillen
Van smartelijke vreugd, gevoel dat toont

Mijzelf aan mij, gevoel dat in mij woont,
  Arm mij, een macht, die zich geheel verspillen
  Wil voor uw heil alleen, tot dat de kille
Hand mijn wit hoofd met haar diadeem kroont.

Verlaat mij niet, Lief, 'k wou graag naast u zijn
  En raden de allerminste van uw wenschen,
    Gelukkig, zoo 'k u rust bereiden mocht,

Midden in 's levens stormwind, door een klein,
  Zacht woord tussche' al dier vreemde menschen
    Gepraat aanhoudend, waardoor heen 'k mij vocht.

LXI.

O mocht ik blikken op uw schoon gelaat
  Wel uren, uren lang, mij zelf wegdroomend,
In úw aanschouwen, tot ik eindlijk (laat
  In tijd, maar vroeg in vreugde, wederkomend

Tot de aardsche bangheid van 't bestaan, opdoomend
  Mijn vagen oogen, zoekend zonder baat
Gelijkenis van ú. mijn lief sieraad,)
  Mocht vroomlijk, allerinnigst-teeder schromend,

Mijn peinzend hoofd zacht heffen naar de streken,
  Waar niemand eenig deel des heils verzuimt,
  Waar al lijfs-heil tot zieleheil verruimt,
Waar nooit mensch-harten in bedroefnis breken, —
  Met mijn gedachten tijgend door de ruimt,
  Tot voor het licht Gods Zelfs mijn blikken weken.

LXII.

God is zoo goed voor mij: hij laat gebeuren
De allerverschrikkelijkste onttoovering
Mijns levens zoo langzaampjes-aan en ik zing,
Terwijl de menschen om mij heen wat zeuren.

LXIII.

Gij zult mij niet ten grave dragen, want,
Als ik gestorven ben, zult gij ver wèg zijn,
Misschien reeds wreedlijk, zonder mij, gelegd zijn
In een graf elders, gij, die nonchalant

En vaag mijn leven aanzaagt, zonder 't echt zijn
Te voelen van dit Ik, dat aangerand
Van alle kanten, toch vast blijft bestand
Tegen al 't aardsche kwasi-goed- of slecht-zijn.

O de een'ge gij, die goed ooit voor mij waart,
Door stil devotelijk in mij gelooven...
Ga nu niet door, als een weerspannig paard,
Te weigren voort te rennen in uw vaart
Naar 't goede, dat ik wil, en dat beloven
Ik kan, als gij maar wilt in mij gelooven.

LXIV.

Ach, had ik maar geweten in vroegeren tijd,
Dat eindlooze liefde in die menschen niet bestaan kan...
Ach had ik 't maar geweten: o, ik waar gegaan dan...
Ach had ik 't maar geweten: ik waar nu wel blijd...

Blijd onbewust in des doods vergeten
Kúnnen neen móeten, van dat liefde is de wijn
Dien wij allen drinken en waarvoor wij boeten
Met folteringen eindeloos in zware pijn.

LXV.

Ik zou mij zelf verloochnen, als ik dorst
Te wanen, dat mijn liefde was een stonde
Geweest van zins-bedwelming slechts en konde
Sterven geleidelijk in dees mijn borst...

Mijn borst, waar 't hart wild klopt en angstig vorscht
In turen teêrlijk, heerlijk, in den ronde
Of nog geen enkle lieve blik zijn wonde
Stadiglijk leekend in haar voortgang schorst.

O, Lieve, gij, die waart mij 't al-in-één-zijn
En zijt de leidstar mij, waarheen ik staar op
En zult zijn heerlijk-hoog in Mijn ziel rijzend:
O, neem, wanneer gij mij gebiedt alleen-zijn,
Neem gij mijn leven, neem mijn bloed, dat, drop
Bij drop wegtinklend, zal zijn U hoogprijzend.

LXVI.

Daar eindigt het lied van mijn leven meê:
Ik houd van de menschen niet heel bijzonder,
Alles is mij glad-egaal, maar 't is geen wonder,
Dat 'k in die grove onverschilligheid gleê.

Ik heb geliefd zooveel jaren lang,
Mijn heele leven lang zooveel menschen en dingen,
En alles vergeefsch, dat ik nú maar een drang
Voel, om mijn armlijk Zijn uit te zingen.

LXVII.

Ik weet niet wat ik zeggen zal,
  Want in mij juicht er schalmeiend-
Op, telkens weêr, na zachten val,
Een wonderbaar tal
  Van liederen, ieder verblijend...

Zingt er een vogel dan in mijne ziel,
  Een vogel, gedachtvol fluitend...?
Een vogel zelf is mijne ziel,
Die, hoe zij ook viel,
Weer in liederen rees, opspuitend.

Zeg, gij, vogel, o zeg, mijn hart,
  Dat maar telkens is opvliegend
De lucht in, daar 't wordt afgesard
Door menschen, hard,
  In de kleinste dingen bedriegend.

Zeg, mijn hartje, wat woudt gij wel,
Dat maar vliegt aldóór in den ronde? . . .
Nog aldoor drijven 't zelfde spel,
Zoo vreemd, ach! fel,
Zonder eenige zeek're konde?

Mijn hart wou hebben een veilige steê,
Waar 't rustte, bewaakt door oogen,
Waar 't over als een hemel leê:
Ja, als ik zoo deê,
Maar zij wil het nimmer gedoogen:

Gedoogen wel, och, ja, misschien,
Als zij maar niet wou mijden,
Als zij maar even vlak wou zien
Zoo, zonder bespiên,
In mijn oogen die alles belijden.

LXVIII.

Moeder, mijn moeder, laten we elkaer omarmen,
Ik, mijn hoofd bergende aan uw trouwe borst,
Ik, klagend kindje, klagend, wijl 't niet dorst
Eer nú te vragen needrig om erbarmen

Voor mijn arm zijn, zooals ik ben, ontfermen
Vragend bijzonder voor mijn staegen dorst
Naar aardsch geluk voor mijn klein zelf, dat vorscht,
Duldend, naar 's levens wezen, in week kermen.

O Moeder, mijne lieve moeder, gij,
Die mij verscheent, het hoofd terzijde wendend,
In doods-droef staren, aan den kant van 't Y....

Het was een droom, o ja, maar droomen zendend
Is steeds 't Onzichtbare, de macht die mij
Heerlijk omhoog hief, mijn mistrouwen schendend.

LXIX.

Wil nu een beetje gaan geduldig
Op uwes levens moeielijke paên,
Gij die, gij weet niet hoe, gansch onschuldig,
Uw zwaren weg alleen moet begaan.

Alleen gaat gij steeds, wat er rondom ook opdoem'
Van zoogenaamde liefde of lust.
Rustig ga door, mensch! Wat ook de klok boem',
Of men uw naam al niet of drok noem, ...
Aan 't einde der moeielijke baan wacht rust.

LXX.

Omdat gij op eenmaal mijn heele gezicht,
Dat flets was afgrijslijk, door ziekte wanschapen,
Hebt volgekust met kussen, wier wicht
Lag overal heen van mijn kin tot mijn slapen, —

Zoodat ik er 's nachts niet van kon slapen,
Dat ik dacht: Ach, is dan de liefde zoo licht,
Zoo licht als een veêr, die niemand mag rapen,
Maar die aldoor vliegt, waar maar ligt mijn gezicht?

Omdat ik dat dacht, werd op eens ik week,
Want ik waande u waar, en begon te houden
Een beetje. zóó, van uw hart, dat mij leek
Wat inniger dan andren, die 'k vertrouwde
Ten volle, tot het mij ten volle rouwde....
Den dag daarop klonk het: „Gij zijt van streek!"

LXXI.

Gij zijt beminlijk, want ik weet u niet:
Ik zit gestaeg dat raadsel te doorvorschen. —
Maar kon ik 't kaf al uit het koren dorschen,
Dat uit uw rooden mond gaat, 'k zie u niet.

Gij spreekt en 'k weet niet wat er nu geschiedt,
Als ik u spreken hoor met schijnbaar forschen,
Neerzwaai der woorden, die mijn hart moet torsen
Omdat het stadig uit naar ú slechts ziet,

Wees toch wat lief: gij kondt superbe wezen,
Lieflijk en zoo waarachtig in dien stond,
Toen gij uw lippen legdet op mijn mond:

Waarom dan kan 'k niet meer zoo duidlijk lezen
In 't raadslig hart dijn, dat maar steeds opslaat
En weer zich vallen laat, al naar het gaat?

LXXII.

O vrouw, ik vergeef u de kussen gestrooid
Op heel mijn gelaat, in die vreemde stonde,
Toen 'k lag, doodsbleek, als ten doode getooid,
En *niet* bewoog en niet weêrkussen konde.

Ik dacht: daar kust iemand, ik kende haar nooit,
Opeens mijn arm lijkgelaat in den ronde...
Wie weet wat dat in-heeft en hoe ik, vermooid
Door haar hartstochtlijke liefde, weêrvonde,

Wat ik lang had gedacht, dat nog wel kon zijn,
Zoolang, helaas àl te lang, dat een wezen,
Spontaan uit zichzelf, kon lief voor mij, rein,

Gevoelend iets, zachtlijks, als nooit voor dezen
Een mensch nog kon doen, mij minnen... O, pijn!
Ga heen, beste vrouw, ik heb u gelezen.

LXXIII.

O, vreemd-gepassioneerde vrouw, die kussen
Kunt, óók als gij 't niet meent, met zwaren druk
Der telkens neervallende lippen, tusschen
Wier rood paar 'k dacht te voelen 't groot geluk

Komende stormenderhand, te blusschen
Nooit meer dan door den dood... O, al te vlug
Vervloogne stonde, toen ge op eens woudt sussen
Mijn smart, die vastgroeide in mijn trots zoo stug.

'k Lag zwak en droef, gereed den dood te ontvangen,
Mijn vaal gelaat verkwijnd om niet te aanschouwen,
En heel mijn lichaam als een vaag ding hangend,

Toen gij te kussen kwaamt. Ik, in wantrouwen,
Dorst niet mijn lippen op uw ilppen zetten,
En 'k vraag u thans: zijt gij niet een coquette?

LXXIV.

Ik zou wel willen sterven, als ik wist
  Dat gij daardoor al-gelukzalig wierdt en
  De stormen van den hartstocht die mij slierden,
Eindlijk mij smaadlijk sleurend in mijn kist,

U niet meer deeren konden — dat de mist
  Der verre tijden van voorheen, waar gierden
  Klaaglijke vlagen van mijn wanhoop, schier den
Schijn kreeg in ùw oog van een slimme list

Des hoogwijzen Noodlots, om mij weg-vagend
  Van 't aangezicht der aarde met mijn smart, —
Die altijd om uw ooren gonsde, klagend
  Van liefde als brand en doodsbenauwnis zwart —
U 't heil te geven waarom gij waart vragend...
  Ja, ik zou willen sterven met mijn hart !

LXXV.

Verlaat mij niet geheel en al: verlaten
Is zoo'n wreed wegslaan van wie, zachtjes lijdende,
Vergaan allengskens, daar des levens straten
Zijn naar geen nieuw verschiet hun voeten leidende.

Ik ben zoo vele, vele nachten laat en,
Mij keerende op mijn sponde, als de strijdende
Om kalm geduld geweest, die zelfs niet praatte, h'm,
Van 't hooge wit waaraan ik mij was wijdende.

O, wees het Lief, dat zachtjes aan mij denkende
Bij wijlen, in haar statie-pracht doorschrijdende
De wereldsche rumoerigheid, wegschenkende
Een deeltje slechts haars wijden iks den lijdende
In absoluut alleen-zijn, heft den wenkenden
Vinger naar 't heil, dat mij eenmaal is beidende.

LXXVI.

De boot gaat voort op 't zachtlijke bewegen
Van 't al om-zee-de raderwerk, dat mist
Eeuwiglijk nooit, en stuwt kalm-vastlijk tegen
De donkre nacht in, waar zij achter gist,

Als een wijs-levend wezen, al de wegen
Die zij begaan kan, zonder kans van list
Van 't loerend toeval. En vaag komt gezegen
De bel, die luidt in de ondoordringbre mist:

Zoo gaat mijn leven voort al vele jaren:
Ik, aldoor droomend maar en nimmer doend,
Schoon onbewustlijk aldoor maar vergarend
Wat menschenkennis, stil, dan binne' in woênd:
Want 'k wou, dat één mensch mij in liefde omstrengelde,
En zei: „wees stil nu, door het Lot verengelde!"

LXXVII.

Mijn toorn beeft, als, op woedende oceanen,
Een hulk geslingerd wordt, en fel lawaai
Komt zich een weg uit mijnen boezem banen,
En woû, losdonderend, met éénen draai

Om de ooren, 't liegende man-wijf vermanen...
Dat eer moest zijn een lieve vrouw, die fraai
Te zijn tracht, zoo in lachen als in tranen...
Maar zacht geduld zegt doodbedaard: wees taai:

Dra komt de dag dat glorievol en veilig.
Ge uw arm zelf redden kunt in stille reê,
Reddend voor altijd dan uw zacht en heilig
Gevoel, dat schoon getrapt, door géen storm leê,
Maar steeds weer opwies tot de wolken steilig,
Kennend zichzelf als klare liefde en vreê.

LXXVIII.

Toen gij mij nedersmaktet op den vloer,
En 'k niet kon opstaan van te deerlijk lijden,
Weende ik een beetje, zachtkens, daar mij 't roer
Mijns levens los-schoot uit de hand, en 'k mijden

Niet langer dacht te kunnen 't helsch rumoer
Der wilde golven-massaas om mij strijdend
Zoo langen tijd voor dien. En 'k hoopte stoer
Des levens vreemd uiteind te mogen lijden.

Als gij mij liefgehad hadt, dán, voorwaar,
Waart gij toen rouwvol aan mijn zij gezonken,
Daar ik niets deed toch, dan wat heel stil staan,
Toen gij mij, ziek mensch, smeet neer. O, gij, zwaar
Van innig-huichlende verdoemnis dronken...
't Is wèl geweest: gij kunt thans veilig gaan.

LXXIX.

o Red mij, red, red mij, anders dan gaat
Mijn heele leventje zoo gansch verloren,
't Arm leventje van mij, die was verkoren,
En ben 't nog, als gij wilt, tot groote daad.

O 'k ben niet tot een groote daad in staat,
Als gij niet staat naast, naast mij, pas herboren ...
Dan wou 'k niet met mijn kalmen wil behooren
In dit vreemde leven, dat daar staêg gaat

Als een kalme storm om mijn hoofd, dat bevend
Gebukt had naar de aarde en haar diepst geheim
Als een hoog frontaal, dat niet langer woû levend
Wezen, in 't leven niet langer wou zijn,
Als gij niet wildet wezen, sterk meêstrevend,
Woudt mijn zacht-sterke lieve heil'ge zijn.

LXXX.

Kom tot mij en gij zult gelukkig wezen,
Indien ik ooit gelukkig maken kon
Uw heerlijk zelf van ziel dat opgerezen,
Alleen door er te zijn mijn zelf gansch won.

Kom tot mij af, o kom, mijn onvolprezen
Aardsch licht, mij dierder dan de klare zon,
En zie mijn hart, of daar iets staat te lezen
Dan liefde alleen voor ú. Grondlooze bron

Van nooit door me in mezelf vermoede dingen
Van schoonheid eeuwigdurendlijk, en rijk
Die liefde mijn aan fijne kracht van zingen,
Waardoor mijn naam ook in den natijd prijk,
Niet met úw naam... Wat zou 't? Daar toch, tot blijk
Uws zelfs, menschen mijn lied in de ooren vingen.

LXXXI.

Ik heb u ontzachlijk lief: Door al lijden,
Dat, ik weet niet van waar, maar steeds op mij viel,
Door 't zware en smartendoorwoelde strijden,
Is dàt diep gebleven in mijne ziel,

Dat ik steeds alleenlijk U kan belijden
Als de aardsche al-godheid waarvoor ik kniel,
Wier diere nabijheid ik niet kan mijden . . .
Al waar 't dat de wereld ook voor mij hiel'

Een ijzeren schild: ik zou er door breken,
Om komend tot u, te zeggen: Gij zijt
Mij 't hoog-op-vaste, al-eenige teeken,
Dat de schoonheid ook woont in de sterflijkheid,
En alle droomen zijn van mij geweken,
Maar niet het geloof in uw heerlijkheid!

LXXXII.

Gij maaktet me algelukkig met uw woord,
Dat gij goed weet, zooals gij zelf bekende.
Dat woord toch maakte aan maandenlange ellende
Een eind zoo heerlijk, dat mijn geest fluks voort

Van 't donkere alledaagsche henenrende,
In zwaaienden triomftocht, naar de poort
Der toekomst, die zich opende op 't gehoord,
Door mijn plots stom ik, antwoord dier. O, schende

Daar voortaan niemand met een blik mijn hoogheid,
Die werd hervestigd door 't genadevol,
Neerbuigen naar mijn ik, dat, schoon het hoog leit.
Toch werd door 't schoon toezeggen, als een dol
Klein kindje in vroolijkheid, dat wàt ook beuren
Mag, ziet het leven vroolijkjes zich kleuren.

LXXXIII.

O, neem mijn gansche ziel en laat haar wezen
Een rotsgrond, waarop gij staêg stappen kunt,
Wijl gij loopt langzaam in uzelf te lezen
't Boek van uw leven. O, waar 't haar vergund

Een voettapijt voor uwen tred te wezen,
Dat bij elk voettredje een klein beetje dunt,
Zóó zacht, schoon rots, dat u nog nooit voor dezen
Een ziel zoo murw te voet lag, zóó vergund.

Neem gij haar heel en al. Dan kan ik hopen
Dat alles wat ik doe, is úw geluk...
Begrijpt gij 't niet? Moet ik maar blijven hopen,
Ook in Ellende's allerlaatsten druk?
O neem mijn zelf, want dat is uw, en wijden
We ons verder innig aan 't elkaêr belijden.

LXXXIV.

Het kan niet al rhythmiek zijn, wat ik zeg,
  Wat ik zeg, wat ik zeggen zou willen, dwingeren
Wijl rhythmen zijn in der ziel beleg,
  Die de ziel overmeestren, snelle springeren...

  Al zou 'k in rhythmen mijn ziel wegslingeren
Willen vèr-heen voor uwe voeten, weg...
Zij breken, ach! niet door de staege heg,
  Waarin ge u omschanst met geduld'ge vingeren.

Maar 'k voel toch weer rhythmen in mij: Dies tijg ik
  Voortdurend maar door aan 't moeilijk opbouwen:
Schakel aan schakel van lief denken rijg ik
  Tot u òp in de hoogt' waarheen 'k blijf schouwen,
Want 'k durf op uw diepste ziel vastlijk vertrouwen:
  Dies, wat 'k in rhythmen niet kan zeggen, zwijg ik.

LXXXV.

Ik kan niet, kan niet leven alleen. Ik moet
Leven altijd met u. Hoe zou 'k doordroomen
Zachtlijk den ganschen tijd mijns levens, moed
Scheppend aldoor uit uw nabijheid, toomen

Nauw kunnend mijn kracht, toch wèl, als maar goed
Gij wildet wezen, latend varen 't schromen,
Dat u, helaas! aldoor weerhoudt, dat toomen
Uw diepste zelf wou, van te nemen 't zoet,

't Alheerlijkst zoet der wereld dat kon krijgen
Ge, als gij maar even woudt met een kloek-schoon
Woord, als ge onlangs gezegd hebt, trouwlijk rijgen
Uw dierbaar zelf aan mijn zelf, mij ten toon
Gevend zoo schoon uw zelf, dat 'k in 't mij aandoen
Kon stil gevoelen slechts 't heil dat kwam aanspoên.

LXXXVI.

O, dwaze menschen, gaand over de wereld, druk zich
Bewegend door elkander steeds in staêg gepraat vaak
Den ganschelijken dag maar door van stads- of staats-zaak
En mompelend nerveuselijk daarna in nukkig

Gepeins aanhoudend in uzelf, waarom gelukkig
Elk mensch toch wel zou zijn, behalve gij, een daadzaak
Waar ieder 't over eens is met zichzelf, zeer kwaad vaak:
Al zij het ook, dat in dat wild gedoe 't geluk lig

Voor ú, het waar geluk is 't niet: zijn, o zoo broos
Niet al uw flinke woorden, knerst niet stadig-honend
Het menschelijk geratel van de tong u tegen,

Bij alles wat gij zeggen durft? Komt, niet verlegen,
Gaat naar het Sanatorium, want dáar heerscht troonend
Aloppermachtiglijk de oneind'ge rust des doods.

LXXXVII.

Tien weken heb ik bij 't biljart gezeten,
Maar niet, helaas! me in 't eedle spel vervolmaakt:
Ik weet alleen, dat wie een bal te pal raakt,
Of heelemaal verkeerd, met droef geweten

Zijn kleine vreugd van winst wel op kan eten,
Want schoon geen true-born gentleman hem mal maakt
Met lachen overluid om 't misgestoot... zelfs àl staakt
Hij 't hooploos spel, hij kan het niet vergeten.

O gij kamplustige biljarters allen,
Vergeeft, dat ik zoo'n beetje met u gekscheer,
Want *mij* ook wil 't biljartspel wel bevallen:

Ik wandel fluitend door dees Kurhaus-hallen,
En zit ook graag soms in dat eedle trekveêr,
Om met de wereld en mezelf te mallen.

LXXXVIII.

O, 'k moet nog ver mijn moeilijk leven dragen,
Dwars door der menschheid gedoe en gepraat,
Gaan maar steeds door, van 's morgens vroeg tot laat,
Altijd dragen en heelemaal niet klagen:

Heelemaal niet om wat menschlijkheid vragen,
Daar needrig vragen van menschen niets baat,
Maar elk mensch gaarne den andren verlaat,
't Liefst, als ze voelen dien andren vertsagen.

Willen, willen maar, statig in je zelven
Te zijn voor je zelfs slechts dat mooie ding
Dat hier binne' in leeft en niemand nog begrijpt.

Staeg te doen maar zonder berekening,
Maar beî met verstand en gevoel gerijpt,
En slechts den doemling een afgrond te delven.

LXXXIX.

De aleenige menschen op wie vertrouwen
Ik durf en weet dat ik kan in mijn zwaar
Mij gewordene leven zijn twee vrouwen:

Twee menschen, die niet met zwaar gebaar
En doodsch stilzwijgen voor mij weghouën,
En dies drok zeggen, dat zwaar gevaar

Is dreigend op mijn huis, dat ik had gebouwd zoo rustig
Door al droefheid henen, zoo menig jaar,
Door droefheid dof en danspartijen lustig, —

Maar menschen twee die in vriendlijken omgang
Het leven doorgaan als een vreemd mooi ding,
Waar steeds maar in stille verheiliging
Klinkt zoo iets als een zacht-statige domzang:
Dat zijn de twee vrouwen, wier lof ik zing.

XC.

O, zie *niet* naar den schijn,
  Waarmeê 't lot mij omgeeft,
Gij alleen kent mijn Zijn,
  Dat daar binnen in leeft:

Hoe die schijn is gekomen,
  Weet dit arm Zelf niet...!
't Was een tasten in droomen
  Naar een nieuw verschiet.

Dat verschiet is maar schijn,
  Want de werklijkheid heerlijk
Van de dagen van voorheen
  Leeft voort in mijn
Ziel, klagende teêrlijk,

En 't eenge wat mij rest is tranenloos geween,
Diep in mij geweend, en geluidlooze klachten
Door de lange nachten,
Die langs mij trekken met bevende schreên,
Daar mijn schoonste geluk ging in nevelen heen.

XCI.

Stil-heilig zal mij uw bijzijn wezen
Als een witte wade
Van klare genade,
Zooals het altijd was voor dezen.

O neem mijn hart, in mijn hart staat te lezen
Niets als een bede om uwe genade,
Waaruit ik, als uit een klare wade,
Weer stijgen kan, stijgen kan, tot ik herrezen

In Liefde's innigheid, die om mij waart
Rond als een klare atmosfeer, tot 'k, onschuldig
Herrezen, kan zeggen tot mijzelf: o Weelde,

Dat ik steeds maar klim tot hoogere klaart',
Dat niet het leven zoo wreed met mij speelde,
En dat mijne liefde is fierlijk-geduldig.

XCII.

Ik ben gestorven in 't late jaar:
Ziet, hoe die traag-bewogen schaar
Daar aan komt tijgen....
De dorre blaadren op mijne baar
Nog aarzlend zijgen...
De winden zwijgen....
Ik ben gestorven: 't is laat in 't jaar.

XCIII.

De gekken zitten in hun kerkgebouw
Als stomme mummiën: met steenen oogen
Staren ze onwendbaar langs de lage bogen
En hooren van Geloof en Liefde en Trouw

Uit 's herders mond, die kalmpjes staat en nauw
Iets hoorbaars voor een oirbaar mensch kan pogen
Te geven aan de onzaal'gen, die bedrogen
Om 's werelds eêlste goed, zien lauw en flauw.

Dan keerend zaal-waarts naar mijn vreemde voêr,
Denk ik gedwee: 'k ben een verloren worm maar,
En ga dan stil wat schrijven of wat lezen.

Maar mèt begint het hortende rumoer,
Lawaaiend langs de wanden of 't een storm waar...
Menschen, aanschouwt: ik word als een van dezen.

XCIV.

O de eeuwig-zwarte nacht staart me aan en 'k weet
Dat menschen-handen mij langzaam vermoorden:
Aan om mijn slap lijf strak-gespannen koorden
Slepen ze mij langs 't voetpad, waar men treedt,

Man, vrouw, en 't sjokkend beest, dat met een beet
Fel hapt nog grijnzend naar de stille woorden,
Klokkend nog langzaampjes aan van de boorden
Van mijne lippen, veeg als lood: o 'k weet,

Ik weet, maar lig als een arm lijk zoo stom:
Hoe ook de menschen om mij heen mij smaden
Met kalm-wreed doen, ik draai mijn hoofd niet om.

'k Sterf langzaam aan, mij zelf alleen, hun daden
Vergevend, daar 'k hun doel niet hoef te raden:
Nacht, neem mij aan, ik ben bereid, ik kom.

XCV.

De gek lag onbeweeglijk op zijn leger
En 't was of daar een lijk in staatsie lag,
Zóó wezenloos. Nauw scheen de vale dag
Door 't schuine raam daarboven op dat leger.

Soms slechts wat laken-ritseling als teeg er
Door 't lijf een jicht-scheut: 't was of hij niets zag:
Maar o! daar gleed op eens een breede lach
Langs 't bleek gelaat. Op rees hij van 't vreemd leger:

De houding van den gek was scheef en drukkend,
Den arm hield hij omhoog, de blik stond stijf:
De romp schoof heen en weer in dronken slingeren:

Dan plotseling het schurftig, schokkend lijf
Met gram en schuin-ziend oog voorover bukkend,
Grabbelde hij in 't bed daarnaast met greetge vingren.

XCVI.

Laat alle hoop, gij die hier ingaat, varen
En draagt uw lijf, als of 't een mis-kelk waar,
Van kostbre specerij en wierook zwaar,
Met kalm gelaat en statige gebaren,

Recht door de menigt' heen, die stom blijft staren,
Naar 't ver-af-stralend hoog-gericht altáar,
Waar, nà het laatste u trotsende gevaar,
Ge u zelf kunt veilig voor u zelf bewaren.

Dan leg de handen op uw borst en richt
Uw hart omhoog tot de' Oorsprong aller dingen,
Die leeft in u, verborgen voor 't gezicht.

Buig dan uw hoofd, diep; laat uw smeekend zingen
In doffen ootmoed door de sferen dringen:
Want dit's de plek van 't Allerlaatst Gericht.

XCVII.

Zij lagen beide in bedden, de âer naast de een,
Die, op den arm geleend met weemlende oogen,
Zag in de niet-bestaande vert' als togen
Zijn levens-zonden dreigend langs hem heen.

Terwijl daar de âer wijd gaapte en met gebogen
Hoofd hikte op 't kussen, wijl 't half-naakte been
Rondtrapte in 't bed als dol. En fel steeds scheen
De blik der half-ter-neergeslagene oogen.

Zoo raasde en kromp hij heel den langen nacht,
Terwijl het lijf in kronkelbochten schoof
Onder de lakens grauw, die klapprend rondden.

Maar ik lag stil, zeer lang, aandachtig, doof
Voor angst en noodloos medelij, en dacht:
Is dit mijn bed een ligplaats voor gezonden?

XCVIII.

Het was een zaal vol bedden: liggend wachtten
Die armen allen, of niets kwam bevrijden
Van 't in hen opgezweepte inwendig lijden
Door 't medisch water, dat daar telkens brachten

De op menschenmartling afgerichte wachten
Den drogen kelen. Enkler oogen schreiden,
In 't lijdzaam als een lam den dood verbeiden,
Door lange dagen en de langer nachten.

's Nachts ging 't bleek regiment, dat niet kon slapen,
Aan 't krimpen, wringen, star-zien, klagen, zuchten,
Zooals de golven op de onstuim'ge zee doen.

Daar kletste zuster's hand mij om de slapen,
Omdat ik lag en keek en niet wou meêdoen,
En 't wendde me om, met stillen blik... Zij vluchtte.

XCIX.

O, was dan alles maar een storm'ge logen
  En heel mijn ziel maar een wuft spel des winds,
Die, arme, stond aan 't strand en hield gebogen
  Het deemoedsvolle hoofd, als 't hoofdje eens kinds,

Door iedren omzwaai van 't geweld bewogen,
  Een beetje steeds, en nimmer rustend sinds
Die vreemde vogels door het luchtruim vlogen...
  En was 't de bliksem slechts, dat lichten, ginds?

Was het een bliksemstraal, die scheurde 't zwerk,
  En d' eindlooze' afgrond voor mijn oog ontsloot,
    Waarin geen uitzicht is dan koude leêgte...?

  Nú weet ik alles, en mijn ziel wordt rood
  Van schaamte, dat zij zwak was en lang zweeg te
Bekennen ronduit: úw ziel is háár kerk.

C.

Ik heb geliefd met het al-innigst wezen
Van mijne ziel, zoovele lange jaren
Lang, ál wat daar heerlijk hoog-schoon gerezen
Naast mij en om mij trok het staege staren

Van mijn uit-droomende oogen naar 't rond-waren
Van schoonheid òm mij, of niet een van dezen
De aleenige onvolprezene zou wezen,
Die mijn zou zijn in de ongeboren jaren.

Toen kwaamt gij, eenige, en gij waart het, maar....
O, dat de golf, die van mij uit zou breken,
Terug moest slaan op 't hart mijn, slaand het stom,

Juist in dien stond, toen gij met trotsch gebaar
Zeidet: »'k Wil zóó." Wee mij, ik kòn niet spreken,
En gij gingt heen, en keert u niet meer om....

CI.

Hoog uit de lucht de witte Winter nadert,
Op grauwe wolken ploft der voeten val;
Wijl vroege herfstwind door de blaadren radert,
Ze stevig schuddend, hoor 'k zijn kuchen al.

O, de windstooten, zachtjes aan vergaderd,
In samenhortingen van overal,
Gaan als een doffe roffel door 't gebladert
En 't mystisch ruischen van een geestenbal.

Kom, Winter, kom, en dek dees lage streken,
Na 't welken van 't kortstondig zomerschoon:
Sprei, Grijze, gij, na 't gloed- en kleur-verbleeken,

De staatge pracht van wijde sneeuw ten toon,
In lijnen streng, die soms geruischloos breken...
Kom dan, wij willen wel, ook Gij zijt schoon!

CII.

Slagen dreunen òp in klaatrende zwaarte:
  Is het de zomer, die niet heen wil gaan,
Die overdag nog scheen in volle klaarte,
  En, nu 't avondt, zich de zijden gaat slaan, —

O! mokers breed op metalen gevaarte,—
  Of soms de zon, op 't hooren, in haar baan
Weer om zou keeren, om 't kil eind van 't jaar te
  Maken tot een eindloos-lichtend bestaan?

Maar 't ál om niet: de donder rommelt stadig
  Verder in slaagjes, die zich vaak herhalen,
    Al zwak en zwakker, tot niets blijft dan stilt'.

Alleen de wind strijkt ıitslend door het bladig
  Gewarrel langs mijn ramen: kletsend dalen
    De tranen, die 't verslagen noodweer spilt.

CIII.

Zacht-koen het wuft beweeg der menschen mijdend,
Duik ik me in denken aan der aarde zaken:
De zware lucht is als een wijd, grauw laken,
Over de doodstille atmosfeer zich breidend.

Tusschen de kreupel-stammen dwaal ik schrijdend,
Terwijl mijn voeten nauw den bodem raken:
In 't roerloos boschje hoort men niets dan 't kraken
Van 't takje onder mijn voet, langs 't moskleed glijdend.

Daar kom 'k op de heide. Een bloedroode schijn,
Zinkt het omsomberd zonlicht naar de kimmen,
En witte neev'len, in gebroken rij'n,

Fladdren traag heen, als aarzelende schimmen.
Zoo vreemd-stil moeten, dunkt mij, geesten dwalen
In melancholische, onderaardsche dalen.

CIV.

Onder de zware nachtlucht, de oehoe klagend
Sneed, een felle schicht, door 's winds vaag gedruisch,
En wekte plots, die naar het wáárom vragend,
Bij zachten lichtschijn in de kamerkluis,

Mijmerend zat, zoodat ik, haast vertsagend
Om raadslen, me opstiet, wils-sterk onder 't kruis
Des denkens, en, ál kommer van mij vagend,
Naar buiten trad in 't wind- en blad-geruisch.

't Gouden lantaarn-licht blikkert achter 't groen,
Waar 't week-bleek schijnsel van mijn lamp op glimmert,—
't Geblaerte wordt geslagen als met roên,

Wijl tak in staegen wind-dans òp tak timmert.
O wie daar kon verklaren, wat zoo laat
Die stem daar lispt, die door de blaêren gaat...

CV.

O, aldaar waait de wind maar over de aarde,
  Daarbuiten. 'k Zit hier bij de kalme vlam
  Der lamp en vraag mij: hoe dit leven kwam,
Waarom ons allen toch een moeder baarde?

Waarom? waarom? O, zoo daar één 't verklaarde,
  O, zoo één wezen mij den blinddoek nam
  Van mijne ziel, en ik 't geheim vernam...!
De wind waait zonder ophoûn door de gaarde.

Te leven, leven, aldoor maar, hoe wonderlijk!
  En gansch niet weten, wáárom men bestaat
Even, en dan in 't graf ligt, elk afzonderlijk,

  Koud-stil, na 't werk van denken en van daad.
Wie zegt iets, wie? Geheimnis ondoorgrondelijk
  Blijft heel dit leven, dat geen sterfling raadt.

CVI.

God is geen koning, op een troon aan 't pralen,
  Met, rond hem, englenstoeten, wijd-uit zwierend,
  Die, diep door gouden loftrompetten gierend,
Een enkel ding steeds aan elkaer herhalen, —

Daarna, bij hellen klinkslag van cymbalen,
  Ten rei geschaard, in de'aether feesten vierend,
  Terwijl Zijn hand, des hemels dans bestierend,
Het Al regeert tot de aller-verste palen.

God is in eenvoud van spontane woorden,
In zelfgenoegzame muziek-accoorden,
  In 't hart, dat in zichzelf zijn glorie vindt.

God is in zonneschijn en mededoogen,
In klare' azuurglans van onwetende oogen,
  In 't luid-uit lachen van het schuldloos kind.

CVII.

De rassen dezer aarde zijn als droomen:
Eén is nauw bloeiend, 't andre slaat het heen.
Nu 't dood-ziek Weste' in geldgespeel verdween,
Zal 't rijk straks aan 't forsch-groeiend Oosten komen?

Wie zal den reus, die dreigend aanvaart, toomen?
Wij sliepen allen door de dreiging heen,
Als waar het geld de god die redt. Slechts Eén
Zag, wat thans rijst, in verre toekomst komen.

Hij voelde vóór, wat schrikbre delging loerde
In't der barbaarschheid traag ontworstlend Oost,
En dies naar Rusland bij de armeeën voerde,

Dat Zijn hand slaan zou, wijl nog de andre poost,
En niet Europa, met haar sjachrend kroost,
Ten buit zou strekken aan Kozak en Koerde.

CVIII.

Komt, laat ons allen, vast aanéénngesloten,
Met kalm hoofd reeglen wat te reeglen valt,
Eer straks de vijand, die de vuisten balt,
In eigen land en ginds ons òm komt stooten.

Toonen wij hùn ons als de waarlijk-grooten,
Hèm, die schel-luid van revolutie kalt,
Als hèm, die de' Eeuwgeest tegendondert: »Halt!"
En 's werelds goed houdt in zijn kas gesloten.

Laat Wijsheids stem losbreken in gezangen,
Zwaar door der suffe egoïsmen gegons:
Doe 't goede, en zie niet om, voor alle rangen,

Geef alle uitreeknende eigenbaat den bons.
Laat elk, naar wat hij doet, zijn loon ontvangen,
Zijn *wij* eerst één met 't volk, dan 't volk met òns.

CIX.

Wat raad? Ziet hier, wat trouwlijk wordt geboôn:
Zij welvaart voor zijn werk aan elk bescheiden,
Die zonder arbeid thans moet honger lijden,
Of de armoê krijgt voor slavenwerk tot loon.

Geef welvaart aan het volk, insteê van hoon,
Geef 't volk geluk na 't eeuwenlange lijden,
Dan zullen ze, als ons sterker deel, meê strijden
Voor dees beschaving die der eeuwen kroon.

Dan zullen ze, als de Rus komt, trotsch opsteigeren
En plots, met onafwendbaar forsch gebaar,
Het hoofd indrukken de' ijdelen barbaar.

Maar blijft gij de' armen 't reedlijk mensch-zijn weigeren,
Zij trekken later, met vereelte hand,
Den statige' intocht van den dwingeland.

CX.

Wat wil dat volk, dat opdringt door de straten,
Omhoog-ziend gierig naar der ramen glans?
Daarbinnen schuiflen voeten aan den dans,
Op val en rijzing van de vlugge maten.

Daarbuiten staan ze, en voelen zich wel mans
Om meê te doen, ondanks 't gebrek. Zij praten
Heel druk met breed gebaar. Waar is de kans,
Dat *zij* zoo kunnen juublen eens? Zij haten.

Weest welberaên. Zij komen binnenschuiven,
En slaan 't omvèr. Welaan, 't gevaar is groot:
Houdt op met dobblen, dartlen, zwelgen, fuiven,

Maakt dat zij leven kunnen zonder nood,
En 't woest gewoel zal in een wenk verstuiven...
Zoo niet, dan wacht ons een ellendge dood.

CXI.

Wat wil het volk? Als gij, 't leven genieten?
Neen, 't wil voor zwaargedreven arbeid brood.
Als dát is, blijven hún ook de verdrieten,
Als ons, van ziekte en tegenspoed en dood.

Ons allen toont het leven slechts verschieten
Van heil, dat wen 't genaakt, niets is dan nood, —
Mysterie, dat, met warreling van sprieten,
Ons aangrijpt, maar zijn wezen nooit legt bloot.

Waarom 't hun dan ellendiger te maken,
Dan 't leven elk mensch uit zichzelf reeds is,
't Leven, die roezemoes van kleine zaken,

Die opkomt uit, weer eindt in duisternis?
Waarom 't dan niet elkaêr zóó licht te maken,
Als maar voor menschen menschen mooglijk is?

CXII.

O tijd, die komt! De volkeren krioelen,
Met om hun lendenen der macht'gen band:
Zij gaan gedwee, alleen, als hij wat spant,
Beginnen ze ijlings in 't gareel te woelen.

Wie is 't die zegt, met waarlijk-vroom bedoelen:
Ik zal u leiden in 't beloofde land?
O tijd, die komt, als állen zullen voelen,
Dat leven goed-zijn is met hoog verstand.

Als allen zullen voelen, dat te leven
Een raadsel is, door niemand nog verklaard,
Maar dat slechts door zijn edelst zelf te geven

Het grootst geluk voor allen wordt vergaard...
Dán komt slechts, als wij allen daarnaar streven,
't Rijk van den god-gelijken mensch op aard.

CXIII.

O, heil, als eens hoog-koninklijk zal prijken,
Boven der twistende fractiën gewoel,
Een Vrouw, die bergt Haar hoog en wijs gevoel
In majesteit van kracht'gen wil, dat reiken

Moeten naar Háar al handen, harten, kijken
Al oogen, waar Ze in-teêr, naar buiten koel,
Vol gratie is gezeten op den stoel,
Waar manne-kracht voorboô was van bezwijken.

Zij zal dan zelf met Haar zacht-fiere handen
De stugge harten kneden, als waar 't was,
Tot elk man zwicht, en 't lot der Nederlanden

Slechts stuurt, naar hij het in Haar oogen las,
Omdat hij 't hart in eedle drift voelt branden
Voor de allerlaatste van Haar wils-sterk ras.

CXIV.

« Wat is dit leven toch? » vraag ik u allen,
Die, voortgedreven door een vreemden drang,
Al zwoegend, peinzend, gaat uw zwaren gang
Door 't leven heen, om straks in 't graf te vallen.

Is 't àl begoocheling? Is 't treuren? mallen?
Is het soms liefde? Liefde duurt niet lang...
Is 't geldverdienen? Maar ook *die* zijn bang...
Dood slechts wacht wis ons, milliöenentallen.

Wij loopen allen in dit heldre donker
Van koud-goud, geheimzinnig zonnelicht:
Wij staren vragend, wetend niets, en blonk er

Soms ook een vage vlaag van hoop, zij zwicht
Voor zelfbezinning... Blijft alleen 't geflonker,
In enkler borst heel diep, van stralend dicht!

CXV.

I.

a.

O, Liefde's triomfen zijn tochten door de lucht!

Danst maar,
Ja, danst maar!

Als wolken die wemelen,
Langs wijde hemelen,
In onontwarbaar schemeren, —
Door elkaêr,
In elkaêr,
Maar géén wolk vlucht...

Danst óp maar!

b.

Wat willen menschen tégen Liefdes macht?
Liefde die lacht,
Liefde die lacht,
Draait door hen henen met onnaspeurbre wendingen,
Blijde, armvol van der Algoedheid zendingen,
Dronken van haarszelfs onzichtbare pracht.

Waar is de nacht,
De donkere nacht?...
Liefde lacht heel zacht.

Danst, danst, danst óp maar!

II.

a.

Zie het kind om een vlinder,
Spelend in den tuin,
Recht-uit, en achter-om, en dwarsweg-schuin, —

Grijpend met gebaar,
Na scherp ooggestaar,
Tot plots de vlinder wegvliegt buiten het gevaar.

E.

Maar de vinder,
O, de vinder,
De vinder van den vlinder in dien kinderentuin!

V.

Want de vinder heeft ook niet stilgestaan,
Maar is den vlinder nagegegaan....
Waar die vloog,
Hij bewoog,
Met de vingers laag en hoog,
Tot de vlinder bleef zitten na den laatsten kleinen boog.

Hij naderde,
Wijl zij raderde,
En, nadat hij al-óveral, al-óveral meêging,
Met een zachte handbeweging
Pakt hij plots den vlinder aan.

♪.

O, het lief-kluchtige.
O, het licht-vluchtige
Vlinderbestaan....

III.

Muziek voor de liefde, muziek voor haar heil!
Danst gij allen meê, danst gij allen meê...
Danst óp maar!

Al zijn hare gangen ook kronkelend en steil,
Danst gij maar de Liefde ná,
Waar ook ooit de Liefde ga,
Vindt gij haar dra!

CXVI.

O mijn gedachten tijgen ál naar ú toe,
  Die leeft voor mij in de onbekende vert',
  Eindlooze verte, waartoe mij versperd
De toegang wordt, ach! immer weer tot nú toe.

O, dat zij konden komen ál naar ú toe,
  Dat mijn gedachtenheir om u heen werd
  Een muur standvastig, waar alleen mijn hert
Zou kunnen breken door naar ú, naar ú toe.

Gij zijt nabij wel, maar gij staat nog ver,
  Omdat gij nog niet wezen de eenge goede
    Wilt, die me in mijn droef leven ooit verscheen...

O, kom tot mij, maar 'k roep 't als tot een ster,
  Die hoogweg kruipt den hemel langs. O ween,
    Mijn arme ziel, — of zijt gij 't weenen moede?

CXVII.

Niet gelijk ik, maar zooals gij wilt, Licht!
Ik zie de wereld om mij heen verdwijnen
Als bleeke wolking, maar daaruit opschijnen
Komt zoo langzaampjes aan een hoog-klaar licht.

En in dien gloriekrans zie 'k uw gezicht,
Mij aanziend met een wonderbaarlijk-fijnen
Glimlach meelijdend om de vreemde pijnen,
Die 'k wel moet lijden, maar waarvoor 'k niet zwicht.

Mijn ziel stil voelt een ongekende aantrekking,
Die gaat door alles van mij heen tot in
Mijn diepste zijn, en blijft in breede uitstrekking

Door al mijn zenuwen en spieren wemelen, —
Dan stormend vlieg 'k op in de hoogste hemelen...
Ach, ik moet lijden, daar ik u bemin.

CXVIII.

Zijn niet uw lokken als de nachtlucht glanzend,
Wanneer de bliksem schiet het wolkfloers uit,
Als met een donkre diadeem omkransend
Uw zwaar-diepe oogen, waaruit weedom spruit,

Weedom, met oneindig meêlij doorlansend,
Totdat haar macht op mijn levens-stroom stuit,
Heel mijn zichzelf verloren ziel, zacht dansend,
Dansend op de maat van uw klaar geluid?

O mijn al-innerlijkste zielsgedachten,
Mijn gloêndste hoogmoed, mijn diep-innigst smachten,
En wat ooit weende in mij, wat daar ooit lachte, —

Zij reiken allen smeekend naar u henen,
Om zich al-eeuwiglijk met de uwe te eenen,
Want zoo één schoon is, dan zijt Gij die ééne.

CXIX.

Ja 'k moet en wil en kan in u gelooven,
Als wie gelooft in de eeuwge moeder Gods,
Die, schoon geloof en liefde en hoop verstoven,
Troont boven 't menschdom, een albasten rots.

Gij blijft als zij, en geen verdriet kan dooven
Uw afglans, noch verstandelijke trots,
Daar zieleschoonheid blijft ondelgbaar boven
De vaart des tijds en wisseling des lots.

Zoo wil ik u belijden al mijn zonden,
In hoop dat gij mij met uw deernis straff',
En wat 'k voor niemand nog ter wereld konde,
Ik leg deemoedig voor uw voetjes af
Den kalmen trots van mijn gelaten lijden,
Om me aan uw eeredienst alleen te wijden.

CXX.

Uw ziel is als de dag, wiens heldre luister
Zich van het duister wendt en stilte vliedt:
De mijne is als de nacht zoo stil en duister,
Die naar den dag met droeve blikken ziet.

O, hoor dien klaren dag! is 't niet als ruischt er
Het eeuwigdurende geluid van lied
En lichte levensblijheid, dat vergruisd er
In harmonieën wordt mijn staeg verdriet?

O heb mij lief, maar zonder smart, en denk
Somtijds aan mij, zooals ge een klein geschenk
Met vochtige oogen opneemt, zonder morren,

Van eens geliefde handen, veelgekust,
Maar die nu lang reeds, in gevouwen rust,
Roerloos in 't donker onder de aard verdorren.

CXXI.

Welaan, het zij, en mocht ik nimmer drinken, —
Wonderbaar heil, waarvoor al heil moet zwichten, —
Met volle teugen 't glorieuse lichten
Van uw diepe oogen, die als starren blinken,

Toch zal ik liedren, die als luiten klinken,
Toch zal ik breed-heen-steevnende gedichten
Ten wijden tempel om uw voorhoofd stichten,
Tot ál menschkindren knielend voor u zinken...

Zie, hoe ik lig in durende adoratie,
Een kind gelijk, dat zucht in zware pijnen,
Maar, o, daar nadert ge in gewiekte statie....
Vorstin! uw kroon flonkert zoo vol robijnen!
En als een licht-zee voel ik op mij schijnen
De' afglans van úw majestueuse gratie.

CXXII.

O, dat ik vallen mocht op dees mijn knieën,
't Trotsch-lijdend hoofd stil bukkend aan uw voetjes,
  Die, altijd speelziek, trappelen zoo zoetjes
Op 't stervend heir van mijn melancholieën,

Dat hoort naar uwer luite harmonieën,
  Tot zij, àl omgezet in dartle stoetjes
  Van u alleen verheerlijkende groetjes,
Opklinken om uw troon als melodieën.

O, dat 'k u heffen mocht op sterke handen,
  Zoodat gij schitterdet omhoog, een wonder
Majestuëus van 't Schoone over de landen

  En zeeën, midden in den zwaren donder
Van aller bewondring! Ik, in onbreekbre banden,
  Lag in gelaten zaligheid daaronder....

CXXIII.

O, cherub, niet met wuivende gewaden,
Met wieken niet, die door den aether zwieren,
Maar met de driemaal heilige offervieren,
Die in uw boezem branden, onverzaden!

Wat weent ge in donkre stilte, vroeg en spade,
En tracht vergeefs uw droomen te bestieren,
Die, bleeke schimmen, langs u henen slieren
En de armen strekken, roepend om genade?

Breid niet dat handje met die blanke vingeren,
Als een ivoren waaiertje, op uw borsten,
Als woudt gij weren oogen, die niet dorsten
Te zien, maar moeten: oogen zijn als dwingeren,
Die zien door hand en ál heen tot in 't hart,
Spellend daar vroom uw onbegrijpbre smart.

CXXIV.

Van allen, die 'k mij denk, van allen die ik voel,
Zijt, o mijn Koningin, gij de aller-onuitspreeklijkste,
Die, stralend eindloos-hoog op uw gewijden stoel,
De harten om u breekt, ook de aller-onverbreeklijkste,

Door 't breed-stormend laaien van uw machtig gevoel...
O die storm, hij van alle ziels-stormen de aansteeklijkste!
Zoodat mijn onverwinlijk hart, zoo streng en koel,
Viel door uw enklen blik naar onder bij de weeklijkste...

Zie aan den hemel van dat eenzaam hart, eens hoog,
De zachte beden, heldre hopen, gloênde branden
En donkere vertwijfelingen beurtlings spoên,

Zooals daar ginder, aan den blauwen aetherboog,
De wijd-uit-zwierende englen, en hun leliehanden,
Met klare starren en de donzen wolken doen.

CXXV.

De schoone god, wiens gouden pijlen klinken,
Wanneer hij lichtend van de' Olympus daalt,
Wijl walmend van zijn hooge schoudren straalt
De wolk, waardoor zijn lokken blonder blinken. —

Ik mocht verrukt zijn zaalge beeltnis drinken
Met oogen, waar de blik aanbiddend dwaalt,
En in geluk, waarbij geen hemel haalt,
Kon ik slechts weenend aan zijn voeten zinken.

Hij zag mij aan met oogen donker-brandend
En sprak: o ziel, die in gelluiden zweigt
En beelden, of 't een zee waar, weet dat strandend

Aan grieksche kust, ge u zelf door kunst verdeigt.
Ik Het smeekend de armen: 't laatste, wat hij zei,
Was: »Rijs, val zoo voor haar neer, niet voor mij....

CXXVI.

Als droeve kleine kindren staan zij allen,
Mijn stil-verlegen, schromende gedachten,
Die sinds haar wording nog niet éénmaal lachten,
Alleen-gelaten, op de steile wallen

Van mijne ziel, en wilden wel weer vallen
Naar achtren, droomend van die verre prachten,
Waarnaar zij al zoo lang, zoo hooploos smachtten...
't Al blijft zoo donker.. Komt dan... vallen... vallen...

Maar bij dier duizenden ootmoedig staren,
Is 't of die nacht voor 't naadren van uw voet wijk',
En, teedre glorie, daagt gij triomfant..

Daar heft zich even nog uw slanke hand,
En, als de zon uit wolken, flonkert gloed-rijk
Een gulden kroontje u op de donkre haren!

CXXVII.

O Wees wat zacht, wat zacht voor mij,
Mijn lieflijk kind van licht,
En leg niet langer zoo ter zij
Uw mooi gezicht!

Mooie gezichtjes zijn als bloemen,
Die, buigen ze 't kopje, komen ten val....
Heft dan uw kopjes en weest als bloemen,
Al mooie gezichtjes, 't uw bovenal!

CXXVIII.

O, toen gij spreken wildet, was 't me als schoof
't Gordijn van 't hemelsch paradijs mij open,
Waar kweelend kwam van tak op tak gedropen
Muziek van vooglen door 't gewijde loof.

Maar 'k bleef voor schoonheids hosiänna's doof,
Want klettrend tusschen die accoorden slopen
Twee woorden zóó, dat, aan uw voet gekropen
Blij neêr te zinken, leek me een ruwe roof....

Godin die eens mij in uw hemel tilde,
Geloof mijn ziel als avondluchten rein
En kroon van starren om úw hoofd getogen!

Maar in het weeldrig-somberend diep-wilde,
't Mystiek weêrlichten van hun goudgloed zijn
Liever dan dees ziel zelf me uw gloriënde oogen!

CXXIX.

Ligt gij niet langer, waar blonde englenscharen
  Met lichten wiekslag u de lokken streelden,
  Uw droomend hoofd, waar melodieën speelden,
Omvliegend zacht, gebenedijde paren,

Die als trawanten uwer schoonheid waren,
  Tot gij, wat hun half-open lippen kweelden,
  Gingt tot onsterflijke gestalten beelden,
En in de rhythmen uwer kunst vergaren?

O, laat uw zang weer langs de wereld stralen,
  Als vooglenkoren, die den morgen groeten,
Tot andre zangers gaan het hoofd inhalen

  En luistren allen willen niet, maar moeten....
O, laat genade uit uw diepe oogen dalen
  Op den stil-vroomlijk biddende aan uw voeten!

CXXX.

Ik sta als smeekling, met gevouwen handen,
  Voor 't heilige der heiligen, in beven,
  En als de slippen somtijds openzweven
Van 't hullend kleed, zie ik daarachter branden

Des tempels ruimte, vol van offeranden,
  Wier geur, als wierook, zacht wordt voortgedreven....
  Om mede te offren zoude ik gaarne geven
Al wat 'k vermag met hoofd en hart en handen.

Maar 'k durf niet naadren, want een wachter dreigend
  Met raadslig oog en opgeheven standert,
Waarop geschreven staat: «Geloof!» blijft zwijgend.

Eén schrede waag 'k... Ach, in de lucht opstijgend
  Vliedt me alles....! Wetend, dat er niets verandert,
Val 'k, mij voor 't grondeloos mysterie nijgend.

CXXXI.

Al hooger aldoor stijgt ge in mijn gedachten,
Hoe langer ik uw heerlijk aanschijn derven,
Hoe zwaarder ik in donkren nacht moet zwerven,
Ver van de vreemde, onvergelijkbre prachten,

Die eens mij hoog-majestueuslijk lachten,
Toen 'k liever dan ruw grijpen wou stil derven....
O, onuitbluschbaar tot mijn eenzaam sterven
Blijft gij de leid-star van mijns levens nachten!

O kom slechts éénmaal... Laat met biddende oogen
Mij éenmaal slechts, als in een droom, aanschouwen,
Wat 'k eens niet aanzien wilde, dwaas-trotsch-sterke...

Zwak was ik toen, ofschoon ik goed was. Mogen
Nu bergen op mij vallen, 'k zal niet rouwen....
Voor uw verheerlijking alleen ga 'k werken.

CXXXII.

Zonneschijn komt om uwe voetjes glanzen,
  Waar gij maar gaan laat uw vlug-teêre schreden,
  Zomergloed, breed als een tapijt gegleden
Van die Zon, uw Ziel, aan haar hooge transen...

Maar moet gij altijd in zonneschijn dansen
  Van uw lieve oogjes, die stil naar beneden
  Kijken gedurig, alsof zij vermeden
De aureolen roems, die u 't haar omkransen?

O, hef 't omglansde hoofd weêr uit den grauwen
  Sleur van der daagsche dingen: « 't ga zoo 't ga! »,
Om 's levens eindloos-blijd gelaat te aanschouwen!

  Zie, waar uw oog zijn donkre flonkring sla,
Breidt zich een hemel uit, een zonnig-blauwe,
  Vol roem en liefde zonder wederga!

CXXXIII.

O, eenig-waardige om door hooge zalen,
Midden in schitterkleurig hofgezin,
Dat ruischend om u reit, als rijksvorstin
In zware pracht van purper rond te dwalen!

Hoe gloeit daar luister-rijk die eêl-metalen
Kroonfonkling om uw donkre hoofd, dat in
Zijn trotschheid toont de trekken der heldin,
Die 'n ziel kwam redden uit de helsche kwalen...

Betreed, ik smeek 't, de wijde paarlemoeren
Zalen van mijne ziel: zacht-tint'ge vloeren
Nooden daar thans tot dans en mijmering...

Hoor, hoe van onbegrepen liefde bevend,
Maar, door die liefde, tot een god oplevend,
'k Slaaf uwer schoonheid van uw ziels-macht zing!

CXXXIV.

O, Licht, waarvoor al aardsche lichten duiken,
  En 't licht des hemels zelf als schemer kwijnt,
O, laat genadiglijk in stilte ontluiken
  Uw lied vol licht, dat door al tijden schijnt!...

En wil dan mij, die vóór u lig, gebruiken
  Als pantser voor al pijn, al smart die schrijnt,
Die met mijn kracht de ellenden ras zal fnuiken,
  Wier vloed om de úwe als om àl zielen deint,

Eenig tresoor van mijn geduldig streven,
Diep als uw oogen is uw ziel: daar beven
  Werelden lichts als droppen dauws zoo hel...

Doe, naar dat diepste licht zegt: laat mij leven...
  O, in uw goedheid weet gij ál te wel:
Het zaligst van ál dingen is: vergeven...

CXXXV.

Ter driemaal heilige, uitgelezen stonde,
Dat gij, als rôse kindeken geboren,
Uw allereerst geluid op aard deedt hooren,
Zóó lief, als slechts dat eenig kindje konde,

Werd de aarde op eenmaal van al leed, al zonde
Verlost, één oogwenk, en als nieuw herboren,
En als viool klinkt 't meê in de eeuwge koren,
Meê, 't lief geluid, met de millioenen monden,

Wen, van-omhoog-uit telkens dieper rondend,
Der englen eindloos-breede, lelieblanke,
Duiven-gelijke legioenen juichen,

En door al heemlen heen uw lof verkondend,
In hoog-opzwierenden jubel van klanken,
Van 't heil uwer geboorte in vreugd getuigen.

CXXXVI.

O, als ik zien mocht, met dees levende oogen,
  Uw aanschijn, klaar door úwer oogen glans,
  Boven uw radde leedjes in den dans,
Waardoor uw lijfje, als door een wind, bewogen,

Terwijl uw lokken als guirlanden vlogen,
  Vlug heen en weder wiegelt in kadans, —
  O, 'k wierp u bloem op bloem, en krans op krans,
Zooveel mijn hande' en armen dragen mogen.

En 'k droomde weg me in 't spel der bajaderen,
  Die, wijl haar lichaam van juweelen blonk,
Rhythmisch in dollen rond-dans jubileeren...

Tot plots een stem uit hooge luchten klonk;
  «Dit is geen priesteres met kus en lonk,
Hier staat de godheid zelf, die gij moet eeren!»

CXXXVII.

Ja, godheid, hoog op blonde wolken zwevend,
In nimben puur, die gouden stralen spreiden,
Wijl vleuglen wijd in breede welving breiden
Zich over al die zielen, die daar bevend,

Maar in 't genot van ú te aanschouwen levend,
't Bezaalgend woord van uwe lippen beiden,
Tot één gebed klinkt over heel den wijden
Hemel, eendrachtig naar uw troon opstrevend:

« O, gij, almachtig heerschend zonder strijden,
Gestadig stijgend zonder nederdaling,
Glimlachend reikend doornenkroon van 't lijden,

Bepeerld met tranen, als juweelenstraling,
Gij zijt en waart de al-eenge door al tijden
Van af uw eerste, zacht-lieve ademhaling! »

CXXXVIII.

O komt daar nooit, als gij, ternêergelegen
Op 't donzen leger, van 't verleden droomt,
Een stil gelaat met zachten blik u tegen,
Dat klagen wou, maar om 't verwijten schroomt?

Zie, hoe dat oog zijn tranen-storm betoomt,
Zie, hoe die lippen in gebed bewegen,
En, schoon het bloed er als een vloedgolf stroomt,
Het eenge, wat zij murmlen, is: een zegen....

O, sla dan 't oog niet neer; de tijd schrijdt voort, —
Eens zal het bloed verbleekt zijn in die wangen,
De glans dier oogen door den dood verdoofd...

En op een strenge zerk staat slechts dit woord:
Hij leefde in leed en lied en sterk verlangen,
Hij stierf, maar heeft ten einde toe geloofd....

CXXXIX.

O, 't donker golven van Uw lokken, machtig
Bewogen als een zee, waarop mijn ziel,
Door straffe winden meêgesleurde kiel,
Te bersten stiet eens in diepe' ootmoed prachtig!

Hoe voelt die arme ziel zich jong en krachtig,
Wanneer ze in droomen vóór zich ziet, hoe 't viel
Over Uw slapen langs het eêl profiel,
Waaraan ik blijf ten allen tijde indachtig.

Uw hart gelijkt mij 't gulden vlies der sage,
Waar duizend riddren over wilde zeeën
Naar togen, totdat één 't Onwinbre won.

O, Gij, mijn Ziels-lust, Gij, mijn klare Zon,
Zie eindlijk neêr, ik smeek 't, op mij, gedweeën....
Laat ééns mij 't heil van Uw nabijheid dagen!

CXL.

O, luiten zoude ik willen slaan ter eere
Der eenig-zuivre en eeuwig-glorierijke,
Die, wat ook wijke en wat er ook verkeere,
Als hoogste droom-doel mijner ziel blijft prijken.

Uw hart wou'k roeren met oneindig-teêre
Tonen van liedren, die door de eeuwen strijken,
't Met hoog muziek uit *mijn* hart adoreeren,
Totdat mijn ziel eens de uwe mocht bereiken.

Maar, ach! de hand, die, met een stoute wending,
De teedre toetsen van het speeltuig raken
Zou willen, zwicht bij 't voelen van haar onmacht:

Zoo zinkt de wiek des aadlaars, in haar zending
Naar hooger strekeu, die hij kòn genaken,
Daar ze àl te dicht te naderen de zon tracht.

CXLI.

O, als gij woudt, dan werd uw wereld weelde,
Een woud, vol zonneschijntjes, vlug doorkruist
Door 'n zephier, die lievend uw lokken streelde,
Wijl, waar hij heimlijk dieper-in verruischt,

't Vederdonzig volkje zoo teeder kweelde,
Waar 't onder 't loofdak liefde-tierig huist,
Tot, wijl 't lief met een koor van fluitjes speelde,
't Windje door 't bladwerk als een luwtje suist.

Licht zou uw leven zijn als zomerdagen,
Wen wolkloos gloeit het ongerepte blauw,
De ziel mooi bloeit in zachtelijk-gestaêge
Mijmring van middagvreê en weelde lauw,
Tot de avond valt en teeder-tjuikend klagen
Melodisch stuwt door donkergroene schaûw.

CXLII.

Mijn hoogste wel en wee en al de kansen,
Die 'k in de toekomst van mijn leven rade,
't Hangt algeheel aan de enkele genade
Van uwe ziel, die, naar zij wil, de transen

Mijns donkren levens heerlijk kan omkransen
Met gloriëus wijd licht, of, vroeg en spade,
Mijn ziel laat zoeken langs dees sombre paden...
O, zal ik moeten schreien eens of dansen?

Maar, hoe 't ook zij: gij zijt, die 't waart en 't wezen
Zal, tot de dood mijn droomende oogen sluiten
Komt voor de rust van 't eindelooze donker...

Gij blijft de reddende almacht van voor dezen:
En 'k troost mijn ziel met stil-glôend rijm-geflonker
En fijn-zacht spel op velerhande luiten.

CXLIII.

O, wil niet vreezen voor 't geweldig branden,
  Dat uit mijn binnenst naar u henen smacht...
  Mijn diepst gevoel voor U is eindloos-zacht,
Zooals schuim-golfjes lekken de avond-stranden.

Maar breed ook als de zee is 't, aan wier randen
  De Zon der Liefde telken morgen lacht
  In gloriëuse, onoverzienbre pracht...
Helaas! ik zwerf en strek vergeefs mijn handen,

De schuchter-grage, naar de verre kusten,
  Waar klippen dreigen, die geen sterfling mijdt...
Dies zwier ik stadig over de' ongerusten,
  Hooge' oceaan, waar wild de wind op rijdt,
En de opperst-eenge van al 's werelds lusten
  Is mij, dat 'k U als mijn Godin belijd.

CXLIV.

Zaagt ge ooit een mensch zoo zeer voor U vernederd
  Als dees, die, schoon hij kloek in 't aanzicht ziet
  Dier vreemde wereld, die wuft langs hem vliedt,
Toch wordt door één gedachte aan U verteederd

Tot in zijn ziel zelf? En dat duurt al, sedert
  Ge eens in uw fieren toorn hem van u stiet....
  Sinds zit hij peinzend, ach! door leed en lied,
Als door een dichte wâ van dons, omvederd.

Uw voet, geweldige Vorstin van 't Oosten!
  Staat op mijn trotschen nek al jaren lang:
Hoop soms herstelt mij, zielsgloed blijft mij roosten,
  En 't wordt me in de eenzaamheid zoo bitter-bang...
'k Heb slechts wat dorre bloemen en wat zang
  Om me in de smart van mijn gemis te troosten.

CXLV.

O, kom, wanneer de stonde heeft geslagen,
Gelijk een stormwind op mij nederslaan,
Dan zal 'k als ruiters om mij heen zien staan
Mijn droomen, die als moede slaven lagen.

Kom gij alleen — dán durf ik alles wagen,
Als 'k maar uw handjes door mijn hand voel gaan,
Zoodat 'k mij weet, en, met uw last belaên,
Mij saam met u, als god. omhoog voel dragen.

O, als de gloed, die uit uw oogen straalt,
Mijn hemel kwam verheldren met zijn glorie,
Dan werd mijn ziel, zelfs tegen 't lot, gestaald,
En 'k won me een naam in Nederland's historie.

Ja, als gij woudt, dan werden wij twee machten,
Stralend in dit en volgende geslachten.

CXLVI.

O, 't hoog paleis, dat 'k heerlijk wilde bouwen
Met wand op wand en marmren boog op bogen,
Tot, met een tooverslag ten top voltogen,
De trotsche tinnen over de' omtrek schouwen,—

Waar dan door slankgewelfde ramen blauwe
Maan-nacht naar binnen glanst met duizend oogen
Van gouden starren over 't week-bewogen
Warlen van dansers tot het uchtend-grauwen...

O, in de hooge en marmer-koele hal
Werd kus voor kus en lied voor lied belooning:
Langs gladde vloeren vloog der voeten val,

Ze rakend met een vluchtige bekroning,
En 't klaar geluid van lachjes als kristal
Ruischte als een rijke regen door mijn woning...

CXLVII.

Slot mijner droomen, waarin gij, gedragen
Op donzen kussens, in een vloed van vederen
En kwistig kantwerk, tot een vlekloos teederen
Gordel van gratie om uw schoot geslagen,

Zaagt, hoe de albasten pilasteren schragen
De koepelrondingen wier breede en breedere
Gewelven weeldrig als gebeeldhouwd cederen
Cier-cirkels om uw zoete leedjes lagen!

Als ik daar naderde, en gij waart genadig,
En liet uw handjes, die als bloemen beefden,
Zacht streelen met den teedren toets der toppen, —

Dan werd mij 't leven voor het eerst weldadig,
En 'k kon mijn smarten, die stilzwijgend leefden,
In vreugd van 't opperste geluk verkroppen.

CXLVIII.

O, laat mij niet geheel verloren gaan,
De strijd mij verder tót U door 't onwederig,
Wild leven mijn, waar 'k daaglijks, als een vederig
Vogeltje, alle dingen moet ondergaan.

Kom Gij nabij, dan kan ik heerlijk staan,
Als Gij maar staan wilt naast mij, dat niet breeder zich
De stormwind om mij aangordt, arm mensch nederig,
Die steeds alleen dees donkren weg blijft gaan.

Ik strek mijn handen, die genade smeeken,
Ik buk mijn hoofd, dat nog voor niemand boog,
En wacht getroost, schoon 't rond mij henen donkert...

Geen straal komt dichtbij door het duister breken...
Alleen aan 't eindeloos azuur, zoo hoog,
De klare staal-pracht uwer oogen flonkert!

CXLIX.

Het lange klagen en het dondrend gieren
  Des wilden storms werd me als een breed koraal,
  Als ge eens oprijzen woudt en mij uw taal
Toeruischen deedt, de hooge en naamloos-fiere.

Zoete bewegingen zouden doorzwieren
  Der hooge luchten wijde kathedraal,
  Waarin, met melodieuse jubelpraal,
De Muzen helder-luide feesten vieren.

Maar als gij woudt, o liefste, dat 'k 't hoofd bukte
  En, van den troon gestooten potentaat,
Neerduizlend in ellende, mij slechts smukte,
  In bleek stil-zijn, ons allerlaatst gewaad, —
Dan wou 'k, dat alles wat *Gij* woudt gelukte,
  Ook *mijn* vernietiging in donkren smaad.

CL.

O, komen droomen weer met zachte streeling
U kussen 't voorhoofd, tot gij, breidend uit
Uw armen, als een godgewijde bruid,
De vingren slaat aan 't snaartuig ter bespeling,

Andren tot weelde, maar uzelf tot heeling
Van wat gij anders licht zoudt schreien uit,
Met zwaar-opklinkend, lang-geklaagd geluid...?
Nu komt de tijd van lach en liedren-kweeling.

Licht straalt uw oogen uit, want, o, de koning
Van alle licht, de Zon, zit in uw ziel:

Hij straalt en breidt van verre door mijn woning
Een zee van licht, waarin ik luistrend kniel...

Wil dan niet toornen, dat ik, tot betooning
Van diepe liefde, voor uw voeten viel!

CLI.

O, dat de lucht gelijk een water waar,
  Een stroomend water van mijn huis naar 't uwe,
Dan deed 'k mijn woorden als een staat'ge schaar
  Van blanke zwanen naar uw ramen stuwen.

Zacht zaagt gij ze naderen, kalm en klaar: —
  Zoudt gij hun lieve bewegingen schuwen?
Of, met geestig gelaat en blij gebaar,
  Begroeten die teeder-gedonsde' als de uwen?

Heil dan mijn heimlijk-verlangende ziel,
  Die zoo lang reeds verlangde in hooploos hopen!
Want iedre blik, die uw kijkers ontviel,
  Kwam stil onder 't smetloos pluimkleed geslopen, —

Maar vloog, bij der vooglen weêrkeer, omhoog,
Een zon van genâ voor mijn duizlend oog!

CLII.

O, mocht ik, luistrend óver u gezeten,
Hooren de woorden van uw rooden mond,
Totdat 'k ten slotte, heel mij-zelf vergeten,
Mij-zelf weêrom in uw schoone oogen vond!

O, als mijn ziel in de uwe was versmeten,
Als vast een snoer mijn ziel aan de uwe bond, —
Al wat ik leed, ik zou het niet meer weten,
Al lust waar niets, bij 't fluistren van uw mond!

O, als ik steeds maar in uw oog mocht staren,
En nooit uw oog van 't mijne weg wou gaan,
Dan sloeg 'k de hand aan nog veel stouter snaren,
Als god des zangs zou 'k in dees wereld staan,
En, door mijn altijd jonge levens-jaren,
Voelde ik mijn hart voor u, als moker, slaan!

CLIII.

Wat spreken wij tot sterren, in de luchten
  Zoo vèr-weg stralend, met melodisch woord?
Wat roepen wij, met klagen en met zuchten,
  Wat smeeken wij tot God, die nooit verhoort?

Wij kunnen voor ons noodlot toch niet vluchten —
  Wij blijven smeeken, maar de tijd snelt voort...
Dan komt de dood, die plots'ling met geduchten,
  IJskouden hand-greep al ons weenen smoort.

Zoo roep ook ik met held're of diepe tonen,
Al jaren lang: 'k wuif palmen, 'k slinger kronen,
  Waarvan geen enk'le Uw hoofd bereiken zal.

Onnaakbare Incarnatie van het Schoone,
Blijft Gij in eindloos-lichte verte tronen,
  En slechts wat lied'ren blijven, als ik val...

CLIV.

O, bloemen, bloeiende in dien hof van Eden
  Weleer, op 't windje heen en weder gaand,
  Maar nu stil-peinzend op mijn tafel staand,
Verwonderd starend in uw vreemde Heden, —

Wat lijkt gij lieve kinderen van Vrede,
  Die, als toevallig van hun weg afgaand,
  Nu, in hun hartjes, van verlangen slaand,
Al mijm'rend droomen van hun schoon Verleden!

Keken uw kopjes niet als kinder-oogen
Omhoog naar 't hoofdje, dat daar, vlug bewogen,
  Als donk're vlinder lentegeuren zoog?

O ja, al kleur'ge kopjes op uw steeltjes
Wenddet gij, witte en violette en geeltjes,
  Tot waar ze dansend weer haar huis invloog...

CLV.

Zijt ge een dier droomen, die met wuivend reiken
  Omzwieren 't zachtjes-ingesluimend hoofd,
Tot ons die schaduwen als levend lijken
  En 't hart, in hopen, aan hun schijn gelooft?

O, 't is zoo schoon, die wondre schijn, die prijken
  Komt als een glorie, die de dag niet dooft,
Zoolang wij met gelokene oogen kijken
  Naar 't heerlijk heil, dat ons hun blik belooft.

Neen, méér dan droomen, — droomengeefster machtig,
  Voor and'ren werklijkheid, voor mij een waan,
Leeft ge als een gloed, majestueuslijk-krachtig,
  Maar, zelfgenoegzaam, ziet gij niemand aan....

  O, avond-zonlicht zonder óndergaan,
Straalt ge, aan de kimmen van mijn ziels-zee, prachtig!

CLVI.

Zoo stierft gij, bloemen! en ik berg uw blâren
  Met vroom berusten in een vriendlijk boek,
  Waarin 'k u, als ik soms al mijmrend zoek,
Weerom wel vinden zal in later jaren....

Gij kondt niet duren als mijn smart, die staren
  Blijft op mijn noodlot, als een strijder kloek,
  En de een'ge troost mij, in mijns levens vloek,
Is, dat ik dees gedachte mag bewaren:

Al wat Zij doet is als een goede zending,
  Waarin de almachtige Al-wil tot mij spreekt,
Al wat Zij zegt een melodieuse wending,
  Die diep door 't gieren van mijn leed-storm breekt.

O, kwam Zij eens nog tot mij nederdalen,
Met oogen, schitterend van zonnestralen!

CLVII.

O, hoe ik tastend ga langs ál de wegen,
De donk're wegen mijner volle ziel,
Mij komt geen bode uit mijn diepst zelf ooit tegen,
Die zegt wat 'k doen moet, opdat 'k ú beviel.

Ach! 'k heb gezongen en ik heb gezwegen,
En de armen strekte ik naar uw eêl profiel,
Dat steeds daar vóór mij zweeft in schalksch bewegen!..
Zoo doe 'k maar, wat ik altijd deed: ik kniel.

En knielend zal ik nieuwe lied'ren sling'ren,
Totdat uw hoofdje staat in glans van zang,
En gij genadiglijk mij gunt uw ving'ren,
Niet ál te toornig, dat 'k naar ú verlang.

Want ik verlang naar u, als 't hart des vromen
Smeekt om den hemel, waar hij nooit mag komen.

CLVIII.

Is dan 't veêrkrachtig zwieren uwer leedjes
Niet schoon, als 't teêr bewegen der kapel,
Wen gij, getooid in donkerzijden kleedjes,
Hunkerend vraagt: «Zie ik 't niet? Zie ik 't wèl?»

En gij 't volantje roept met held're kreetjes,
Fijn als het klinken eener zilv'ren schel,
Tot gij u óverbuigt, bij kleine beetjes,
U sierlijk wiegend in 't raketten-spel?

O, als mijn hart waar' die bal in de luchten,
't Vloog als een bliksem van liefheid u toe,
't Viel voor uw voetjes, met zoete geruchten
Van eeuwige aanbidding, 't smeeken nooit moê...

Maar, mijn Madonna! of *ik* al wil vluchten,
Diep in mij hoor ik: «Wanneer toch en hoe?»

CLIX.

O, dat die oogen, die me als starren stralen
  Boven de duisternis van 't aardsche wee,
Die me als stil-fonk'lende trawanten pralen,
  Spelsters van blanken, bovenaardschen vreê,

Kwamen met zachte bewegingen dalen,
  Voerend uit gindsche azuren verten meê
Wijde vergeving voor menschelijk dwalen,
  Op 't wild bewegen van mijn levens-zee!

Ja, als die starren tot mijn diepte zonken,
  Totdat ge aanzaagt, hoezeer 'k u viel te voet,
Dan werd mijn ziel als van God-zelf omblonken,
  En heel dees zee werd me een festijn van gloed,

Waardoor de helder-luide daden klonken,
  Die slechts de liefde van twee goden doet.

CLX.

Zoete bewegingen en stille en teêre
  Maken al schoone dingen dezer aarde,
  En 't rhythmisch wiegen van hun gang heeft waarde
Van groot-pure schoonheid, die zich vermeêre

Eindeloos, zevenmaal zeventig keeren,
  Tot een ieg'lijk ding, waar ooit oog op staarde,
  Worde een vol-op bloeiende schoonheidsgaarde,
Waarvoor menschen knielen in blij vereeren...

Zoo gaat het mij, bij het zien naar de wijde
  Sfeer uwer macht, waar ik, zalige, toeve, —
Want, schoon ik, ziende op uw schoonheid, diep lijde,
  Door 't derven dier schoonheid nameloos-droeve,

Mag ik toch, diep-in, al-heerlijk genieten,
Daar het Schoone alom bloeit aan mijns levens verschieten.

CLXI.

Bloeit daar niet een lelie op 't kalme water?
Neen, 't is uw droomende hoofdje, dat bukt
Over den vloed, en een spiegeling slaat er
Uit op als een bloem, die de hand graag plukt, —

Eerst als een teêr-blanke lelie, maar later
Een roodende roos, als gij staart verrukt
Op uw eigen schoon, tot, in bloô geschater
Van lachen, gij 't handje op 't oogenpaar drukt.

O, als die vloed waar mijner oogen spiegel,
Trok ik zoo zachtjes die handjes omlaag,
Moest gij wel zien in dat weem'lend gewiegel
Van glijdende glanzen de liefde, die 'k draag,

De liefde, die 'k draag tot in 't diepst mijner ziele...
Zie maar naar mij, want dan ziet gij, hoe 'k kniele.

CLXII.

Als 'k u in mijn droomen heen zie zwieren,
Moet dat, dunkt mij wel, de hemel wezen,
Waar gij weet zoo goed uw weg te stieren,
En gij zijt dan een dier onvolprezen

Donkerlokkigen, die van hun lieren....
O, dier eng'len, die voor 't Eeuwig Wezen,
Wen zij 't zaal'ge van hun lot hoog vieren,
Van hun snaartuig al de lied'ren lezen.

Hosiänna! zingen altegader,
Helder-uit, de vlotte hemelreien,
Waar gij zweeft op lichte wolken nader....

En de kleuren, die u zacht omvleien,
Die bij duizenden daar spelemeien,
Blonden 't gloên der aureool van God den Vader.

CLXIII.

O, in mijn denken gaat gij heen en weder,
  Zooals een vlinder door een bloem-tuin zweeft...
  't Wild liefde-leven, dat diep *in* mij leeft,
Wordt als een bloem, zóó stil, zoo rein, zoo teeder...

Ja, heel mijn wezen wordt een fijne veder,
  Die vreemd bij 't naad'ren van uw voetje beeft,
  En al wat in mij groeit en bloeit en streeft
Wuift, als op lente-windjes, op en neder...

O, die lichte stapjes!... uw losjes loopen
  Trippelt over 't groen, of daar luchtig hupt
't Kleurige parkietje, dat, stout ontslopen
  Aan 't nestje, zich wascht, waar de dauw zacht drupt...

Ga toch niet te met als dat beestje vliegen,
U wendend in de lucht met sierlijk wiegen!...

CLXIV.

Overal is gouden zonlicht daarbuiten, . . .
Maar ook hierbinnen schijnt de zon zoo schoon . . .
Diep in mijn ziel gaan de vogeltjes fluiten
Weelderig, en duizenderlei van toon,

Wijl bloemen, als weeke juweelen, spruiten
Omhoog allerwegen, ú tot een kroon . . . . .
O, waar, bij dees dronk'nen zwier mijner luite,
Uwe genaad'ge nabijheid mijn loon!

Kwaamt gij maar even, ik zoude u ontvangen,
Zóó als het past voor een koninklijk kind,
Met spel van gevoelde muziek en zangen,
Ruischende pracht van melodisch verlangen,

Met een hart, dat geen heil dan uw schoonheid hier vindt,
En, hoe lang reeds! voor altijd ú eeniglijk mint.

CLXV.

Zoude ik niet juichen en zingen en springen,
Zij het ook slechts om een spel mijner droomen?
Ja, in mijn droomen, daar zie ik u komen,
Zacht-dalend uit hemelsche vrede-kringen...

Wijl u, al lief zich bewegend, omringen
Zwevende geesten in teederlijk schromen,
Die op onspeurbare winden er stroomen,
Om u en langs u, met heerlijk-luid zingen:

Zingt, zingen zij, de zuiverste der zielen,
Die heel dees aard door haar nabijheid heiligt,
Voor wie al stervelingen willoos knielen,
Door háren blik voor zonde en smart beveiligd...

Als heiland kwam zij triomfant'lijk dagen,
En heeft àl leed met één gebaar verslagen!...

CLXVI.

O, de verrukking van zijn ziel te voelen
  Branden in vlammen, die om 't hoofd omhoogslaan
  Naar de Eenig-Reine, die daar hoog omhoogstaan
Blijft als de godheid, die, met eeuwig-koelen

Geest, maar een groot-goed koninklijk bedoelen,
  Staart mijne smeeking met een vriend'lijk oog aan,
  Zóó dat ik, ofschoon me ook de wanhoop vloog aan,
Zeg: Tot aan 't einde van mijn Zijn blijf 'k voelen,

Voelen, dat al wat ik weet is een bede,
  Om maar gestadig standvastig te mogen
    Blijven gelooven in der toekomst zege,

Die wijd-gewiekt, in blank-pluimigen vrede,
  Komen zal over mijn wemelende oogen,
    Blikkend zoo vroom uwen dageraad tegen.

CLXVII.

O, toen dat wonder van barmhartigheid
  Sproot als een kelk vol van melk-witte rozen,
  Omhoog uit uw ziel, die begon te blozen
Heel zacht over eigen stouthartigheid, —

O, hadde ik toen als bloem mijn hart geleid
  Vóór uwen voet, dan waar dit arme, brooze,
  Maar godd'lijk-willende gemoed een pooze,
Plots'ling, van àl zijn diepe smart bevrijd:

Want 'k leed zoo zwaar, maar gij, met zachte woorden
  Van wijze goedheid en subliem verstand,
Hadt mij geheven, van de donk're boorden
  Des doods omhoog daar, naar 't Beloofde Land,

Waar dan twee zielen als twee zonnen gloorden,
  Samen ópvlammend tot één zelfden brand.

CLXVIII.

De god der schoonheid had een droeve stonde,
Daar hij vergeefs omhoog naar schoonheid zocht,
En kwam tot de aarde, of hij daar vinden mocht
Een schoonheid, die hij mèt zich voeren konde.

Door lustpaleizen deed hij stil de ronde
En teekende alles, wat hem 't schoonste docht,
Totdat hij vond, op 't einde van zijn tocht,
Een meisje, lieflijk sluim'rend op haar sponde:

Zwart was het haar en donzig-teêr de wangen,
Als bleeke bloesem, waar de zon op speelt...
Haar lippen murmelden van puur verlangen:
't Leek wel een vogeltje, dat zoetjes kweelt...

Hij zag 't, en blijft als in een net gevangen,
Terwijl zijn bloemenscepter teêr haar streelt...

CLXIX.

Maar langzaam, bij dat ziel-ontroerend wuiven,
Oop'nen uw oogen zich als rose schalen,
Waarin twee donk're diamanten stralen,
Als wond're starren tusschen 't wolkig kruiven

Der lokken, die gij acht'loos weg gaat schuiven,
Terwijl gij spreekt: «O, kwaamt ge om mij te halen,
«Naar wien 'k geroepen heb wel honderd malen?
«O, laat mij spelen met uw witte duiven!»

En plots'ling, op dat woord, zich wijd-uit breidde
Een zachte vlucht van als de sneeuw zoo pure
Vooglen, en klapwiekte, en, naar uw genoegen,

Vleiden zich onder u, totdat ze u droegen,
En als een droom verzwondt gij in de azuren
Luchten vol zon, met uw gewiekt geleide.

CLXX.

De god der schoonheid zag u dartel na,
  En riep verheugd: «Zoo was 't mij toch beschoren,
  Een ziel te vinden, die mijn doodsche koren
Daarboven, waar ik nu weer henenga,

Met eindeloozen jubel en genâ
  Tot aan het eind der eeuwen kan bekoren,
  En door al eeuwen heen mag 'k zien en hooren
Haar zang en schoonheid zonder wederga.»

Maar, zie! daar daaldet ge ijlings van de transen,
  Terwijl gij stoutweg spraakt: «Zóó wil ik *niet*!

«En liever ga 'k op de aarde lachend dansen
  «En vroolijk tronen als godin van 't lied,

«Dan dat ik, zonder iemand te verblijen,
«Aan 't hoofd loop uwer staat'ge hemelreien ï"

CLXXI.

Toen sprak de schoone god der schoonheid treurig:
«Helaas! 't is waar, wat oude sagen schrijven:
De dag is daar, dat, in een koud verstijven,
Ternederligt de Schoonheid, eens zoo kleurig,

Lichtvol, melodisch en als bloemen geurig!...
Daar zal geen naam zelfs van mij overblijven,
En als een dor blad op den vloed gaat drijven
Mijn laatste hoop... Helaas! ik ben zoo treurig!"

Maar gij stondt fier, en spraakt: «Mijn God! blijf krachtig!
«Der Schoonheid Almacht, door geen mensch te keeren,
«Blijft tot het einde van àl tijd regeeren!

«Ik, door mijn lied'ren en mijn oogen machtig,
«Maak weer dees aarde door *mijn* schoonheid prachtig....!
«Geen zal de Schoonheid, zoolang *ik* leef, deren!"

CLXXII.

Als van den donk'ren wijn dier woorden dronken,
Sloeg toen de god zijn armen naar de azuren
Gewelven eind'loos, waar de gloênde vuren
Der verre werelden hoog-heerlijk blonken...

En sprak: «Gij hebt het Eeuwige ons geschonken,
Door 't zien gezegende en door 't voelen pure!
En langer zal uw diepe schoonheid duren
Dan beelden stout, uit sterk metaal geklonken...

Kom dan, en straal als koningin der wereld,
Voor wie àl zielen in bewond'ring trillen!
Want gij zijt de Een'ge, wie de Schoonheid meer geldt
Dan macht of glorie, die ùw ziel niet stillen...
Zoo zij van nú af uw schoon hoofd ompereld
Door de' eedlen diadeem van 't heerlijkst willen!»

CLXXIII.

Toen, door den zwierende' ommedans der sferen,
Ruischte een muziek als een millioen koralen,
Die alle uw goddelijken naam herhalen
Met monden, die melodisch jubileeren:

Want één geluid komt alles overheeren,
Dat eender luidt in honderdduizend talen,
En waar, met al hun onverdelgbaar dwalen,
Al menschen zich ootmoedig voor verneêren:

«Licht is uw ziel!» zoo ruischt er allerwegen,
En als God-zelf wordt ied're ziel luciede,
Nu *die* toon gaat de heele lucht bewegen...

Tot eind'lijk heel 't heelal, terneêrgezegen,
Roept naar uw beeld omhoog, dat bloô wil vlieden:

«Licht is uw naam! uw ziel!... O! Licht! uw zegen!...»

CLXXIV.

De donkre duiventoren vóór de maan, —
  Die, tusschen 't spichtig stammentroepje guldend,
Langs de avondlucht kruipt in bedachtzaam gaan,
  Spraakloos haar ongeweten lijden duldend, —

Blijft spokig als druïdentempel staan
  En heft, 't uitslingrend in den nacht, zijn krullend
Kanteelgekartel, torschend vaan bij vaan,
  Dat vreemd droomt, 't zwerk met hieroglyphen vullend.

O Nacht, zoo rijst gij weder dan met rasse
  Opzwaatling over 't landschap en ik weet,
    Dat niemand uw beteeknisvol geheim

      (Ligt niet al zieleleven thans in zwijm?)
  Ooit raadt. O, zeg: is 't mijmering? is 't leed?
't Al is zoo stil: vèrweg de honden bassen.

CLXXV.

De bleekende avondzon verguldt flauw 't gelend
Loover, dat schaarschlijk in de lucht opkwijnt,
Als stierf, tot dat etherisch rag verreind,
De eens felle zomer, in zijn zwijm nog streelend.

En wijd-uit langs de al-effen lucht heen-deint
't Dorpstorenklokwerk, melancholisch spelend
Met klare uithalinge' alsof, vreemdlijk kweelend,
Hoog in de opalen hemelruimte dreint

Een nooitgeziene vogel. Kom maar, zoete
Geheel-vergetelheid van wat nog heugt
Bijwijlen, als 't lief opkwam in zijn jeugd:

't Jaar sterft, zooals wij allen sterven moeten,
Met vage erinnring aan voorbijë vreugd...
O, laatste lach van 't jaar in 't scheidend groeten!

CLXXIII.

O, dat wijd-uitgestrekte dood-stil groeien
  Van vlakke weiden onder vale luchten,
  Waarover, weiflend, wolken-troepen vluchten,
Wijl langzaam-den-kop-bewegende koeien

Staan in het rondom-opene te loeien!
  Flauw hoort men hikken der wereld geruchten
  Meê met den wind, die, met een angstig zuchten,
Vaart over 't land, zonder zich te vermoeien.

O, mijn land Nederland, al zijt gij droevig
  In uw wijde al-melancholie te aanschouwen, —
    Uit donkren weemoed breekt de klaarste licht-schijn.

En is uw oog ook dof, uw aanzicht stroevig,
  Men kan op ú als op géén land vertrouwen,
    En voor úw roem zal mijn gevoeld gedicht zijn.

CLXXIV. [1])

Ich möchte schmiegen mich an jenen Gliedern,
Den stolz-aufblühenden, die hier hinmodern!
Wie mächtig würde da die Liebe lodern,
Die jetzt erlöschen musz in schalen Liedern!

Niemehr in Worten, ängstlich abgewognen,
Liesz ich die heilge Flamme dann zerfieszen,
Die volle Seele möcht' ich übergieszen
In dich mit heiszen Küssen, lang-gezognen.

Die schönen Dinger, deren Dichter brauchen,
Des Herzens Lust und Qual, der Seele Trachten,
Des hohen Geistes unermesslich Schmachten...
Ich möchte alles, alles hier aushauchen!

CLXXV.

Mein armes Herz, wie wird es dir ergehen,
  Wenn sonnenlos nunmehr die trüben Tage
  Vorüberschleichen? Herz, mein Herz, ich frage,
Wie wirst du lernen dein Geschick bestehen?

Wie wirst du einsam sein und nicht vergehen?
  Stosz aus, stosz aus die letzte, lange Klage!
  Es schlieszt sich über dich, mit dumpfem Schlage,
Das wilde Meer der halbgewiegten Wehen.

Nur Dieses blüht empor aus den Ruinen
  Des süszen Glückes, dasz du einst geträumet, ...
Ein leeres Bild, ein Schein von was geschienen:

  Erinnerung, die dir dein Elend reimet,
Der bittre Trost, wenn dies als Trost kann dienen:
  Des Lebens Wein ist dir ja längst zerschäumet ...

CLXXVI.

Was mir im Herzen liegt, soll ich bekennen:
Es zürnt die Muse, wenn ich was verhehle:
O, reine, tiefe, wunderbare Seele!
Ich liebe dich und glaube dich zu kennen.

Doch eines will mir fast das Herz verbrennen:
Dass du'nen Sommer, ich'nen Lenz nur zähle,
Dass du dess froh bist, womit ich mich quäle....
Ach Gott, ach Gott, dasz uns die Zeit muss trennen!

Wir strecken machtlos von des Ufers Rändern
Die Arme nach den süszen Schatten allen,
Aus alten Zeiten winkend, fernen Ländern....

Wie kann mich Trauer dann um Dich befallen,
Da ich dir lebend darf in 's Antlitz blicken,
Und lebend mich an deinem Wort entzücken?

CLXXVII.

Mein Herz, du hast ja lang und tief gesonnen,
Ob du zum Seher wahrhaft wärst erkoren,
Ob du zu deuten was noch nicht geboren,
Das Todte zu beleben wärst gewonnen.

Und vieles hast zu schöpfen du begonnen,
Doch alles ging dir wieder auch verloren, —
O, mächtig hat es oft in dir gegohren,
Und viele Thränen sind dabei geronnen ...

Jedoch, nun freue dich! mit holden, weichen
Rosen, Gesalbter Du, nun lass dich kränzen!....
Ach! stosz die Dornen mit entschlossnen Streichen

In dieses Haupt, dasz du zur Qual geweihet....
Denn, weh! du hast, in zierlichen Sentenzen,
Dein eignes Schicksal schrecklich prophezeiet!....

CLXXVIII.

O, Stunden giebt's im bunten Menschenleben,
Wo wir gleichgültig in das Dasein starren,
Wo uns des Weisen Wort, der Schall des Narren
Gleichtönig an das Ohr vorüberschweben.

Nichts Groszes kann, nichts Schönes uns erheben:
Wir sind wie Mummiën, die seellos harren,
Dasz man sie wird in dunkler Gruft verscharren,
Indess die Welt das Leichentuch thut weben.

Die Wehmut weicht, und da wir nicht vergessen,
Wird uns das eigne Selbst zum Ueberdrusze....
Die Liebe nur, sie will, doch kann nicht fliehen.

Ach, weil dann Thränen meine Wangen nässen,
Da möcht' ich, unbeschränkt, in selger Musze,
Von dieser Welt hinweg in 's Allsein ziehen!

CLXXIX.

Ein Gott zu sein, zu lichterlohen Gluthen
Des Daseins Flamme fessellos entzügeln,
In selgem Selbstgefühl berauscht, sich wiegeln
Auf der Gefühle tief bewegten Fluthen...

Im Ocean, wo die Gedanken bruten,
Dann wieder träumerisch sich selber spiegeln,
Bis wir, gelösten Seins, auf Todesflügeln
Uns in der groszen Mutter Arme sputen

Ist wonnevoll. Doch ein so schönes Leben
Ward selbst dem Dichter niemals noch gegeben....
Auch er soll, sitzend an des Lebens Teichen,

Mühsam und kummervoll ein Netzchen weben,
Um später sich ein Fischchen zu erschleichen....
Der Aar soll Wurm sein und wie Würmer kreuchen!

CLXXX.

Du weiszt, wie sehr Dich meine Klagen riefen,
Du konntest oft, von jenen lichten Auen,
Mein Leid, Verklärter, meine Liebe schauen,
Da Thränen über meine Wangen liefen.

Du zeigtest mir in Deinen Seelentiefen
Die Macht des ewigen Geschicks, des schlauen,
Und im Gemüthe mir begann's zu grauen,
Wie Viele litten und schon lange schliefen.

An Dir, an Dir hab' ich mich aufgerungen
Bis in der Seelen höchsten, hellsten Himmel,
Wo Melodie erblüht aus bittren Wehen.

So lass Du nicht, was betend ich gesungen,
Verlornes Herz in diesem Erdgewimmel,
Vor Deinen Füszen völlig nicht vergehen!

CLXXXI.

Die Blume wendet ihr Gesicht zur Sonne,
Die sie emporgeküsst aus dunkler Erde,
Das fromme Herz verlangt, mit Gluth-geberde,
Nach Gott, aus Dessen Hand es einst geronnen.

Das Weltall selbst, in vollster Thatenwonne,
Wirkt hoffend nur, dasz es vernichtet werde,
Und alles, wie im Himmel so auf Erden,
Sehnt sich zurück zum All, aus dem's begonnen.

Du nur, o, Mensch, du solltest unbewogen,
Seellos versunken in des Unseins Pfühlen,
Geruhig schlummern, nichts in Deiner fühlen,

Wenn, um dich her, der Sehnsucht heisze Wogen,
Wie sturmgepeitscht, durch Weltenbrüste wühlen?
Bist auch doch eine Welt, obschon verzogen....

CLXXXII.

Da jetzt ein jeder Ochs, der kann begatten,
Mit frechen Lippen Lebenslieder girrt,
Da jetzt das Menschsein fast zur Mode wird,
Geschöpfe schwärmen die nicht Seelen hatten,

Und Poetaster Poesie bestatten,
Da jetzt der dumme Mob die Welt regiert....
Geh, meine Seele, du bist hier verirrt,
Und wende dich zum stillen Reich der Schatten.

Umsonst geflohn: nicht endet deine Qual:
Denn bei den Aesern wirst du dorten liegen
Von allen denen die dich hier umkriechen.

Unselge Seele, dir bleibt keine Wahl,
Und Tod und Leben sind dir gleich fatal....
Stete, milde Ausdauer macht dich siegen!

[1]) 1879.

CLXXXIII.

NEDERLAND EN ORANJE LEEV'!

(PROEVE VAN VOLKSLIED).

I.

O, Nederland van onze vaderen,
  Dat onzer kindren land ook zij,
Wij zweren, bij dit bloed in de aderen,
  Getrouwheid aan uw heerschappij....
O, heerschappij, als wij haar bouwden
  Door wilskracht, van zichzelf bewust,
Die, wat zij heeft, ook vast blijft houden,
  Aan Ooster- en aan Wester-kust!

II.

O, zie, hoe onze schepen stevenen,
Met de opbrengst van het Oost belaên,
Van daar, waar dag en nacht zich evenen,
Tot in dees Noorder waterbaan...!
Ja, zelfs zien we onze vlaggen wapperen
Weer trotschlijk, als het noodig was,
Hoog boven 't hoofd van onze dapperen,
Op oorlogsveld en waterplas!

III.

Welhaast, door telkens nieuwe slagen,
Ging Neêrland met Oranje heen...
Maar zie! daar reeds die dag der dagen,
Dat Háár voor 't eerst de zon bescheen.
Geen sterfling wist, wat stond te voren,
Geen oog, dat in de toekomst las....
Maar Wilhelmina werd geboren,
En Neêrland wordt weer wat het was!

IV.

Laat dan wat bazen zich verstouten
Tot 't ijl geschreeuw van republiek,
Wij kennen glunder hunne fouten,
En dooden hen met dees muziek:
»Van Friesland tot aan Schelde's stranden,
Van Holland tot aan Limburg's gouw
Prijkt, op den troon der Nederlanden,
Hoog-koninklijk een jonge vrouw!"

V.

De heeren mogen ernstig wikken,
Tot elk beslist wat best hij vindt, —
Haar zachte wijsheid kan beschikken,
Door 't zuiver voelen van het kind.
Als hoofd der Generale Staten
Houdt 't land zij als zichzelve rein,
En wie het eerst haar zal verlaten,
Zal nooit een Nederlander zijn.

VI.

De Heeren mogen vroedlijk wijzen,
Wat hun het best dunkt voor het land,
Wij zullen hunne wijsheid prijzen,
Maar toch houdt ook Oranje stand.
Al klinkt hun zware stem ook luide,
Toch klinke ook forsch: »Zij leve hoog!"
En niemand mag zijn stem doen luiden,
Die niet eerst voor haar gratie boog.

VII.

O, moog dit fiere land dan worden
Een land als nooit te voren nog,
Waar krijgers zich ten strijde gorden,
Waar schepen steevnen in het zog,
Waar kunsten overheerlijk bloeien,
Waar wetenschap haar schepter strekt,
Zoo ver, waar maar der zonne gloeien
Dees aarde met zijn weldaên dekt.

VIII.

Ja, Nederland zal weer verrijzen!
Eendrachtig heffen wij de hand,
En vaders, kindren, stoeren, grijzen,
Wij willen leven voor ons land!
O, Nederland! gij zult niet mindren,
Geen hand zal grijpen naar uw kroon!
Want, Nederland, wij zijn uw kindren,
En elk van ons uw trouwe zoon!

IX.

Of men door noesten arbeid stadig
Zijn plicht aan de' evenmensch vervult,
Of, door zijn voorbeeld slechts weldadig,
Der wereld booze blikken duldt,
Of men, met daaglijks zich vermoeien,
Den kouter door den akker keert,
Of, bij zijn zachtjes-aan opgroeien,
't Onnoozel kindje 't mensch-zijn leert.

X.

Of men 't geloof in hooger machten
  Door woord en werk in ieder giet,
Of aller lijden wil verzachten,
  Omdat des harten stem 't gebiedt,
Of men in kunst of kennis blinke,
  Of men op 't pad der glorie streev',
Uit allen komt dees kreet weêrklinken:
  » Nederland en Oranje leev' !"

CLXXXIV.

O, hoofd van Christus, dat daar neêrgebogen
Over dees wereld, als een smeek'ling hangt,
Wijl 't eeuw'ge weten onzer smarten bangt
Gelaten in Uw eind'loos-droevige oogen!

Wat baten oogen, tot U opgetogen?
Wat baten handen, om Uw knie geprangd?
Wat baat het, of ons sterf'lijk hart verlangt
Naar 't koest'rend dalen van Uw mededoogen?

Onder ellende's druk en troost'loos klagen,
Uit 't diepst der menschenziel omhoog gedragen,
Zwijgt ge in Uw weedom steeds, en staart, en lijdt...

En wijl Gij, als 't heelal, onsterf'lijk zijt,
Blijft Ge, als ten tweedenmale aan 't kruis geslagen,
Nú, hoop'loos, hangen tot in eeuwigheid!...

CLXXXV.

Wat komt daar, tusschen 't breed'lijk-zachte gloeien
Dier zonnebloemen, naar omhoog in 't licht,
Gelijk een wond're bloem van vleesch, ontbloeien
't Mysterie van dat menschen-aangezicht?

Kan niets de drooming van die oogen boeien?
Is daar geen doel, waarheen ge uw blikken richt?
Loochent ge, in kinderlijk-onwetend groeien,
Wat eens uw glorie zijn zal, wijl uw plicht,

Vroom hoofd van België, dat heerlijk droomend
Uw schoone kinderdroomen, vragend staart
De toekomst tegen, of daar nog niet komend
De sterke redder is, die onvervaard

Zal 't speelsche en teed're van het jeugdig Zuiden
Met stoere wilskracht van het Noorden kruiden?

Naar een frontispies, ergens gezien.

CLXXXVI.

Want, ja, daar ligt een toekomst voor u open,
Zóó schoon, als slechts een kind zich droomen kan,
Wanneer gij, tegen 't Noorden òp, blijft loopen
Naar kunst en kennis, als een sterke man...

Nog wordt uw hoofd verraderlijk bedropen
Met geur'ge vleiing van den Franschen ban....
Maar blijf geen kroon u van die zalving hopen....
Word, wat gij zijt: Germanjer... dus een man!

Want — o, ik zweer 't u! — in toekomst'ge tijden
Worden weer 't Noorden en het Zuiden één,
Als gij maar trouw de Fransche zwakheid mijden
Blijft als een gif, dat opkruipt door uw leên...

Wees sterk! want dan worden weer het Zuiden en 't Noorden
Eenzelfde melodie met verschillende woorden!

CLXXXVII.

Deze aarde gaat ter rust: zij slaat gelaten
  't Wijd-witte kleed der misten om zich heen
En wentelt traag ter zijde haar gelaat en
  Moê lichaam van de zon af, die verdween,

  Alsof ze in wolken nog te treuren scheen
Om vroegre schoonheid.... en de doodsche straten
Liggen in lang-gerekten rouw verlaten,
  Slechts door een schaarschen menschenstap betreên:..

O ziel, mijn ziel! wèl ziet ge in deze leegte,
  Waar soms een holle stap door, langs u, schrijdt,
  Het beeld van eigen eindlooze eenzaamheid!

Hoop nooit meer op die lieve stem, die zweeg te
  Lang reeds en nu misschien als harpen klinkt,
  Terwijl zij 't jubel-lied: »Vergeten!" zingt..!

CLXXXVIII.

»Vergeten!" ja »Vergeten!" ruischt in 't ronde,
Zoover er menschen op dees aarde leven....
Vergeten *moeten* wij, of plotsling sneven
Waar' beter dan de reddelooze wonde,

Waarmeê wij allen, zieken als gezonden,
Gekweld, als slaven stadig voorwaarts streven...
»Vergeet maar, want dan kunt gij rustig leven!"
Zoo roept der Godheid donkerzware konde.

Want ja, ik vraag 't u, wie daar durft getuigen,
Dat hij een enkel uur zijns levens weêrzien
Wil met al de ijdle vreugd en smart die 't schonk...

Ik vraag 't u allen, die in weenen, juichen
Een oogwenk over 't eindelooze meer vliên
Der eeuwigheid, totdat de nacht weêr zonk....

CLXXXIX.

Zacht! 't stille laken ligt in kille bleekte
  En streng-gevallen vouwen melden nooit,
Of, wat daar roerloos ónder ligt, ook leek te
  Behooren tot een lijf, hier neergegooid,

  Slechts met zijn eigen vale naakt getooid...
Maar... 't *is* een lijk — en wat daar vroolijk keek te
Morgen.... och! plotsling, in den avond, 'streek de
  Strakke doodshand er langs.... En, naar 't doek glooit,

Zullen wel langzaam nieuwe rimpels vallen
  Daar niets 't vernietigings-proces nu stuit,
. Wijl 't wormpje smult graag aan zijn zoete buit...

Kom! troost u!.. lach maar!.. want zoo gaan wij allen...!
  Eén slag..! ons hopen, ons lieven is uit.....!
Och! 't is er één maar uit millioenentallen!

CXC.

Muziek is 't gejubel der Schoonheid om eigen
Ondelgbare pracht en hoog-heerlijke waarde,
En strijkt er die storm van geluids-macht langs de aarde,
Moeten al menschenmonden zeer vroomlijk zwijgen,

Wijl harten zoet mijmren, wijl hoofden zacht nijgen,
Wijl oogen, die doodstil als bloemekens staarden,
Diep smeeken gedweelijk, of nooit meer bedaarde
Die vloed van verrukking, die zoo hoog kwam stijgen...

Mocht ik in zwierende melodieën baden,
Als in een breed en klaar-blank meer, 'n kristallijnen!

En komt dan, op log-looden voeten, de spade
Dood, om te sussen mijn laatste levenspijnen,

Zoo moog 'k op úw adem, Muziek! als een wade
Wijdlijk zich breidend-uit van nevel, verdwijnen!

CXCI.

Is niet het vroege bloeien dier violen
  Een vriendelijk lachje van 't jaar gelijk,
Dat, wijl ik eenzaam door 't veld loop te dolen,
  Zachtjes opglanzen gaat, waar ik maar kijk?

O, zie eens, hoe guitig! in groote scholen,
  Staan ze in de verte, blauwe oogjes, te prijk,
Wijl, van dichtbij, maar een enkle, verholen,
  Gluurt uit het gras van den glooienden dijk.

Laat ze maar bloeien: wie daar bloemen plukken,
  Koud, uit den koesterenden moedergrond,
Moorden een leven, dat, in diep verrukken
  Over stil-kiemende schoonheid, ontstond!

O, laat maar bloemen en menschen gedijen:
Dood is negatie en leven verblijen!

CXCII.

De zoete nacht, die langzaam gaat, schrijdt over de aarde,
Gelijk een weduwvrouw, in zware sluiers tijgend
Met trage stappen naar dat graf, waar steeds op staarde
Van ver haar oog, totdat ze er neerzonk, stilweg nijgend

Haar droeve hoofd. Zij spreekt niet.. neen... de nacht
[is zwijgend,
Als eene, ellendig, met onpeilbren rouw bezwaarde,
Doch die, nadat eerst de allerfelste smart bedaarde,
Mijmert aldoor maar voort.... Maar o! als kalm-weg stijgend

Vol-op de gouden maan daar rijst in stille statie,
Een weeke, weifelende zon der nacht, zacht weidend
Haar witte glanzen, schapenkudden, die als droomend

Daar grazen, op àl plekken, nû als pleinen, komend,...
Dán wordt dees aard, zich in die vreemde glorie breidend,
Eén eindelooze, hoog-gebenedijde gratie...

CXCIII.

't Geluk is als een lelie-blanke veêr,
Die vliegt de lucht door in gestadig wijken,
Als er maar even naar haar henen reiken
Menschenhanden in hunkerend begeer...

O, raak er niet aan: want het is zoo teêr....
Als er maar losjes handen langs strijken,
Gaat het voor zachte droefenis bezwijken.
't Vliegt weêr de lucht in, en keert niet weer.

CXCIV.

Alles, wat wit is en bloemen, heeft een wijding
  Van ik weet niet wat voor teêre onaantastbaarheid:
Bloemenwit, ja, is zoo'n vreemde verblijding,
  Zelfs wat als schromend zich even in 't gras daar spreidt....
't Ligt als in vlekkeloos-pure verbeiding
  Van: »'t Leven is zwaar: och, hoe raak ik dien last weer
                                                kwijt"...

Laten wij allen dan als witte bloemen wezen
  Op deze wereld, waar zoo véel wordt gedwaald,
Wachtend den wagen, die, zoo kort na dezen,
  Ons toch weer allen naar het Niet-zijn haalt,
Zoodat ieder weer in de eeuwigheid daalt,
  Wit als hij kwam uit zijn moeder gerezen.

CXCV.

O, zweefdet ge aan tot mij, op vleuglen, blanke,
  Zacht-op de welving hunner pluimen slaande,
'k Zou niet verwonderd zijn, maar stil-weg danken,
  Dat zich verwezenlijkte 't niet-bestaande....

  O, de breed-pure glorie, die daar gaande
Zou zijn langs de lucht, als uw lieve, ranke
  Lichaam daar vloog, of een teedere zwaan de
Wereld doortoog met melodische klanken!

Want gij zoudt zingen, o! klankrijk als lieren,
  Die staêg door de azurene ruimten sproeiden
    Stralen muziek, maar bij droppen vergoten...

Ja, zingen zoudt gij, een godheid in 't zwieren,
  Wijl uwe wieken al suizende roeiden
    Omhoog naar het licht, waar ge uit zijt ontsproten!

CXCVI.

Ja, waarom komt gij niet als blijde bode,
Brengend de vreugde van een eindlijk zeggen:
»Laten wij samen onze smarten leggen,
»Als een teederlijk-uitgeklaagden doode,

»Onder de kalme, welig-groene zoden,
»Waar dan door bloeiende, ruischende heggen
»Rijst het vroom lied, dat de vogelen zeggen....
»Wij dan weer blij met elkander gevloden!"

O, smart van te moeten missen uw klaren
Lach, den diep-donkeren gloed uwer oogen,
't Heerlijk gezwier uwer leên als een windvlaag, —

Van niet, als 'n paarl, u te mogen bewaren
En mocht gij weenen, uw tranen te drogen
Met woorden vol troost, die'n lievende vindt staêg.

CXCVII.

Hoe gaan dees donkre dagen langs mij henen,
Het hoofd omhuld, als zwijgend-sombre bruiden,
Die, stappend stil, 't verloren lief beweenen,
Dat slaapt ver-weg onder vaal-dorre kruiden....

Hoor ze snikken diep, als kinderen, nog kleene,
Hoor droef in 't rond de bange klokken luiden,
Waaronder dóór klaagt een gestadig stenen,
't Eenig geluid, waar ze 't leed mee beduiden....

Maar, o! als de zon, door de wolken brekend,
Plots lichtte op hun bleek gelaat — voor die gloedpracht
Week Melancholie, een schimmenheir, deizend..!

Zoo waar het ook mij, als gij, eensklaps rijzend,
Mij lachtte', een godheid waarachtig, mij zoet-zacht
Met oogen, lippen en armen toesprekend..!

CXCVIII.

Traadt gij mij tegen bij het eerste dagen,
'k Zou niet de zon meer zien, maar U alleen,
Hoe ge als een schooner zon, door lucht gedragen,
Keerdet uw fonklend aanschijn naar mij heen,...

Fonklend van oogenpaar, dat, trotsch in 't wagen,
Haast wel een dubbel-zon in 't gloeien scheen,
Fonklend door pronk, om uw hoofd geslagen,
Fonklend door kleurge kleeding uwer leên!

O, als gij kwaamt en de zon rees ten kimmen,
Smeekte ik, of hooger niet haar lichtgloed steeg,
Daar reeds zoo hoog-op in mijn hart ging klimmen

Zonnegloed der liefde, door úw beweeg,
Die, statig stijgend, van droevige schimmen
Veegde 't heelal mijner ziels-kaamren leêg....

CXCIX.

O, mijn gedachten vliegen heen en weder,
Als dorre blâren op den avondwind,
Die vlieden her en der, en vallen neder,
Als stukken speelgoed van een treurend kind,

Dat allen, 't een na 't ander, haatlijk vindt,
En werpt ze weg... Want, ach! nooit hoor ik weder
Die heldre stem, die, met wat woorden teeder,
Voor altijd *mijn* hart aan het hare bindt....

Kom dan, o wind van mijn gedachten, blaas maar,
Gelijk een storm, zwaarluidend over de aard!
Waai met breed smeeken eindloos uit, en plaats haar

Zóó ver omhoog, dat wie daar óp haar staart
Zal wanen, dat zij is de Onkenbre, Al-ééne,
Naar wie al menschen dezer aarde weenen!

CC.

O, dag der dagen, dat gij, teeder, staande
  Op 't staatge toppunt uwer trotsche macht,
  De wereld schalksch-weg in het aanschijn lacht, —
Dán, heerscheresse langs de rijen gaande,

En de armen wijd-uit, als bevelend, slaande,
  Toont in uw trekken, wijl gij voort-treedt zacht,
  De wijding en de leiding en de kracht
Te gaan den weg op, dien uw wil u baande!

Wees begenadigd, smeek ik, onder allen,
  Nu fier gij schrijdt uw eigen leven in!
Laat, om uw leest, de breede vouwen vallen

  Des kleeds, waar ge hult uw lijfs-gratie in,
Terwijl gij zwiert door 's levens hooge hallen,
  Godin der kunst, der harten koningin!

CCI.

Als wij tezamen dwaalden door de wouden,
Waar' dan hun loover niet een heerlijk dak,
Waar wij elkander onder toevertrouwden,
Wat er voor schoonheid in ons binnenst stak,

Zonder dat iets ook maar ons fluistren brak
Dan het opgloeien van een enkle gouden
Straal, die als glanzende boodschapper sprak
Van de al-oneindge welving, die daar blauwde

Boven de boomen, waar onze oogen blij
Vlogen als vlinders, en lief tierelierde,
Terwijl het op 't zwerven der oogen zwierde,
Ons innigst gevoel, als een vogel vrij,
Dat er een triomftocht van droomen vierde,
Gewiegd in melodische mijmerij?

CCII.

O, woudt gij zweven niet als donkerdroomende,
In harmonieus gewiegel uwer vormen,
De vracht der haren, als een vloed-golf stroomende,
Heftig omhoog-gezwateld onder 't stormen

Van 't dansend lichaam, dat in trotsche zwiering
Wel lijkt de godheid, die de golvenscharen
Als kudde voortdrijft onder haar bestiering,
Wen ze eindloos dartelt op de wilde baren?

O ja, gij zijt ook Artemis, die hoog-heft
Haar strak gewaad, bij 't schrijden door de struiken,
Totdat op éenmaal haar klankvolle boog treft
Het wild, dat wou in 't diepste loover duiken....

Maar óok soms wel de weeldrige Aphrodite,
Die schuilt, om haar schoonheid, weg in het lommer,
Terwijl haar mondje, op saamgevoegde rieten,
Kweelt van den doode' Adonis en haar kommer....

Maar meer dan ál nog: Hera, die, geheven
Ten hoogsten stoel, haar handen over de aard uit
Houdt als een wolk, waaronder óp-ziend beven
De heir-scharen, wien haar oog-op-slag de vaart stuit....!

Maar, ach! wat dool ik in glanzende droomen,
De macht uwer glorie te schilderen pogend?
Gij hebt, wat nog niemand vermocht, genomen....
Dies zijt gij geen mensch meer, maar ál-vermogend....

Ja, — hoe ge u ook noemt — een godheid ongeloochend!

CCIII.

Omdat gij, vlot in blauwe luchten zwierend,
Waar slechts de kinderen van God zich wagen. —
Die, heldere englenstoeten. jubelgierend,
Zachtjes glimlachen om al aardsche plagen,

En, hoog der eeuwigheid mysterie vierend,
Hun harten als een kelk vol droomen dragen, —
Des hemels zalen vroolijk maakt, ze sierend
Met breed muziek, stout door u aangeslagen,

Zoo durf ik u niet naderbij te zweven,
Zelfs niet met ritsling van bedeesde schreden,
En, wie daar ná mij komen, zien met beven,
Als een vreemd raadsel uit een ver verleden,
Met strenge letters op mijn graf geschreven,
Dat 'k, sterk u lievend, altijd heb geleden....

CCIV.

Laat stil de kaarsen in de kelken branden....
De godheid nadert.... op het hoog-altaar
Rijst, als een hemelsche openbaring, 't klaar,
Zacht aangezicht, de zegenende handen,

Die niet bewegen. O, die strakke banden,
Waarin 'k verwring mijzelf met sterk gebaar
En stoere wending, die, nu hier, dan daar,
Valt, verveelvoudigd, op de marmren wanden....

Gij zijt daar, Liefste!... ik weet het, en ik wacht,
Of gij de boeien slaken wilt genadig,
Waaruit ik al zoolang naar redding smacht...
Gij kunt, wanneer gij wilt: o, wees weldadig,
En hef omhoog mij uit dees donkren nacht,
Leggend uw handjes in mijn handen, zacht...!

CCV.

Ja, daal van 't altaar, waar gij straalt grootmachtig,
Met zachte schreden naar den smeekling af,
Die gaarne heel zijn innigst ziels-zijn gaf
Voor één toelachen uwer oogen prachtig....!

Blijf ik niet staeg u met gebeên indachtig,
En is uw zwijgen niet te zware straf
Voor de' eêl-verlangende, die tot aan 't graf
U blijft aanbidden met een liefde, krachtig

Als storm, die zweept omhoog den oceaan,
Als straffe gloed, die uit den middag wademt?

O, hartstocht voor de schoonheid, die gij zijt,
Hoe wordt mijn ziel door u op nieuw gewijd!

En al wat in mij groeit en bloeit en ademt
Blijft door uw toovermacht alleen bestaan!

CCVI.

O, kom, met wild-bewogen handjes, heerlijk
Op 't breed klavier mijuer aandoening spelen,
Alsof een koor van honderd vogels kweelen
Kwam in mijn ziel, die nu terneêrligt, deerlijk

Klagend, zichzelf bemedelijdend zeerlijk,
Daar gij niet wilt in de zaligheên deelen
Der liefde, die wou u met wuiving streelen
Van waai'rende palmen in handen teêrlijk....

O, kom toch slechts even: een evangelie,
Zoo stil en zeker en zoet om te hooren,
Klinkt u mijne ruischende liefde in de ooren...!

Doe, 'lijk een eenzame, donkere lelie,
Die droomrig luistert naar 't snorrende vleien
Van zwaargedonsde, suis-wiekende bijen....!

CCVII.

O, 't waar zoo heerlijk, zich een god te voelen,
Bij 't heimlijk open-bloeien uwer oogen,
Wen ik, zacht-deinend over u gebogen,
Uw wangen streelen mocht, gelijk een zoele,

Zacht-breede golf de stranden gaat bespoelen,
Die dan weer henen-vloeit, zoo zacht bewogen
Als kinder-adem, na haar vleiend pogen,
Om al haar liefheid op die kust te koelen....

Ja, 'k zou een god zijn, en, met strekkende armen,
De heerlijkheên des hemels tot mij halen,
Ze dan zacht neder-donzend op uw leên,

Zoodat de lucht om u, gelijk een warme
Hemel vol licht genieten, óp ging stralen...!
Ja, 'k zou een god zijn... en voor ú alleen...!

CCVIII.

Liefde is een glorie, die de menschen-zielen
Maakt tot deelhebbenden aan de eeuwigheid....
Dies zij een ieglijk, vóór zijn dood, bereid,
In liefde voor een ander mensch te knielen,

Al waar 't slechts éénmaal.... Want zoo wie daar vielen
In ootmoed neder voor de heerlijkheid
Eens menschen, die ligt diep in élk mensch, wijdt
Het gansche menschdom door dat nederknielen, —

Daar, door die ééne daad, hij vroom erkent,
Dat wij van goddelijk geslacht geboren
Zijn, schoon ellendig op dees aard verloren,

Sinds we ons, bij 't worden, hebben afgewend
Van de eeuwge Lichtbron, waaruit we oorsprong namen,
Die de éenge God is, onder duizend namen.

CCIX.

Wen staêg de wind blaast ónder het breed-grauwe
  Zwaar-gedofte zwerk, als machine rollend,
  Die soms heel even ophoudt, om weer hollend
Te vliên dan, een zieke in fel-diep benauwen,

Die návliedt zijn droom, met passen, heel gauwe,
  En dan weer plots keert, met zichzelf stil sollend,
  Op zijn heup in koortsige waanvlaag tollend,
Totdat hij zijn dolle kracht voelt verflauwen, ...

En zinkt, een beeld van den dood. O, de lucht
  Blijft strak-somber staren op 't aardsch spektakel,
Met fronsend voorhoofd en nijdig gezucht.

  Maar, als daar op eenmaal de laatste schakel
Van 't vreemd instrument afrolde in de vlucht,
  Komt stilte, als na een diep-stemmend mirakel ...

CCX.

Dáár, in het boschje, die verholen vijver
Is voor millioenen levens het heelal,
Die er, nauw-zichtbaar, zwoegen met een ijver,
Of ze er gaven een socialistisch bal,

Waar, bij der voeten gestadigen val,
Allen flink werkten, nog bij 't dansen nijver,
Allen nog stonden voor hun plichten pal,
Onder het opzicht van dien grooten Drijver,

O, de gouden Zon van den Staat, die streng
Houdt, hoog in de lucht, op ieder zijn oogen,
Stil speurend, of wel elk zijn taak volbreng'....

O, Staat van de Toekomst, gij komt getogen
Al nader, maar mij, op mijn werk gebogen,
Waar 't, in zóó'n wereld, een klein beetje te eng...!

CCXI.

De mensch moet leven als een plant, die spreidt
Haar blader-rijkdom en haar bloesem-geuren, —
Die, als de zon hoog rijst, het hoofd gaat beuren
Maar, als zij daalt, weer zacht het kopje vleit

Den stillen nacht toe ... O, het lachen, treuren,
Het haken naar de lieve oneindigheid,
Die om ons allen heen haar armen breidt,
Waar blijft het, als slechts Wet ons doen gaat keuren?

O, als die plant gezet werd in een kas,
Waar al de planten staan lange steile staken,
Alsof de bloemenwereld waar een klas
Van kleine jongens, die hun eigen zaken

Niet reeglen, daar de Wet, als tuinman, zegt:
Die plant sta dwarsch, *die* schuin, maar *die* sta recht!

CCXII.

Gestadigheid in 't goede is als een bloem,
Die nooit ontbladert, schoon de stormen razen,
Maar rustig doorbloeit en, heel stil, haar roem
Van schoonheid hoog-houdt in het felle blazen.

O, wie daar waardig is, dat hij zich noem'
Een goede in daden, zoo dat laatren 't lazen, —
Schoon ook de wereld om hem heen hem doem',
Hij glimlacht zacht om 't vreemd gedoe dier dwazen:

Hij weet: zijn zuiver-mooie werk of woord
Bloeit, als een ooftgaard-op-het-Zuid, warm-prachtig,
In andre zielen, onverderflijk, voort...

En, door niet voor zichzelf te zorgen, krachtig,
Streeft hij door de eeuwen, als een heiland-machtig,
Schoon men zijn naam niet meer op aarde hoort.

CCXIII.

Slechts wen uw Zijn gegrondvest is als slot,
Dat prijkt met grandiôos kanteel en tinnen
Starend naar de' omtrek uit, terwijl daarbinnen
Uw geest zich rijk-maakt met hoog ziels-genot,

En streng-eenvoudig, doof voor hoon of spot,
Staeg voelt de macht in zich, om te beminnen
Het allerminste met dezelfde zinnen,
Waarmeê hij neêrknielt voor den troon van God, —

Slechts dán, o mensch! als dán uw geest, aan 't drijven
Op woordenwiegling, u tot uiten noopt,
Kunt gij gedichten of gedachten schrijven,
Die niet het volgend oogenblik weêr sloopt,

En dán eerst wordt uw werk, zoo 't past, gedoopt
In naam der menschheid, die het doet beklijven ....

CCXIV.

Wij allen hier, die, zonder willen, mochten
Ons arme hoofd opsteken voor een wijl,
Om, brooze scheepjes zonder roer of zeil,
Te doen, naar links en rechts, veel vreemde tochten,

En, nadat wij veel werkten en veel vochten,
Maar vruchtloos grepen naar een duurzaam heil,
Te vallen plots, als afgeschoten pijl,
In 't duistre diep der onderaardsche krochten:...

Wij allen moeten krachtig blijven voelen,
Dat ons Bewustzijn als een toren staat
Bóven de Onkenbre Macht, die met haar koele,
Gestaadge martling op ons ziels-zijn slaat,....
Zóó dat des Onbewusten wreed bedoelen,
Als hagel, afschampt op een stalen plaat.

CCXV.

Mijn ziel is als een bootje,
Dat drijft zonder reden,
En mijmert op het ploffen van den riemenslag:
De wolken op het slootje
Gieten het geleden
Leed naar beneden van den vorigen dag.

De bootjes op het water
Wieglen heen en weder,
Als ver uit het Noorden de wind aanruischt...
En zóó ook gaat er
Mijn ziel op en neder,
Als aanzwellend, breeder de liedrenstorm druischt.

O, kwam in de luchten
De zon opschijnen,
En lachte uw gelaat daar het bootje toe...!
Hoe zouden er vluchten
De diep-felle pijnen,
Die aldoor schrijnen, wàt ik laat of doe...!

CCXVI.

Laag in de mistige lucht hangen, vaaglijk-
Gloeiend, de druilende lantaren-pitten,
Waar wijd-uit, dreinende schimmen, de witte
Lamfers der nevelen om strijken traaglijk....

O, thans te loopen de straat langs, is klaaglijk
Voor wie graag woû bij 'n zacht haard-vuurtje zitten,
En, schoon 't niet baat, dat gestadige vitten,
Lijkt mij dees avond-wandling onverdraaglijk....

Maar, och, wat zou het? Als het licht maar schijnt,
Diep in ons binnenst, wordt plots heel de straat weêr
Een tooverdroom in der ziel wondre glanzen..!

En al wat afschrikte en al wat er pijnt,
En heel die kil-sombere straatweg gaat weêr
In dat licht der ziel als een sprookje dansen..!

CCXVII.

Is dan dit leven, waar we allen op wielen,
Als ranke scheepjes op een woeste zee,
Niets dan begoochling, en de eenige reê
Op 't laatst de dood voor de ontredderde kielen?

Lijven zijn wij, maar hebben wij ook zielen,
Of is alles schijn maar, wat langs ons gleê,
En gaat er geen heuchnis dier dingen meê,
Als wij ten slotte weêr in de' Afgrond vielen?

Den Afgrond des Doods, wie peilt hem? Onnoodig, —
Als toch daarachter niets meer schuilt dan 't Niet!
Waarlijk, dat maakt ál gepeins overbodig...!
Maar heerlijk blijft steeds toch de Liefde en 't Lied!

Houdt dan maar over 't Mysterie den mond dicht....
Doen we als de vliegen, die dartlen in 't zonlicht....!

CCXVIII.

Al zou het waar zijn, wat ik zei, toch willen
  Wij trouw volharden, tot ons stervens-uur,
  Om, boordevol inwendig loutrings-vuur,
Dat uit ons-zelf op-vlamt, te gaan met stillen,

Gestaadgen voetstap, maar met heerlijk trillen
  Van ons fijnst ziels-zijn, òpwaarts naar het puur,
  Hoog-glanzend Gods-rijk, hoe wij ook door 't guur
Gezwier van 's levens koude winden rillen . . . !

Dàt is toch 't schoonste, en . . . mocht het ijdel blijken,
  Wat zou 't? Niet ijdel is het, om in 't kil,
Oneindig Niets de hand naar 't Zijn te reiken,
  Schoon dát niet zijn zou . . . Want die heil'ge Wil
Zal ons op onze borst als wijding prijken
  Tot held, die, schoon vergeefs, toch groot-sterk strijden wil.

CCXIX.

O, als de glazen stolp van de' atmosfeer
  Staat over de aarde, op heldren winterdag,
  Waarboven hoog de fonklend-gouden vlag
Der stoere zon gedragen wordt, of weêr

Der sterren eindeloos-krioelend heir
  Van verre optrekken gaat ten staatgen slag,
  Onzichtbaar nog, maar heffend, ná den dag,
Straks, één voor één, de gouden punt der speer....

Dan vraag 'k mij vaak: Wat wil dat eeuwge trachten
Van nacht naar dag, van dagen naar de nachten,
  Van smart naar vreugd, van vreugd weêr naar verdriet,

Die staêge wisseling van licht en duister,
Waaruit wij, hakend naar wat eeuwgen luister,
  Ten slotte tóch weer zinken in het Niet ..?

CCXX.

O, als de donkre karos uwer zwijgende
  Wilskracht gevlogen kwam in trotsche zwiering,
  Wijl hóog-op uw handje hield de bestiering
Van 't dravende span, als vulkanen hijgende,

Maar, fier, in gestadigen opstoot, stijgende,
  Totdat gij kwaamt, waar in wijde versiering
  Klaar straalde 't altáar van de hoogmis-viering
Des Levens, en neerzonkt, u schuchter nijgende....

O, zouden dan niet de bazuinen dreunen,
  Waarmede de Kindren van 't Licht verkonden
    Hun innige vreugd bij iedre verkorene?....

Maar zacht, over 's Hemels gebloemt', kwam leunen,
  Wijl stil, om haar henen, de Serafs stonden,
    De Moeder van God, in geluk verlorene!....

CCXXI.

O, span de snel-schietende, gloênde stralen
  Der gouden zon voor uw koets, als in zege!
  Want hoog in U-zelf is trotschlijk gestegen
Die zon, uw ziel, die nog nimmer ging dalen....!

En schijn hoog-uit op de omlommerde dalen,
  Waarin mijn ziel, als een herder, gelegen
  Heeft al te lang van zijn liefde gezwegen,
Wijl zijn gedachten, gelijk schaapjes, dwalen....

O, kom, als gij zijt, in vorstlijke vrijheid,
  En heel uw lijf-wacht van lieve geruchten,
Van lachen en praten, werd mij een blijheid,
  Waarvoor des levens verdrietigheên vluchten,
Een schimmen-heir..... Ach! uw hooge nabijheid
  Leek me als een droom van zomer-morgen-luchten!

CCXXII.

Mag 'k onder bloemen uws gelijken keuren?
De roos, rijkbloeiend, als in fijn brocaat,
Waar lichter kleur door 't donkerroode gaat,
Violen, met hun bovenaardsche geuren,

Of tulpen, waar het hart bij gaat verscheuren,
Zoo grandiöoslijk-koel en trotsch van staat, ...
Wijl, neêrgevallen ster, die aster staat,
Die niet meer wilde in 's hemels gaarde kleuren ....

Ach! al die bloemen, die ik zoeke en noem',
Gij zijt hen allen en niet één toch: gloeien
En geuren doen ze als gij, gij, de eenge bloem,
Die waard zou zijn in 't Paradijs te bloeien ...!

Van allen hebt gij iets, maar bovendien
Hebt gij uw schoone ziel nog, die 'k staêg dien ...!

CCXXIII.

Uw ziel, ja, is een wonderbloem, wijd-spreidend
Haar heil'ge geuren als een wierook-schaal,
Die, — naar ze op zoete rhythmen rijze of daal',
Het luistrend aardrijk, zijn verlossing beidend,

In zacht gewiegel door haar wending wijdend, —
Maakt, door zacht-breede, harmonieuse taal,
Dees donkre wereld tot het voorportaal,
Naar 's hemels liedren-rijke hallen leidend.

Gij staat, uw armen naar de hoogte breidend,
Of gij voor 't Onverganklijke zaagt strijdend
De Muze, in luister-rijke wapenpraal . . . !

Dan slaat ge: accoorden, van uw snaren glijdend,
Ruischen de wereld door, of, teêr-verleidend,
Daar zat en zong de donkre nachtegaal . . . . .

CCXXIV

O, als mijn ziel ziet de bebloemde tronen,
Waarop zacht de engelen van God zich vleien,
Wanneer zij, moede van 't melodisch reien,
Zich koelte wuiven op bebloosde konen, . . .

Stil-zalig, dat ze, in dienst des Eeuwig-Schoonen,
Millioenen heilgen door hun lied verblijen,
Die allen op hnn danskoor spelemeien,
Dan klinkt er nòg een schoon lied, rijk van tonen . . . !

't Komt van beneden en stijgt, stoutlijk druischend,
Van ùw mondje òpwaarts naar de basilieken
Des Hemels, als 'n stortvloed accoorden suizend . . . !

En droomrig door die heerlijke muziek en
Zang, nù van sterflijke englen-lippen ruischend,
Laten zij af van kleppen met hun wieken . . . .

CCXXV.

Lichter dan dons is de luchtige gratie,
  Waar ge meê heen-zwiert op vluchtige voetjes,
  Die 'k, in hun danspasjes dartelend zoetjes,
Altijd en altijd in wisslende maat zie

Vliên langs mij heen, maar ook stappen in statie
  Soms als prinses, wen uitbundige groetjes
  Stuwen haar toe de druk-juichende stoetjes
Van de wild-woelende volks-adoratie....

Want, ja, gij zijt alles! als 'k wel bedenke,
  Kan 'k u dus bij ál, wat schoon is, gelijken,
    Daar alles, wat waarlijk schoon is, is één....

Daarom ook ga 'k u der Schoonheid geschenken,
  O, zooveel meer nog dan vroeger, toereiken,
    Laat gij mij ook in de wereld alleen....

CCXXVI.

Schijnt daar geen vreemde glans-plek over de aarde,
De nachtlijke aarde, die in sluimring dofte ...?
Zou 't? Ja, ik val hier, en doe dees gelofte,
Om, indien daar waarlijk mijn oog nu staarde

Op 't beeld mijner Liefde, opstaand in de gaarde,
Met eerbieds-volle schreden door den hof te
Gaan als ter beêvaart, en daar in het stof te
Kussen de plek, waar Haar Heiligheid waarde ....

O, zie! ik ga, en een ruischende licht-glans
Verzelt mij bij 't gaan en geleidt mijn schreden,
Die, vreemd in 't duister, geen hinderpaal meden ....

Ik kom, en zie haar glimlachen genadig,
Met oogen, blinkend als sterren gestadig....!
Zij wijkt: slechts bleef mij dit kleine gedicht thans ....

CCXXVII.

O, als uw oogenpaar met al zijn luister,
Tweeling-juweel van fonkling wonderschoon,
Waard om te stralen in een konings-kroon,
Plotsling opschitterde in mijn aardsche duister...

Hoe zou wègsterven in een teêr gefluister
Der lang-verduurde smarten harde toon,
En, wild-opjuublend, klonk er om uw troon
Een koor van melodieën blij, als ruischte er

Een rijke reeks koralen, in de vlucht
Door zingende engelen gestuwd ten hoogen,
Zoodat, losbandig, de opgetogen lucht
Werd als ten blijden ronde-dans bewogen...!

Zij zouden zingen, dat der liefde doel
Is de verglorieïng van puur gevoel...!

CCXXVIII.

't Is niet, dat 'k u door rijke rhythmen roeren,
Of door mijn beeldend lied verbazen wil,
En deze liefde-verzen zijn geen snoeren,
Die om uw ziel zich slingren, sterk en stil ....

Neen, uit u-zelf moet komen, in vervoeren,
De heilige, opperst-schoon ontsproten Wil,
Om de vorstin te wezen, bij wie zwoeren
Al mijn gedachten, wijl 'k van aandacht tril!

Want in uw goddlijke gelatenheid,
Waarlangs het druischen van mijn maten glijdt,
Gelijkt ge een rots, waar, met geweldge slagen,

Het zware water aanklotst van de zee,
Maar die, in hooge', onschendbaar-strengen vreê,
Het donkre hoofd ten hemel òp blijft dragen....

CCXXIX.

Zijt gij de zon, die, in fonklende gloed-pracht,
Troont boven 't aardrijk mijner-smarten-zwaar,
Wijl, door het woud van mijn denken, de stoet jacht,
Ach! van mijn droomen, u zoekend, maar waar?

Want zij zien slechts uwe stralen, die, goed-zacht,
Dalen, een zeegning van goud, hier en daar,
Wijl uw gelaat, dat zoo glorie-rijk zoet-lacht,
Staat aan den hemel, waar het glanst, diep-klaar....

O, gloed straalt op, waar gij gaat, wen gij dwalend
Zwiert, door de lanen, uw gedachten na,
Want, wen 'k u volg in mijn gedachten, dra
Wordt heel de wereld mijner ziels-zucht stralend,

O, van die zon, die gij zijt, en die is
Overal, tot zacht komt Dood's duisternis....

CCXXX.

Niet om uw sobere pracht van gewaden,
Niet om de fonkling uwer oogen diep,
Schoon zij ontgloeien wel konden tot daden
Zelfs wie in vleiing van droomen-spel sliep,

Niet ook, omdat eens, in latere bladen
Onzer historie, uw glorie-naam diep
Zal staan gegrift, met een lauwer beladen,
Waar toch niet één uwer wenschen om riep...!

Niet om uw schoonheid, ofschoon vaak met stillen
Afglans uw liefelijk aangezicht viel
In mijn gedachten, die zacht gingen trillen....
Niet alleen dáárom val ik, tot' ik kniel....
Maar, o mijn Liefde! om den moed van uw willen
En uw eenvoudige grootheid van ziel!

CCXXXI.

O, uw gelaat, bediadeemd stil-prachtig,
Komt in mijn kamer, als ik mijmrend staar,
En mijn gedachten worden groot en krachtig,
Als ik mag denken: haar beeltnis is dáár...!

O, in mij druischt het en dreunt het groot-machtig,
Alsof er een wereld in wording waar...!
Ja, heel mijn geest wordt wonderbaarlijk-drachtig
Van groepen, stijgend met statig gebaar...!

O, wil niet weiflend, met schuchtere schroming,
Doemen dat leven, dat opkomt, in 't Niet...!
Want zij begeeren de levende strooming,
Die, diep uit uw oogen, zacht nedervliet,
Opdat hun vaaglijk-opglanzende drooming
Worde tot heerlijk-opjubelend lied!

CCXXXII.

O, wen 't fluweel der wimpers van uw donkere
Kijkers zich saamtrekt tot een fierlijk fronsen,
Schijnt me uw gelaat, in droomen, als een bronzen
Buste die staat met lip en oog te flonkeren....

En, wen 'k lang dóordroom, lijkt het mij, als blonk er 'n
Zachte afglans over, als er ligt op 't donzen
Wiekje van bijen, die vóor noen-tijd gonzen,
En week-gewiegeld op wat luwtjes, klonk er 'n

Enkle viooltoon uit die toover-rijken,
Waar teêre vingeren van englen strijken
Langs wondre snaren van blank elpenbeen....

En 'k vraag mij, daar toch alles werklijk scheen:
„Hoe kan een droom zóó werklijkheid gelijken,
„En zijn soms droom en 't werklijk leven één?"

CCXXXIII.

Als een rivier, die tusschen oevers vloeit,
  Weeldrig te zien en geurig, bloesem-rijke,
  Met kleurge kelkjes, die al hangend kijken,
Hoe 't gouden zonnetje in het water gloeit....

Hij mag niet toeven, schoon hij vluchtig stoeit
  Met enkle klokjes, die in hunkrend reiken
  Te ver zich waagden en nu 't vochtig strijken
Voelen als vleiend kussen, dat hen boeit....

  Zoo snelt mijn ziel en ziet de schoone dingen
In bonte weemling langs haar henen gaan,
  Maar stroomt steeds door in onweêrhoudbaar dringen

Naar haar, die blijft in strenge verte staan....
  En slechts wat murmeling van smeekend zingen
Bied ik mijzelf, in lijdzaam sussen, aan....

CCXXXIV.

O, de weelde en 't geluk, die, als uchtend-gloeien,
Ons zouden opschijnen met stijgende macht,
Wanneer ik, met teeder zich toonende kracht,
Mijn wil als een slaaf aan uw voetjes mocht boeien!

Hoe zouden er de bloemen alom gaan bloeien
Met dubbel opgeurende, -kleurende pracht,
Hoe zou, wat ik ooit had gevoeld of gedacht,
Als een offer van wierook u 't hoofd omstoeien!

O, heel mijn allerdiepste Zijn werd een zang,
Die, hoog om uw koninklijk gelaat heenzwierend,
Zou gaan, zonder eind, zijn harmonischen gang...

En wij, een paar gezaligden, rhythmisch zwierend,
Zouden, 's Levens hoog mysterie vroomlijk vierend,
Zingende dansen ons heele leven lang!

CCXXXV.

Al weent de dag, gehuld in duisternissen,
Toch wil ik zingen, daar uw zon mij gloort,
En met een glans, door geen droefheid te wisschen,
Klaar door den nevel mijner smarten boort....

'k Blijf wel alleen, maar omhoog me, op zijn frisschen
Wiekslag genadig, gestadiglijk schoort
Moed om te zingen, die, zonder te missen,
Draagt uw gedachtnis naar de eeuwigheid voort...

Kom dan, en zing, o mijn ziel! tot de dagen,
Dat gij het einde uwer dagen stil ziet
Als een belofte u al nader gedragen

Van de opperste rust, die nimmermeer vliedt,
Tot' u, uit schaduw des stervens, komt dagen
Eindlooze vrede na 't aardsche verdriet.

CCXXXVI.

Wel zijt gij weg, maar een glorie ondoofbaar
  Brandt op mijn lippen en zingt uit mijn ziel,
Alsof, vergaderd naar God, een geloofs-schaar,
  Buigend als riet, in deemoedig gekniel

  Diep-neêr voor uw voetjes ter aarde viel
In tempel mijns lijfs. En hoor, 't is me als stoof daar
Statig op 't dreunen des orgels: „Geloof maar!
  „Al wat gij zóó zingt, klinkt mede in haar ziel!"

Ja, zouden de heilige harmonieën,
  Die 'k breedlijk hoor druischen hier te uwer eer,
Niet wekken bij ú een koor melodieën,

  Die droomrig ruischten, een lieflijke keer?
O, mochten zij saam eens klinken tot teêr-
  Verlokkende stoet geluksprofetieën!

CCXXXVII.

Als gij mij naderdet, dan waar 't of, welig,
Volschoone Zomer mij genade schonk,
Wijl uit de boschjes in de rondte klonk
Zacht kwinkeleeren van vooglen zoetkelig...

Ja, het werd zomer: Door velden week-gelig,
Scheen 't me of de zeis van den maaier plots blonk
Op in het graan, hier en daar, dat gedwee zich
Buigende voor 't zwaaien ter aarde zonk.

Dát waren de aren der vol-rijpe schoven,
Die gij zoudt bergen als gouden geluk,
't Gouden geluk, dat ik ú durf beloven,
Heerlijk vergaderd in wereldschen druk.

Want, ach! de wereld is wèl als een onweêr,
Maar als wij lachten, dan kwam toch de zon weêr!

CCXXXVIII.

Ja, de zon zou schijnen met prachtgen lichtgloed,
De zon der Liefde, waardoor ik besta...
En roept niet de zon, als zegening, dra
Veel bloemen omhoog, waarvan elk naar 't licht moet

Met kopje en kroon, die 't in duisternis dicht-doet,
Maar opent, zoodra weer de groote genâ
Van 't licht neêrdaalt als een heilige wâ,
Die, 't leven gevend aan bloemen, haar plicht doet?

Dat zouden de bloemen der liefde zijn,
De kleine verblijdingen, staêg gebeurend,
Als vogeltjes vlug en als kindren rein,

Die, zacht de ziel in haar strevingen beurend,
Zelfs lieten in balsmend druppen geen schijn
Van vroegere smart, eens om droomen treurend.

CCXXXIX.

Want dit is schoonheid van de Liefde, glanzend
Als edelsteen en als de dood zoo diep,
Waarmee wij, dienaars van haar godheid, kransend
Ons dronken hoofd, dat in veel droomen sliep,

Tot' ons haar zachte stem ter beêvaart riep,
Gaan met streng-plechtige beweging dansend,
Alsof een koor van heilgen dansend liep,
Ten hemel op, die is dees aard omschansend.

Ja, ja, wij allen gaan en willen zacht,
Maar klaar en diep, met vrome·kelen zingen,
Zoodat het breed opklinkt door de' aardschen nacht:

„Liefde is de Hoogste en Allerschoonste Macht!
„Weet: door de werelden gaat dàt woord dringen
„Tot God omhoog, wiens Liefde onkenbaar wacht!"

CCXL.

O, englen zweven door de hoogste sferen
En roepen door de heemlen, dat het klinkt
Wijd-uit... Elk heilige met de ooren drinkt
Het zoet geluid graag op, in vroom vereeren:

„Gezegd zij allen, dat zij niet begeeren
„Nog langer dezen hemel, schoon hij blinkt
„Met milliöenen glanzen, daar er zingt
„Op aarde een engel, van wie elk kan leeren...!

„Komt dan en zoekt, al dalend, uw genoote
„En haalt haar ijlings weer naar 's hemels zaal!"
Men hoort, en strijkt naar de aarde, neêrgevloten

In lichte groepen met een breed gedaal...
Maar geen die keerde, nádat hij genoten
Had, eens, uw liedren en hun schoone taal...

CCXLI.

Toen bleef de hemel leeg, want de englen zweefden
Half-zichtbaar, altijd om uw gangen heen,
Zoodat het voor 't u lievend ziels-oog scheen,
Of daar uw beeltnis verveelvuldigd beefde, —

En als een kleed van hemel-weelde weefden
Ze uit licht en aether om uw leedjes heen,
Zoodat nog meer uw lieve schoonheid scheen
Hoogste der velen, die verhemeld leefden . . .

Toen dreef uw leven, als een droom van rozen
In zuiver zonlicht, aan uw ziel voorbij,
Maar droomend bleeft gij in die schoonheid poozen,
Smachtend naar méer in zoete mijmerij . . .

Ach! wáarom hebt gij dan niet, fier, verkozen
Den mensch, die meer u lieft, dan ooit hij zei?

CCXLII.

Liedren als klinkende luiten beloofde ik,
Liedren als vleiende windekens zoet,
Liedren zoo lieflijk en luchtig, als loofde ik
't Liefste van alles wat ooit lieven doet.

Liedren, op 't droevigst van alles, ontroofde ik
Ook aan den kolk van mijn lijdend gemoed,
Liedren tot rhythmische klachten verdoofde ik,
Liedren zoo smartlijk als Gods druppend bloed....

't Lied is mij alles: op liederen zweef ik,
Daar ieder lied als een wiekslagje luidt...
Liedren zijn vogeltjes, liederen dreef ik

Als een gevleugelde schaar voor mij uit...
Op liederen wiegend, in liedren leef ik,
Totdat de doodshand mij de oogen zacht sluit.

CCXLIII.

Wanneer ik zing, dat gij, als Cherub stralend,
Zweeft op de trappen van het Hoogst Geheim,
Dan klinkt dat als versiering van mijn rijm,
En menschen denken, dat 'k, in droomen dwalend

En uit het Hemel-rijk mijn beelden halend,
Verkeer als in den nevel van een zwijm,
Getroffen als ik neêrlig door den vlijm
Van Uwe schoonheid, mij in 't harte dalend.

Maar ik, ik zeg u, dat gij Cherub zijt,
Door ernst van wil en kracht van moedig handlen,
Waardoor gij 't vreemdste tot een zeegning wijdt.

Laat dus de menschen maar hoog-statig wandlen,
Met wijzen trots, die als een pluim zich breidt...
Gij zijt een Cherub in groot-hartigheid!

CCXLIV.

Heilig zij alles, wat, Schijn van een stonde,
Heft zijn gedaante in het Licht hier omhoog, . . !
Heilig is Schoonheid, en wát wel hier konde
Schoon als de Schijn zijn, ofschoon hij bedroog?

Laat ons dan zweren om, vrij van de zonde,
Vrij van begeerte die keurende woog,
Rustig aanschouwend te gaan in den ronde,
Heffend het hoofd tot de dood het weêr boog!

'k Borg in dees verzen het zwaarste, het teêrste,
't Liefste van àl voor dit droomende hart . . .
Zóó, met dees heiliging, sluit ik dit eerste
Boek van aanbidding en durende smart . . .

Zwijg nu, o droefnis! O! mochten de lateren
Vroolijk in heldere jubeling schateren!

CCXLV.

De winter heeft zijn rijk weer ingenomen:
  Zeetlend op grauwen damp-troon in de lucht,
Doet hij zijn wateren geweldig stroomen,
  Terwijl zijn hollende adem wijd-uit zucht

  Langs 't naakte vlak der velden, met een vlucht,
Die door geen zachter wil zich in gaat toomen,
En, strevend stoer, de strak-gelijfde boomen
  Kronklend hun armen heffen naar 't geducht-

Voortjagend zwerk, waar, in een wild vergaderen,
  De opeen-gepakte wolken hunnen vorst —
  Die, statig, 't wicht der heerschappij streng torscht
En hoog-weg toornt — ontzinde troep verraderen,
  Gierend omslieren, of één grijpen dorst...

O, komt nog werklijk eens de Lente naderen?

CCXLVI.

De storm heeft uit: de zon, met bleeken glimlach,
Gluurt door 't gewolkte, wijl de blauwten breiden
Zich uit, als meren in de hemel-heiden,
Wier ruige grond nog gistren tot de kim lag.

't Wolk-heir dat lang met worstelend geklim plach
Aldoor te trekken op, als waar 't ten strijde,
Gaat nu met zachte zwevingen verglijden
En wijkt, alsof mijn droomend oog een schim zag...

O, kalmte na het razen! Komt er vrede,
En gaat de Winter nu, als schoone koning,
Zich leegren breed, majestueuslijk-puur?

Maar mij, hoe 'k smeek met melodieuse beden,
Mij wacht geen zonnig lachen in mijn woning,
En Liefde als Kunst is vreugd slechts van een uur...!

CCXLVII.

O, kinderachtig sterk-zijn is de klip,
  Waarop veel zoekers wild naar de echte landen
  Des waren levens op het laatste stranden,
Wanneer zij, zwervers met hun eenzaam schip,

Met turend oog en neergetrokken lip,
  De woeste zeeën over, voeten, handen
  En geest ten slotte steken als in banden,
Zich kalm-weg bergend op die steile stip,

Die uit de zee omhoog steekt, naakt en killig,
  Waar zij dan toeven tot hun laatste grijsheid,
    Aan 's Levens lieve warmte gansch ontwend . . . !

O, menschen! 'k vraag u: weest wat meer goed-willig . . .
  't Leven bestaat in sterkte niet, — in wijsheid,
    Die menschlijk goed-zijn als haar kind erkent!

CCXLVIII.

Ja, weest goed-willig als muziek, die, zacht-diep,
Harmonisch met het fijnste ziels-zijn zingt,
Zóó dat geen toon der melodie valsch klinkt
Bij 't schoonst wat in der onbewustheid nacht sliep

Van eenig mensch... Lacht vriendlijk! wie zóo lacht, schiep
Een trilling, die vertroostend diep-in dringt
Bij andren, tot onwillens daar opspringt
Een wederlach, dien's wondren goed-zijns macht riep...

Weest goed-van-wil grootmachtig, zoo dat spelen
Langzaam àl zielen samen in schoon kweelen,
Nn liggend in alleenheid verellendigd...

En zouden we ook op staal of keisteen stuiten,
Des óndanks klinke ons eigen Zijn als luiten,
Wier zuivre klank der menschheid Schoon bestendigt!

CCXLIX.

Zal er een nieuwe stoet schalmeien rijzen,
  Opstaand in zilver-blanke, heldre horden,
Stuwend hun tonen als uit lustpaleizen,
  Die 't Allerheiligste der Liefde omgorden?

Zullen weer liedren, ontspruitend, u prijzen,
  Liederen als bloemen die nooit meer dorden?
Zal dit een nieuwe cirkel van gepeizen
  Om uw hoog-heerlijke verschijning worden?

Ja, 't zal en 'k zing, wijl de macht van uw schoone
  Lichaam en ziel, als een diepe openbaring,
  Glanst daar omhoog voor mijn oog, wier verklaring
Wordt slechts gevonden in dansende tonen...

Maar, zal ik zingen, tot' mijn laatste stond
Grootmachtig sluit mijn zingensgragen mond...?

CCL.

De menschen murmlen, — en kijken zeer wijs —,
Dat ik dees liedren zing om liefde's wille,
Dat ik staêg dicht, om op kunstrijke wijs
Mijzelf tot de godheid omhoog te tillen,

In wier aanschouwing mijn geest zacht gaat trillen,
Zooals wel zielen in God's paradijs
Huivren van zaligheid, als daar, met stillen
Voetstap, God-zelf hen langs-zweeft in gepeis.

Maar ik, die weet, dat mijn voelende ziel
Is als een diep water, waarin klaar spieglend
't Rijk kleuren der bloemen daarboven viel....

'k Weet óók, dat 'k geen doel heb, dan om, zacht-wieglend,
Te droomen van al 't geluk dat ik derf,
Totdat ik, al-eenzame, mijnrend sterf....

CCLI.

Ik weet heel goed, dat ge, in 't diepst van uw wezen,
Mij met een koele vergetelheid haat,
En dat, wat ik zing, als gij 't leest, u gaat
Als een sombre windvlaag voorbij, gerezen

Uit verre streken, waar zeer lang voor dezen
Gij mooglijk getoefd hebt, maar waar nu staat
Geen enkle gedachte uwer ziel meer, kwaad
Dat nog dat Verleên een Toekomst woû wezen....

Maar toch wil ik zingen, opdat uw oor
In streeling gewiegd op weeldrige tonen
Iets waarlijk-waarachtigs op de aarde hoor'!

Want 'k zweer, dat 'k wáar ben, als geen die hier wonen,
Opdat wat gij hoort, in mijn Lied, van 't Schoone
Op uw verdren tocht door 't Leven u schoor'!

CCLII.

O, 't ruischend galmen door de hooge naven,
Die telkens hoogere gewelven schoren,
In plechtge staatsiepracht spitsbogig boren,
Tot waar de orkanen van de klanken draven,

Alsof ze in 't Heiligste der Heilgen gaven
Praaldans van tonen, heerlijk om te hooren....
Zóó, door de kerken, 't orgel en de koren
De zielen, liggend in gebeden, laven....!

En zóó ook gaat er door mijn ziel, de breede,
Waar wijd berusten heerscht en diepe vrede,
Een hoog orkest van muzikaal vereeren:

't Zal ál hoog-heerlijk in uw glorie juichen,
En van uw schoonheid, als van God, getuigen....
En moog niet één accoord dier ziel u deren!

CCLIII.

Sterk wezen zult gij, en de ellende zal,
  Door uwer ziele wind-pracht weggeblazen,
  Bij andre zielen, die niet sterk zijn, razen,
Terwijl gij, zeetlend in de hooge hal

Van uwe majesteit, met breed geschal
  Van muzikaal uitjuublen zult verbazen
  De menschen, die nog nooit zóó'n schoonheid lazen ...
Tot heel dees wereld valt met zwaren val

  Voor uwen troon van macht met ootmoed neder,
En roepen: O, genade, want mijn ziel,
Waarop uw schoon geluid van liefde viel,
  Zij beeft, bewogen als een lichte veder ...!
  O, hoor! wij smeeken: zing dat altijd weder! ....

Maar *ik* voeg mij bij de andren dan, wijl 'k kniel ...

CCLIV.

De zon komt in de wereld, en de wolken,
  Van duizend tinten weemlend, liggen stil...
  Wie is 't, die plots mijn ziel daarhenen till',
Boven het losgemaakt rumoer der volken,

Boven dees wereld en haar duizend kolken,
  Waarin men hoort slechts 't schokkende gegil
  Van hebzucht vuns, 't bloedgierige geril
Van handen, vastgeklemd om sluwe dolken?

  Dát is de Liefde, die ik voel voor U,
Die zal mij boven 't leed der eeuwen voeren,
  Boven 't fel twisten en 't begeeren ruw...

Mijn Liefde alleen hier is de onwendbaar-stoere,
  Die, boven wreedheid van Uw wil gesteld,
  Met diep-lief lachen Uwen haat vergeldt,

CCLV.

Muziek! muziek! laat de fluiten schateren!
Muziek! muziek! laat de cimblen slaan!
Laat hóog-op de gouden klaroenen klateren!
De diepste der zelf-onbewusten treedt aan....!

Want rijk-gekeeld, als met val van veel wateren,
Komt jubel-zingend over de aarde gaan
De Muze mijn, die, een lust voor de lateren,
Zal in den Tempel der Historie staan,

Met donkergloênde, almachtige betoovering,
Die voorwaarts vloeit, door de jaarkolonnaden
Der eeuwen gestuwd, onder zware omloovering
Van roem-festoenen, met bloemen beladen....

Want de toekomst is Háár, wier zielsgenade
Mij tellen mag als haar stoutste verovering!

CCLVI.

Waneer de aleerste ster, in eenzaam stralen,
  Opblinkt aan 't langzaam-donkrend blauw der luchten,
  Terwijl al verder naar de kim gaan vluchten
De laatste rozingen na 't zonnedalen,

Dat nog der ruimte wijden rand doet stralen
  Met gloênden strook, maar vèr-weg de geduchte
  Nacht nadert met haar sluiers en een zuchten
Van wind, gelijkend op diep ademhalen....

Dan voel 'k mij eenzaam, wen ik mijmrend staar
  Naar 't sluimrend luchtruim en zijn droomenstoeten,
Als heldre starren rijzend, de een na de aêr...

En 'k denk: Wel is dees wereld wonderbaar!
  Maar waarom kan uiet één dier starren groeten
Met flonker-opslag me, als een blik van Háár?

CCLVII.

Want alles op dees aard hier is verganklijk,
  En slechts de Liefde mag onwrikbaar staan,
Die, voor de weelde van het Zijn ontvanklijk,
  En wijl haar hart van gloênde drift durft slaan,

Blijft aan 't zich-eens-geschapen Schoone aanhanklijk,
  Vrij van al aardsche' en klein-gezienen waan,
Wijl zij in liedrenschat, gevoeld en klankrijk,
  Breekt voor haar schoonheid in de wereld baan.

Zoo ga 'k dan weêr in harmonieën rijzen,
  En als een held en zanger hef ik hoog
De ziels-klaroenen, die uw schoonheid prijzen,
  De al-eenge schoonheid, waar 'k mij steeds voor boog,
'k Ga, tot aan 't einde van mijn Zijn, bewijzen,
  Dat mij een Liefde-zonder-vlek omvloog!

CCLVIII.

Gelijk een vlam die, hoog in duistre lucht
Opschietend, 't oog verbaast en, kronklend-gloeiend,
Zinnen en ziel een oogwenk streelt, en, stoeiend,
Als dronken danst, tot', met een scherp gerucht,

Zij weer in 't duister, waar ze uit voortkwam, vlucht,
Wild met haar gloed, waarnaar wij grepen, schroeiend
Voor 't laatst nog 't hart, dat, in muziek opbloeiend,
Diep, in zijn wanhoop bijna stervend, zucht ....

Zoo waart gij, donker raadsel, dat, wreed-spelend,
Uw eigen heerlijkheid bezwoert, om, kweelend,
Van mijne lippen opwaarts zich te slaan ....

Gij kunt nu blij zijn, want als godheid fonklen
Moogt gij in deze zangen, die karbonklen,
Zoolang de taal van Holland blijft bestaan.

CCLIX.

Angstige ziel, na des lichaams verscheiden,
Rumoert daar buiten wild-boldrend de wind,
Zoekend, in ontzetting, naar alle zijden,
Of zij ook hier of daar een schuilplaats vindt....

Wie helpt er? wie redt? Hoor, hoe, heel den wijden
Lucht-omtrek over, zich uitbreidt gezwind
't Klagelijk geluid van haar eindloos lijden,
Dof-droef gehuil van een wild, hooploos kind...!

O, zouden de zielen állen zoo klagen,
Als eens dit leven opdwarrelde als rook?
En, tot aan het einde der laatste dagen,
Zwervend in staege verlatenheid vragen:
Is dit dan hemel en helle-pijn óok....?
Waarom de dood mij de oogen dan wel look?

CCLX.

Wij, die als ademende raadslen stuwen
Ons wondre leven door der luchtzee diep-breed
Golven onstuimig, zóó dat, wie daar sliep, leed
Wreedlijk den dood in de'onduldbaar-ruwen

Stoot van de baren gestadig, die duwen
Allen ten slotte toch omver.... Wie riep, kreet
Altijd vergeefs; met ontzettenden zwiep deed
Plots de Oceaan, waarvoor hij lang moest gruwen,

Zinken in 't zand hem van den dood.... O, wonder!
Wij, die dit alles maar bedaard verduren,
Raadselen zwevend tusschen raadslen, zonder
Weten.... Wat wil toch dat gehol der uren?
Zijn wij slechts schijn in een wereld van schijn?....
Beter dan waar' het, nooit geweest te zijn...!